Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr Marjan Seyda

Nr. 268

Poznań, piątek dnia 13 czerwca 1930

Rok XXV

Jak przeciwdziałać akcji niemieckiej

Na drugiej stronie znajdą Czytelnicy korespondencję z Paryża o artykule pruskiego generała von der Lippe, który ukazał się w narodowem piśmie francuskiem „L'Ordre". Artykuł ten zwraca się w sposób brutalny przeciw Polsce i zaleca zawarcie sojuszu politycznego i wojskowego między Francją a Niemcami za cenę odstąpienia Prusom Pomorza polskiego. Jednocześnie sygnalizują pojawienie się w organie p. Caillaux „La Volonte" artykułu niejakiego p. Dausata, mniej znanego francuskiego dziennikarza, który wysuwa identyczną tezę, co pruski generał, nazywając Pomorze „największą niesprawiedliwością", „najpotworniejszem głupstwem", nawet „przestępstwem traktatu wersalskiego". Zdaniem p. Dausata w interesie pokoju „korytarz" musi być zniesiony.

Należy z przykrością stwierdzić, że ukazywanie się artykułów antypolskich w prasie francuskiej staje się coraz częstsze. Artykuły te umieszczane są po części w formie listów różnych działaczy niemieckich, lecz nieraz wychodzą i zpod pióra Francuzów. I dziś wytworzyła się parodoksalna sytuacja, że, poza Niemcami, żadne państwo nie jest terenem tak jawnej kampanji antypolskiej, jak właśnie Francja. Nie chcemy tych objawów przeceniać. Wiemy z jednej strony, jaki liberalizm polityczny panuje w prasie francuskiej, i wiemy z drugiej strony, jak niektóre dzienniki francuskie umieją być.... usłużne, licząc na ogólną pobłażliwość.

Ale przyznajemy, że ten liberalizm polityczny, czy etyczny zaczyna przekraczać pewne granice. Tego rodzaju kampanja przeciw suwerennym prawom danego państwa nad częścią jego obszaru byłaby niedopuszczalna w żadnym innym kraju, znajdującym się nawet w stosunkach obojętnych wobec państwa atakowanego, a cóż dopiero mówić o Francji w stosunku do Polski zaprzyjaźnionej i sprzymierzonej. Sojusz nasz z Francją pozostanie kamieniem węgielnym naszej polityki zagranicznej, ale nakłada on przecież wyraźne obowiązki zarówno na nas, jak i na naszych sprzymierzeńców.

Nie winmy jednak tylko liberalizmu części prasy francuskiej. Czy nie są również słuszne zarzuty pod adresem własnym? Jeżeli taką działalność rozwija we Francji propaganda niemiecka, to czemuż nie przeciwdziała jej skutecznie propaganda polska? Nasze niedołęstwo w tej dziedzinie jest już niemal przysłowiowe. Ale do niedołęstwa dołącza się obecnie złe zużytkowanie funduszów propagandowych, które w przeważnej części idą na wychwalanie obecnego systemu rządzenia w Polsce oraz apoteozowanie Piłsudskiego, jak gdyby to były najistotniejsze zagadnienia polskie.

Naczelny organ prorządowy „Gazeta Polska", donosząc o artykułach p. Dausata w „La Volonté", ostro się przeciwstawia tezom francuskiego dziennika i stwierdza, że nikt w Polsce na odstąpienie Pomorza się nie zgodzi. Nie wystarcza jednak podkreślać swe stanowisko, choćby w ostrym tonie, choćby nawet grożąc wojną. Na tem sztuka polityczna nie polega. Sztuka polityczna polega na przeciwdziałaniu akcji przeciwnika przez prowadzenie umiejętnej i czynnej polityki zagranicznej i rozumnej, konsolidacyjnej polityki wewnętrznej. Wojna nie jest argumentem dyplomatycznym. To już jest ostateczność, której należy, o ile można, unikać. Tymczasem, czy obóz rządzący posiada rozumnie przemyślany system polityki zagranicznej, biorącej za punkt wyjścia obronę Pomorza? Czy jego polityka ustępstw w stosunku do Niemiec nie zaprzecza temu kategorycznie? Czy wreszcie jego polityka wewnętrzna, zacieśniająca się do małostkowej walki z Sejmem, nie daje — zamiast konsolidacji narodu i wzmacniania państwa — rozbicia i osłabienia, a zamiast twórczego postępu — marazmu i zastoju? Jedyną właściwą odpowiedzią na zuchwałości agitatorów niemieckich we Francji, to mądry i skuteczny system polityki polskiej. W tej sprawie głos stanowczy wypowiedzieć musi naród.

Senat zwołany na 18 czerwca

Warszawa, 13. 6. (Tel. wł.) Prezydent Rzplitej podpisał dekret, zwołujący na podstawie artykułu 37 konstytucji — Senat do Warszawy na nadzwyczajną sesję od dnia 18 czerwca 1930 r.

Min. Grandi o stosunkach włosko-polskich

„Faszyści nie mają zamiaru uprawiać propagandy"

Wiedeń, 13. 6. (PAT.) „Neue Freie Presse" zamieszcza wywiad korespondenta warszawskiego z min. Grandi'm, który powiedział m. in.: „Nie potrzeba mów dyplomatycznych, ażeby wyrazić głęboką sympatję, którą odczuwa naród włoski dla Polski. Wiekowe węzły historyczne złączyły obydwa narody, niema też żadnych kwestyj, któreby mogły doprowadzić do nieporozumień między obu narodami."

Nawiązanie do sławnej przeszłości, daje Polsce najlepszą gwarancję roli, która przypada jej w dziele umocnienia pokoju europejskiego. Polska znajdzie przytem zawsze Włochy u swego boku. Miałem w Genewie często sposobność stwierdzenia wspólnie z ministrem Zaleskim, że pod tym względem panuje między nami najzupełniejsza harmonja.

Co do wizyty swej w Wiedniu — powiedział min. Grandi, że wyjeżdża do Wiednia tylko w charakterze prywatnym. Cieszę się nadzwyczajnie — oświadczył on — że będę mógł nareszcie poznać osobiście kanclerza Schobera. Spodziewam się, że Heimwehra austrjacka nie chce z mojej wizyty uczynić wypadku politycznego, mogę bowiem zapewnić z czystem sumieniem, że my, faszyści, nie mamy wcale zamiaru uprawiania propagandy. Uważam faszyzm za wyłączną sprawę wewnętrzną, nie przeznaczoną na eksport."

Wiedeń, 13. 6. (PAT.) Dzienniki wiedeńskie donoszą, że min. Grandi w drodze powrotnej z Warszawy przybędzie incognito do Wiednia. Min. Grandi kilkakrotnie wyraził życzenie odwiedzenia Wiednia, gdzie bawił ostatnio przed 10-ciu laty. Małżonka min. Grandi'ego nie zna Wiednia i pragnęłaby poznać to miasto. Przyjazd min. Grandi'ego oczekiwany jest w niedzielę.

Po przewrocie w Rumunji

Kłopoty z utworzeniem rządu — Ks. Helena królową — Życzenia Ojca św. — „Izwiestja" z powodu mowy tronowej

Wiedeń, 13. 6. (PAT) Dzienniki wiedeńskie donoszą z Bukaresztu, że wobec niepowodzenia misji generała Presana, król powierzy zapewne misję utworzenia gabinetu p. prezesowi Rady Ministrów Maniu, któremu też pozostawi wolną rękę w doborze ministrów. Możliwe jest jednak, że premjerem przyszłego gabinetu będzie jeden z wiceprezydentów stronnictw narodowych „zaranistów" Michalake lub Junjan, który był min. sprawiedliwości w gabinecie Maniu. Zarówno Michalake jak i Junjan są „starorumunami", podczas gdy Maniu pochodzi z Siedmiogrodu. Starorumuni w łonie stronnictwa narodowych „zaranistów" są, jak się zdaje, zdecydowani utworzyć gabinet nawet bez udziału Maniu.

Bukareszt, 13. 6. (Pat) „Dziennik Urzędowy" ogłasza następujący komunikat dworu królewskiego: Na zasadzie uchwały parlamentu anulującej wszystkie akty zadecydowane w dniu 4. stycznia 1926 r. król odzyskuje prawa, jakie posiadał w tym czasie. Zważywszy zaś, że jego małżeństwo zostało rozwiązane w czasie późniejszym, król upoważnia Jej Królewską Wysokość ks. Helenę do używania tytułu Jej Królewskiej Mości.

Bukareszt, 13. 6. (PAT) Król przyjął na audjencji nuncjusza apostolskiego, który powiadomił go o otrzymaniu z Watykanu polecenia wyrażenia królowi uczuć żywej radości, jaką odczuwa Ojciec Święty, oraz życzeń szczęśliwego panowania Jego Królewskiej Mości i pomyślności dla szlachetnego narodu rumuńskiego.

Moskwa, 13. 6. (PAT) Tass. Radek omawiając na łamach „Izwiestji" mowę tronową króla rumuńskiego, a mianowicie tę część mowy, która dotyczy granic Rumunji pisze:

Z. S. R. R. nie uznał nigdy aneksji Bessarabji. Opinja publiczna Z.S.R.R. odczuwa głęboką sympatję dla walki mieszkańców Bessarabji w kierunku zrzucenia jarzma właścicieli wielkich posiadłości ziemskich. Jednakże Związek sowiecki przekonany, iż społeczny rozwój doprowadzi do zjednoczenia warstw pracujących hw Bessarabji, nie pragnie wcale zbrojnego rozstrzygnięcia problematu granic sowiecko-rumuńskich. Jeżeli polityka rumuńska, przyłączając się do machinacji, skierowanych przeciw Z. S. R. R. doprowadzi do wzrostu ucisku w Bessarabji wówczas podniesie sama kwestję Bessarabji wobec mas ludowych.

Polska żegluga kontrolowana przez czynniki niemieckie?

Z kół prawniczych donoszą nam, co następuje:

Wydawaćby się mogło, że w ciągu 11-letniego istnienia naszej państwowości posiadamy już w każdej dziedzinie administracji własnych krajowych funkcjonarjuszów. Mniemanie to jednak jest niestety zanadto optymistyczne. Istnieje bowiem pewna dziedzina prawa komunikacyjnego, w której funkcjonują sobie bez żadnych przeszkód organa, mianowane w Berlinie. Organa te wystawiają dokumenty w języku niemieckim, pobierają opłaty, odsyłając 50 proc. tychże do Berlina, itd.

Wierzyć się nie chce, by to było możliwe, a jednak jest to niezaprzeczoną prawdą. Ta wspomniana dziedzina prawa komunikacyjnego dotyczy żeglugi krajowej, opartej w tutejszej dzielnicy o ustawę z r. 1900 (Gesetz betreffend die privatrechtlichen Verhältnisse der Binnenschiffahrt), oraz o ustawę z 15. 6. 1895 (Gesetz betreffend die privatrechtlichen Verhältnisse der Flösserei).

Ustawy te określają warunki zostania właścicielem statku (Schiffseigner) czy berlinki, stawiają pewne wymogi fachowe jego załodze, wymieniają wszelkie warunki, potrzebne do umów przewozowych i ustalają sposób dochodzenia strat w razie awarji (wielkiej i szczególnie małej).

Jeden z paragrafów ustawy o żegludze krajowej (par. 8) wymaga, aby przewoźnik wodny miał zaświadczenie Związku Zjednoczonych Stowarzyszeń Ubezpieczeń Transportowych (Vereinigte Transport - Versicherungs - Gesellschaften), zanim jego środek wodnej lokomocji będzie mógł zajmować się przewozem. Zaświadczenie takie ma na celu zbadanie zdatności i pojemności statku, czy berlinki.

Jak wiemy, komunikacja wodna jest w Polsce dość poważna; Bank Gospodarstwa Krajowego udziela kredytów na budowę berlinek, polskie zakłady ubezpieczeniowe asekurują je, lecz — rzecz niesłychana — atesty zdatności wystawia jeszcze dziś stowarzyszenie niemieckie p. t. Die Schiffs-Revisions - Komission der Vereinigten Transport - Versicherungs - Gesellschaften, pobierając za wystawienie ich pewne kwoty, odsyłane częściowo do Berlina.

Nie mniej niesłychany jest fakt, że na odwrotniej stronie takiego atestu wymienia się miejsce poszczególnych komisyj rewizyjnych wedle dawnych niemieckich oznaczeń tj. Bromberg, Thorn, Posen.

Otóż tak wygląda polski samorząd komunikacyjny w dziedzinie klasyfikacji wodnych środków przewozowych. Po 11 latach państwowego istnienia nie uwolniliśmy się od obcych czynników, które się w naszym kraju rządzą dla nas kompromitująco, tem bardziej, że są to organizacje nietyle prywatne, ile raczej publiczne.

Dziwnem wprost się wydaje, dlaczego kompetentne czynniki nasze nie wpłyną na utworzenie w Polsce instytucyj dla ubezpieczeń transportowych, któreby przez swe organa, t. j. komisje, mogły klasyfikować polskie środki przewozowe. Istnienie takich komisyj kwalifikacyjnych, mianowanych przez polskie, krajowe władze, jest niecierpiącą zwłoki koniecznością, tem bardziej, że komisje dotychczasowe, ekspozytury Berlina, nawet nie wykupują patentu i nie uiszczają należytości skarbowych za wykonywanie swego procederu.

J. S. D.

Projekty pangermanistów

Ścisły sojusz francusko - niemiecki za odstąpienie polskiego korytarza

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w czerwcu.

Arogancja i pretensje Niemiec wzrastają z dniem każdym. Równocześnie prowadzą one z bezczelnością politykę szantażu, mającą na celu podkopanie kredytu Polski, a zjednanie Francji dla planów rektyfikacji granic przez wysuwanie widma bolszewickiego z jednej strony, a wojny niemiecko-polskiej z drugiej.

Nie przebrzmiało jeszcze echo głośnego odczytu, jakim popisał się w Paryżu p. Abel; ani wrażenie, wywołane oświadczeniami kapitana Erhardta w sprawie Pomorza, kiedy znowuż generał pruski von der Lippe, z niemniejszą precyzją, formołuje rewindykacje pangermanizmu względem granic polskich. Żądania te, ujęte w formę listu, zostały przesłane dziennikowi, „L'Ordre", na którego czele stoi Emil Bure i ogłoszone w tem piśmie.

Jest rzeczą jasną, iż w sprawie Pomorza, generał von der Lippe solidaryzuje się najzupełniej z kapitanem Erhardtem. W swoich jednak planach idzie znacznie dalej. Proponuje bowiem Francji ścisły i nierozerwalny sojusz polityczny i wojskowy. Za jaką jednak cenę, bo przecież wiadomo, że Niemcy za wszystko każą sobie płacić? — Za cenę Polski, a przedewszystkiem Pomorza. Przymierze to bowiem inaczej do skutku dojść nie będzie mogło.

Sprawa jest zatem jasno postawiona, a argumentacja generała von Lippe identyczna niemal z argumentacją p. Abla. Prusak ten specjalny nacisk kładzie na fakt, że propaganda Sowietów w patrjotycznych kołach niemieckich jest niezmiernie silna. Moskwa zdaniem jego, prze do wojny chcąc wciągnąć do niej Berlin, który w ten sposób mógłby odzyskać nietylko „korytarz i prowincje, odstąpione Polsce traktatami z 1919 r., ale także i kilka nowych prowincyj".

Anglja na podstawie wiadomości, rozsiewanych przez emisarjuszy bolszewickich, nie wzięłaby udziału w nowej wojnie europejskiej; jej marynarka ma być zupełnie podminowana ideami bolszewickiemi, podobnie jak armja francuska i polska (!) W tych warunkach, stwierdza generał von der Lippe, sytuacja Polski jest bardzo trudna, niepewna i ryzykowna, gdyż z jednej strony grozi jej Rosja Sowietów, a z drugiej z Niemcami stosunków przyjaznych mieć nie może, dopóki sprawa Pomorza nie będzie uregulowaną. Położenie Polski — rozumuje dalej pruski generał — wystawia na niebezpieczeństwo również Francję. Zważywszy na istniejące naprężenie stosunków, wojna może wybuchnąć każdej chwili. Wystarczy jakiekolwiek zajście graniczne... W razie zatem, gdyby do wojny niemiecko-polskiej przyszło z interwencją, czy też bez armji czerwonej, Francja będzie musiała albo opuścić swego polskiego sprzymierzeńca, albo też jej synowie bić się będą o Polskę.

Po tym perfidnym wykładzie, generał von der Lippe niemniej perfidnie podsuwa następujący projekt rozwiązania kwestji Pomorza nie za pomocą miecza, ale dzięki dyplomatycznej umowie, zawartej pomiędzy Francją, Niemcami a Polską. Przedstawia się ona w sposób następujący:

Polska oddałaby Niemcom Gdańsk i Pomorze, w zamian za co: 1) Gdańsk pozostałby wolnym portem dla Polaków, zagwarantowanym przez Francję i Niemcy; 2) wolna żegluga na Wiśle byłaby Polsce również zapewnioną przez Francję i Niemcy; 3) port Kłajpedy oddanoby do dyspozycji Polski; 4) innym także portem wolnym Polska mogłaby dysponować; 5) na Górnym Śląsku ustanowionoby wspólnotę interesów przemysłowych niemiecko-polskich z udziałem Francuzów bez przeprowadzenia zmiany granic obecnych i wreszcie 6) Francja i Niemcy zagwarantowałyby wspólnie wszystkie inne granice Polski.

W ten sposób, stwierdza generał von der Lippe, sytuacja Polski, opierającej się na dwóch państwach wzmocniłaby się znacznie, stałaby się ona puklerzem Europy przeciwko armji czerwonej. Konkluzja: „korytarz" stanowi nietylko krwawą ranę Niemiec, ale jest również atutem w rękach bolszewików, a zatem niebezpieczeństwem dla całej Europy.

Generał von der Lippe broni się, jakoby w jego intencji było doradzanie Francji zdradzenia Polski, gdyż przedewszystkiem jest zwolennikiem lojalności. Jednak za jego bytności zeszłego roku w Paryżu, jeden z najwybitniejszych mężów stanu francuskich powiedział mu:

„Projekt, nakreślony przez pana w porozumieniu z p. Arnoldem Rechbergiem w sprawie „korytarza" Wisły jest korzystny tak dla Niemiec, jak i dla Polski. Realizacja jego uwolni równocześnie Francję od obiecanej a poważnej gwarancji. Pragnę żywo, aby propozycja pana została urzeczywistniona. Francja mogłaby mojem zdaniem, bez wywierania nacisku na Polskę, ale w formie przyjaznych rad, pomóc do przeprowadzenia propozycji pańskiej, pod warunkiem jednak, żeby doszło równocześnie do przymierza nietylko przemysłowego, ale także wojskowego i politycznego pomiędzy Francją a Niemcami".

Na tym zdumiewającym cytacie kończy się wywód generała von der Lippe. Po wystąpieniach poprzednich p. Abla i kapit. Erhardta świadczy on, iż robota pangermanistów przeciwko Polsce jest zakrojona na wielką skalę i przeprowadzana z dużą systematycznością. Należy stwierdzić, że kwestja zmiany granic znajduje tutaj niestety posłuch i to nietylko w kołach socjalistycznych!

Każdy jednak postawi sobie pytanie: kim jest ów wybitny mąż stanu francuski, pragnący ścisłego przymierza z Niemcami? — Generał von der Lippe, za swoją bytnością zeszłego roku w Paryżu widział różne podobno osobistości, pomiędzy któremi wyliczano także ówczesnego ministra wojny, p. Painleve. W przypuszczenia jednak bawić się nie można. Obecny minister finansów, p. Pawel Reynaud, gdy mu w Berlinie mówiono o projekcie owego sojuszu, miał odpowiedzieć, iż podobnego rodzaju propozycja nie zostałaby nigdy przyjęta przez opinję francuską.

Kampanja niemiecka staje się teraz na gruncie francuskim coraz intensywniejsza. W ostatnich tygodniach odbyły się tutaj rozmowy z pewnymi wysłannikami niemieckimi. Pomiędzy sprawami omawianemi miała figurować kwestja federacji europejskiej. Zdaniem wybitnego publicysty Pertinaxa, Niemcy wzamian za przystąpienie do niej, domagaliby się 1) parytetu z Francją co do zbrojeń na kontynencie, Francja jednak poza tem zachowałaby niezależną armję kolonjalną; 2) neutralizacji kolei Pomorza pod kontrolą Ligi Narodów; 3) układu handlowego, specjalnie ścisłego z Polską, któryby uczynił z niej rodzaj ekonomicznego hinterlandu niemieckiego. Dlatego pisze Pertinax, rezultatem bezpośrednim memorandum p. Brianda o federacji jest przyspieszanie dojrzałości zagadnień, najbardziej zdolnych zakłócić pokój.

I. Briares.

Walka o samorząd lwowski

Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Lwów, 11 czerwca.

Podwaliny pod samorząd lwowski położyły dwa dyplomy Kazimierza Wielkiego z r. 1356 i 1368. Lwów, jako leżący na skrzyżowaniu dróg ze wschodu na zachód i z południa na północ, zaludniał się stopniowo najprzeróżniejszemi ludami. Obok najsilniejszego rdzenia, na który składali się Niemcy i Polacy obok nieznacznej ilości Rusinów, przybywali stopniowo Ormianie, Tatarzy, Żydzi i ich pobratymcy Karaici, zwani Saracenami.

Pomimo tej różnorodnej mieszaniny narodowościowej, a może właśnie dlatego zczasem wytworzyło się czysto polskie mieszczaństwo, silnie przywiązane do Polski, Lwowa i swego samorządu, który tak rozwinął się i udoskonalił w ciągu długich wieków, że na czas niewoli stał się najsilniejszem ogniskiem polskości. Jak w wiekach dawniejszych Lwów wielokrotnie wstrzymywał pierwszy impet najazdów dzikich hord mongolskich, tatarskich, kozackich i tureckich, tak i w czasie wielkiej wojny spełniał godnie stanowisko najdalej na wschód wysuniętego bastjonu polskości.

Po wkroczeniu do Lwowa d. 3 września 1914 r. Rosjanie zawiesili działalność samorządu, ale sama obecność we Lwowie większości radnych z ś. p. Rutowskim na czele niewątpliwie hamowała Rosjan od zbyt brutalnej rusyfikacji, którą uprawiali bez żadnej żenady w najbliższych okolicach Lwowa w myśl swej historjozofji, że wschodnia Małopolska, to „istinno ruskij" kraj.

Po wypędzeniu Rosjan ze Lwowa rząd austrjacki reskryptem z d. 21-go stycznia 1918 r. restytuował samorząd lwowski w postaci wszystkich radnych, wybranych w ostatnich wyborach w r. 1913 i dopełnieniem do stu mianowanych nowych radnych. Ta to rada położyła wiekopomne zasługi wobec Polski, bo jako jedyna prawowita władza w odciętym od całego świata Lwowie z powodu podstępnego zawładnięcia nim przez Ukraińców przy pomocy rozpadającej się Austrji, przyczyniła się walnie do utrzymania porządku w mieście przez ciężkie 22 dni listopadowe i do ostatecznego wypędzenia Ukaińców ze Lwowa. Oczywiście, że w czasie tej okupacji rada m. Lwowa nie mogła funkcjonować i działalność jej przywrócił dopiero tymczasowy komitet rządzący uchwałą z d. 11 stycznia 1919 r., przyczem rozszerzył ją do 150 radnych przez mianowanie nowych radnych na podstawie porozumienia z politycznemi stronnictwami.

Ta rada wysłała swoją delegację do Paryża w czasie konferencji pokojowej w r. 1919, celem przyjścia z pomocą delegacji polskiej na konferencji w walce o przyłączenie wschodniej Małopolski do Polski, następnie zabrała się energicznie do leczenia ran wojennych, lecz uwzględniała ogólne zubożenie ludności, a ze spraw ogólniejszej natury założyła w r. 1921 targi wschodnie.

Lecz piłsudczyzna nie lubi Lwowa, co jaskrawo uwydatniło jej stanowisko ujemne w połowie listopada 1918 r. podczas najcięższych walk polsko - ukraińskich o Lwów, przez co przedłużone zostały walki przynajmniej o pół roku, narażając polską ludność na okropne cierpienia i na wielkie zniszczenia całej wschodniej Małopolski.

Ostatnia rada m. Lwowa została rozwiązana przez ówczesnego wojewodę lwowskiego p. Borkowskiego reskryptem z d. 31 sierpnia 1927 r. Wojewoda wprowadził rządy komisarza z dodaniem mu mianowanej rady przybocznej. Na komisarza przysłano z Warszawy urzędnika socjalistę p. Strzeleckiego, którego krótkie rządy powiększyły zadłużenie gminy m. Lwowa na około 22 miljony złotych i ogromnie powiększyły opodatkowanie mieszkańców Lwowa.

Rada wniosła przeciwko temu protest do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, który wyrokiem z d. 28. listopada 1929 r. uwzględnił go, i rząd obowiązany był w ciągu miesiąca przywrócić poprzedni stan rzeczy. Tymczasem dopiero z czteromiesięcznem opóźnieniem, bo d. 23 maja 1930 r., nowy wojewoda p. Gołuchowski wydał zarządzenie w sprawie samorządu lwowskiego, które będzie znów zaprotestowane przed ministrem spraw wewnętrznych.

Zarządzenie p. wojewody Gołuchowskiego polega na tem, że powołuje on do rady m. Lwowa wszystkich żyjących radnych, wybranych w r. 1913; takich jest 37, a z nich 9 radnych należących do Stronnictwa Narodowego, resztę 93 radnych (komplet ma wynosić 130 radnych) powołuje wojewoda podług swego widzi mi się ze sfer „sanacyjnych", a w tem dużo Żydów, Rusinów i socjalistów i ani jednego członka Stronnictwa Narodowego, które w wyborach 1913 r. uzyskało 19 mandatów na 100 członków rady, a w ostatniej radzie posiadało 17 członków.

W ten sposób „usanowano" samorząd lwowski.

J. J.

Min. Grandi o trwałości traktatów

W wywiadzie, udzielonym w Krakowie „Il. Kurjerowi Codz." włoski minister spraw zagranicznych Grandi powiedział, co następuje:

„Setki komentarzy spowodowało moje powiedzenie, że traktaty nie są wieczne. Około tej kwestji powstałoby o wiele mniej hałasu, gdyby nie przemilczano drugiej części tego zdania wypowiedzianego przezemnie. Powiedziałem: „Traktaty nie są wieczne". Czy pan zna jakiś traktat, któryby był wieczny? Czy pan mi może pokazać układ, który przetrwał całą historję? Nie! Traktaty nie są wieczne, ale — ciągnąłem dalej — trzeba, by traktaty były trwałe".

Szczere wyznanie

Prasa narodowa wskazywała stale na to, że hasło „reformy ustroju", którem posługują się w swej agitacji kierownicy B. B., jest tylko posunięciem faktycznem, za którem ukrywa się dążenie do utrzymania się przy władzy za wszelką cenę. Obecnie stwierdza to nawet „sanacyjny" „Przełom", organ Związku Naprawy, w którym czytamy:

„W imię czego walczyliśmy, jako kierunek, skoro nawet hasło reformy ustroju, sprowadzone przez projekt B. B. W. R. do skromniejszych rozmiarów rewizji konstytucji, jest dziś niemal jeno hasłem taktycznem, uznanem, podobno, przez niektórych genjalnych strategów B. B. za jedyne hasło, posiadające w stosunku do „obozu pomajowego" cudowne własności „sindetikonu", ewentualnie ordynarnego kleju stolarskiego, ...z czego wysnuto, jak widać, wniosek, iż hasło to — hasłem tylko zostać powinno i że nie należy dążyć do jego realizacji, bo — gdy zabraknie obręczy — beczka rozsypie się".

Trudno zaiste o bardziej szczere i niedwuznaczne wyznanie . . . .

„Awangarda"

Niedawny zjazd w Gdyni wykazał, że organizacja ruchu Młodych Obozu Wielkiej Polski poczyniła na całym obszarze Rzeczypospolitej ogromne postępy — i że ruch ten jest już dzisiaj siłą, która niewątpliwie zaważy na dalszym rozwoju wypadków w Polsce. Ale i w dziedzinie ideowo - programowej przywódcy ruchu Młodych ujawniają rzetelny wysiłek, który dobrze świadczy o ich dążeniu do zorjentowania się w obecnej rzeczywistości społeczno - politycznej i wysnucia z niej wytycznych dla wszystkich dziedzin życia narodowego. Wyrazem tego wysiłku jest miesięcznik Młodych „Awangarda", której każdy zeszyt wzbudza coraz żywsze zainteresowanie w kołach ludzi myślących — dzięki żywości poruszanych w niej problematów i bogactwu nowych myśli.

Ostatni zeszyt „Awangardy" (za miesiąc maj - czerwiec) stoi oczywiście w znacznym stopniu pod znakiem zjazdu gdyńskiego, który z jednej strony był wspaniałą manifestacją orjentacji „morskiej" młodego pokolenia polskiego — z drugiej zaś strony zakończył pierwszą fazę organizacyjną ruchu Młodych.

Znaczenie zjazdu gdyńskiego omówione zostało w artykule wstępnym, który przy tej okazji piętnuje ostro bandycki napad bojówek „sanacyjnych" na zjazd gdyński. Napad ten, jak wiadomo, został zwycięsko odparty — niemniej jednak wielka musiała być radość w Berlinie, gdy się dowiedziano, że polska partja rządowa usiłowała rozbić manifestację o charakterze wybitnie antyniemieckim, zorganizowaną na tym właśnie skrawku ziemi polskiej, na który najbardziej ostrzy swe zęby niemiecka zachłanność.

O tem, co nowego wnosi ruch Młodych do życia polskiego, pisze dr Zdzisław Stahl w artykule p. t. „Wielka Polska". Stosunek ruchu Młodych do pokoleń starszych omawia Jerzy Drobnik, w uwagach, zatytułowanych „Odrębność, fronda, czy ciągłość".

Z pośród dalszych artykułów na szczególne wyróżnienie zasługują uwagi prof. Zygmunta Wojciechowskiego p. t. „W roku rocznic", podkreślając konieczność rewizji naszego stosunku do głównych rocznic narodowych.

Znajdujemy nadto w zeszycie artykuły: p. J. K. p. t. „Geneza Obozu Wielkiej Polski" i Stefana Niewiadomskiego „Prusy jako państwo sezonowe" — obszerne sprawozdanie ze zjazdu gdyńskiego i zajść, sprowokowanych w Gdyni przez bojówki „sanacyjne", dalej zwykły przegląd miesięczny i obszerną kronikę ruchu Młodych.

Całość zeszytu świadczy o postępującym wciąż rozwoju i żywotności pisma. Nie ulega też wątpliwości, że „Awangarda" zjednywać sobie będzie coraz szersze rzesze przyjaciół i czytelników w naszem społeczeństwie.

NA POMNIK WDZIĘCZNOŚCI w POZNANIU NAJŚW. SERCA PANA JEZUSA
SKŁADAJCIE OFIARY
DO REDAKCJI GAZET - BANKÓW -
PKO 207470

Niemcy przy każdej sposobności agitują przeciw Polsce

Berlin, 13. 6. (PAT) Rozpoczęły się w Królewcu obrady niemieckiego „Towarzystwa Prawa Międzynarodowego". Mowę powitalną wygłosił przedstawiciel urzędu spraw zagranicznych Martius. Nadprezydent prowincji wschodnio - pruskiej dr. Siehr, mówiąc imieniem pruskiego min. spraw wewn., zaznaczył m. in., że praca nad odbudową prawa międzynarodowego będzie wówczas tylko owocna, kiedy „usunięte zostanie ciężkie bezprawie międzynarodowe, wyrządzone Wschodnim Prusom oraz Rzeszy niemieckiej zapomocą niemożliwego korytarza". — W tym samym duchu przemawiał przedstawiciel min. sprawiedl. Prus Wschodnich dr. Holthoefer.

O porozumienie francusko-niemieckie

Dwulicowa gra A. Rechberga

Paryż, 13. 6. (PAT). Znany przemysłowiec niemiecki Rechberg zasypuje prasę francuską listami, w których omawia możliwość porozumienia francusko-niemieckiego. Bienaimé w dzienniku „La Victoire" oświadcza, że Rechberg jak Janus ma dwa oblicza, jedno jest pokojowe, drugie wojownicze. Rechberg albo grozi, albo uspakaja. Grozi, gdy mówi: „Bądźcie ostrożni: Rosja sowiecka która się zbroi nieustannie lada dzień rzuci się na Polskę i wówczas nastąpi katastrofa", zaraz uspokaja, zaznaczając, że wystarczy, gdy Polska odda Niemcom „korytarz", aby pospieszyć jej z pomocą. Lecz Polska nie zgadza się na zrzeczenie się „korytarza pomorskiego", który stanowi rdzenną prowincję polską. Wówczas p. Rechberg ucieka się znowu do groźby, że „niema Niemca, któryby nie był gotów walczyć z Polską o odebranie tego korytarza".

Te samą taktykę stosuje Rechberg względem Francji; maluje on potęgę wojska niemieckiego i wpływy sfer wojskowych, które, według niego, rządzą się w min. spraw zagr., wskazując przytem na błąd, jaki Francja popełnia, szukając oparcia w sferach demokratycznych przeciwko wojskowym i nacjonalistom niemieckim. Francja obraża przez to honor wojskowych niemieckich. Warunki sojuszu francusko-niemieckiego powinny dać specjalne zadośćuczynienie honorowi i interesom wojskowym Niemiec.

, Oczekujemy kornie — oświadcza z ironją Bienaimé — warunków p. Rechberga i pragniemy, aby zechciał nareszcie podać nam logiczne powody, dla których Polska powinna zrzec się swej polskiej prowincji, której dano nazwę „korytarza pomorskiego", żaden bowiem Niemiec nie podał dotychczas innego argumentu, jak racja silniejszego".

Francja przystąpiła do paktu rozjemczego

Paryż, 13. 6. (PAT) Izba uchwaliła 567 głosami przeciwko 13 przystąpienie Francji do generalnego paktu rozjemczego. W czasie dyskusji Briand oświadczył, że nie myślał nigdy o możliwości rozbrojenia przed zapewnieniem bezpieczeństwa. Francja, — mówił Briand — będzie gotowa dawać wszelkiego rodzaju przykłady, aby skłonić narody do przyjęcia tego pojęcia bezpieczeństwa. Mówca przypomina, że trybunał sprawiedliwości w Hadze i Rada Ligi Narodów zdołały przeszkodzić wojnom już rozpoczętym i uregulować zgórą 25 poważnych zatargów międzynarodowych. Dopóki narody nie stwierdzą wzajemnego zaufania przez przystąpienie do międzynarodowego paktu rozjemczego, każdy z nich będzie musiał myśleć o zapewnieniu własnego bezpieczeństwa.

Połączenie śląskiej Ch. D. i N. P. R.

Warszawa, 13. 6. (Tel. wł.) Wczoraj odbyło się w Katowicach wspólne posiedzenie prezydjów Śląskiej Chrześcijańskiej Demokracji oraz N. P. R. Na zebraniu zapadła uchwała w sprawie połączenia obu organizacyj na Górnym Śląsku w jedną całość. (w)

Ferment w „sanacji"

Warszawa, 13. 6. (Tel. wł.) Oprócz grupy „Przełomu" ferment opozycyjny zaczyna ogarnąć także niektóre koła Partji Pracy. Koła te sprzeciwiają się pomysłom organizacyjnym b. premjera Świtalskiego i krytykują marazm ideowy i bezprogramowość rządu Sławka. (w)

Nowy poseł Norwegji

Warszawa, 13. 6. (PAT) Wczoraj p. Nils Christian Ditleff, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Norwegji, złożył Prezydentowi Rzplitej swe listy uwierzytelniające na uroczystej audjencji na Zamku Królewskim.

Brak odpowiedniej straży

Toruń, 13. 6. (Tel. wł.) Głośną jest sprawa pożaru magazynu wojskowego w Toruniu, przy którym to magazynie nie było warty wojskowej a tylko stróż cywilny. Obecnie prasa zwraca uwagę na fakt, że przed innym składem wojskowym w Toruniu wartę pełni 73-letni starzec Kowalski. Charakterystycznem jest, że przez szereg miesięcy posterunek wojskowy wartował przy stojącym w Toruniu pomnikiem Piłsudskiego.

Podróż „Iskry"

Las Palmas, 13. 6. (PAT) „Iskra", żaglowiec szkolny polskiej marynarki wojennej, przybył w dniu 10. czerwca b. r. do Las Palmas na wyspy Kanaryjskie, skąd po kilkudniowym pobycie odpłynie do St. Jago na wyspy Kuby. „Iskra" dowodzona przez kpt. marynarki De Waldena, jest szkunerem o pojemności 500 ton i ma na pokładzie 22 podchorążych młodszego kursu szkoły podchorążych marynarki wojennej w Toruniu.

Okradzenie posła japońskiego

Warszawa, 13. 6. (Tel. wł.) W pobliżu Białegostoku okradziono w pociągu pospiesznym posła japońskiego w Warszawie Macuszima. Zabrano mu portfel zawierający 153 jeny gotówką, dokumenty i książkę czekową. Poseł zawiadomił natychmiast o kradzieży konduktora, który zatrzymał pociąg. Ujęto niejakiego Żmudzia, mieszkańca Lidy, u którego znaleziono skradziono portfel z pełną zawartością. (w)

Śmierć w płomieniach

Toruń, 13. 6. (Tel. wł.) W nocy na 12 czerwca wybuchł pożar w posesji Ptacha w Licewie w pow. chełmińskim. W kilku minutach wszystkie zabudowania gospodarskie stanęły w płomieniach. W stodole spało 6 chłopców, zatrudnionych przy burakach. Jeden z nich, 14-letni Fr. Chudziński nie zdążył wydostać się z płonącej stodoły i zginął w płomieniach. Inny chłopiec Anuszewski wspiął się na słup, chcąc przeciąć przewody elektryczne wysokiego napięcia i spadł na ziemię, ciężko się tłukąc. Pastwą pożaru padło 18 krów, 25 świń, 40 prosiąt, wielka ilość drobiu, 2 wozy rolnicze. Straty wynoszą przeszło 100 tys. zł. Nad zgliszczami unosi się bocian, którego młode spaliły się w gnieździe na stodole.

Utonęli

Toruń, 13. 6. (Tel. wł.) W ciągu ostatnich dwóch dni podczas kąpieli w Wiśle utonęło 2 ludzi. W środę utonął Max Oswald, urzędnik „Turner-Verein-Bank". W czwartek usiłował przepłynąć Wisłę 19-letni Kazimierz Bednarek, lecz utonął.

Samobójstwo

Lwów, 13. 6. (PAT) Wczoraj na stokach Wysokiego Zamku popełnił samobójstwo aplikant sądowy Eugenjusz Spät. Samobójca powiesił się na drzewie i równocześnie strzelił z rewolweru w okolicę serca.

Piorun uderzył w taksówkę

Lwów, 13. 6. (PAT). Onegdaj w czasie burzy, jaka szalała na terenie pow. Jarosławskiego, piorun uderzył w taksówkę, jadącą z Jarosławia do Sieniawy. Trzej pasażerowie i szofer nie ponieśli żadnego szwanku, taksówka natomiast spłonęła doszczętnie.

Finlandja tępi komunizm

Warszawa, 13. 6. (Tel. wł.) W Finlandji organizacja antykomunistyczna Suomen Lukko (Rygiel Finlandji) zwołała do Helsingforsu zjazd, na którym wybrano delegację, która zażądała natychmiast audjencji u prezydenta republiki i domagała się wprowadzenia zarządzeń antykomunistycznych. Prezydent Relander, który bawił na wywczasach, przybył do Helsingforsu a rada ministrów, zebrana natychmiast, postanowiła zawiesić całą prasę komunistyczną. (w)

Morderstwo rabunkowe

Praga, 12. 6. (PAT) Dziś dokonano tu morderstwa na jubilerze Hawrdzie, rabując przytem moc przedmiotów wartościowych, przeważnie brylantów. Po wczorajszym mordzie, dokonanym na żonie kupca Burgera, — zbrodnia dzisiejsza podnieciła umysły mieszkańców miasta. Donoszą z Pilzna że aresztowano tam przy wysiadaniu z pociągu mordercę jubilera Hawrdy. Podczas aresztowania począł złoczyńca strzelać z rewolweru do policji raniąc jednego z funkcjonarjuszy, poczem usiłował zbiec. Dzięki pomocy oddziału wojskowego, udało się mordercę schwycić, przyczem odniósł on kilka poważnych ran. Aresztowany posiadał paszport rosyjski, opiewający na nazwisko Wołodik.

Chicago ma przeszło 3 milj. ludności

Waszyngton, 13. 6. (PAT) Na podstawie spisu ludności z 1930 r. Chicago jest drugiem co do wielkości miastem Stanów Zjednoczonych z 3.374.000 mieszkańców, co stanowi wzrost o 25% w ciągu 10 ostatnich lat.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 13 czerwca 1930.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w. h.); b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w. h.); c) jęczmienia 673 gr. (114,1 f. w. h.); d) owsa 480,5 gr. (80.1 f. w. h.).

„Ceny orjentacyjne"
parytet Poznań

Żyto	14,75— 15,25
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	39,50— 40,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	18,50— 19,50
Jęczmień browarowy	20,50— 22,50
Usposobienie słabe.	
Owies	16,50— 17,50
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	26,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	60,00— 64,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	09,50— 10,50
Otręby pszenne	12,00— 13,00
Groch polny	26,00— 29,00
Groch Victoria	30,00— 33,00
Groch Folgera	26,00— 29,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Owies jednolity biały ponad notowanie.

Uwaga: Trudności zbytu na rynkach zagranicznych i rynku krajowym trwają w dalszym ciągu.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.8,885 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płaci dziś za 100 mkn. w dewizach 212,78 do 211,98 zł, gotówką 212,38 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173,21 do 172,53 zł, gotówką 172,87 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 13 czerwca 1930.

Giełda dzisiejsza wykazała tendencję niejednolitą.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 8 proc. obligacje m. Poznania z 1926 r. 92 proc. w złocie, oraz oddawano 8 proc. listy dolarowe P. Z. K. po 95 proc. (przy dew. 8,90) i robiono transakcje 4 proc. listami zast. konwert. ziemskiemi po 43,50 proc. Mniejszą ilość poż. inwestycyjnej handlowano po 110,—.

Z akcyj bankowych robiono transakcje Kwileckim Potockim po 60,— i płacono za Bank Polski 166,—.

Akcje przemysłowe wykazały kursy niejednolite. Oddawano Cegielskiego po 51,— i Unję po 70,— zaś R. May się lekko osłabił i notował 61—60,— w płaceniu.

Ceduła urzędowa z dnia 13 czerwca 1930 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)

8% oblig. m. Poznania z 1926 r. 92% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 95% O.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 43,50% +

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I—II em. zł. 60,— +
Bank Polski I em. 166,— P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 51,— O.
Dr. Roman May I em. zł. 61—60,— P.
„Unja" (dawn. Ventzki) I em. zł. 70,— O.

Tendencja: Niejednolita.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 13. 6. 1930.

Waluty	Gotówka		
Dolary St. Zjedn. tr: —			
Dewizy:	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,45	124,76	124,14
Gdańsk	173,25	173,68	172,82
Holandja	358,75	359,65	357,85
Londyn	43,33½	43,44	43,23
Nowy Jork	8,90,8	8,92,8	8,88,8
Nowy Jork kabel	8,92	8,94	8,90
Paryż	35,00	35,09	34,91
Praga	26,44½	26,51	26,38
Szwajcarja	172,80	173,23	172,37
Wiedeń	125,78	126,09	125,47
Włochy	46,73	46,85	46,61
Berlin	212,80		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż. inwest.	111,50	112.50
5% poż. premj. dol.	65,00	64.75
5% poż. konw.	55,50	55,75

Akcje w złotych:

Bank Handlowy	0,00—111,00
Bank Polski	0,00—171,00
Lilpop	0,00— 27,75

Tendencja mocniejsza.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 13 czerwca 1930.

Spędzono: wołów 7, buhai 16, krów 20, świń 403, cieląt 188, owiec 1; razem 635 sztuk zwierząt.

Z powodu małego spędu notowań nie przeprowadzono.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg

Berlin, 13 czerwca 1930.

Pszenica march. od st. załad	0,00— 0,00
Tendencja dla pszenicy: natychm. towar bez podaży, terminowy towar po słabym początku wzmocniona.	
Żyto march. od stacji załad. 72 kg	172,00—177.00
Żyto od stacji march.	0,00—170,00
Żyto saksońskie fr. wagon Berlin sp.	0,00—175,00
Żyto march. od st. zał. 73-74 kg cif Berlin sprzedaż	171,00—172,00
Żyto pomorskie 73-74 kg loco Szczecin tr.	0,00—174.00
Żyto pomorskie cif	0,00—173,00
Żyto pomorskie fr. wagon Szczecin sp.	0,00—170,00
Tendencja: natychm. towar wagonowy poparta, poza tem mocniejsza.	
Owies march od stacji załad.	145,00—159,00
Tendencja mocna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	167,00—182,00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	34,25—42,50
Tendencja stała.	
Mąka żytnia	20,90—24,25
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	07,75—08,25
Tendencja słaba.	
Ospa żytnia	07,75—08,00
Tendencja słaba.	
Groch Victoria	24,00—29,00
Groch dr. jadalny	21,00—25,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—18,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—21.50
Łubin niebieski	16,00—17.50
Łubin żółty	21,25—23,50
Makuch rzepakowy	11.00—12,00
Makuch lniany	15,75—16,25
Śrót Soya	12,20—13,00
Płatki ziemniaczane	13,00—13,40
Płatki ziemn. nadzw. warunki łącznie z workiem	14,40—14,80

Ogólna tendencja w czasie obrotów utrzymana.

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 13. 6. 1930.

Wypłaty na Warszawę	46,85—47,05
Noty wielkie	46,70—47,10

O silne z organizowanie rzemiosła

Od czasu do czasu spotykamy się z twierdzeniem, że gdyby w dobie dzisiejszej żyli i działali wybitni organizatorzy rzemiosła, jak śp. Czypicki i inni, to pierwszem ich hasłem byłoby, aby zarzucić pracę w towarzystwach rzemieślniczych, a przerzucić się całkowicie do organizacyj cechowych. Tego rodzaju zdania słyszy się z ust niektórych rzemieślników, którzy odgrywają często w życiu rzemiosła poważniejszą rolę, którzy zajmują nieraz wybitne nawet stanowiska w organizacjach, a więc ludzi, którzy słów swoich nie rzucają bez przemyślenia.

Mimochodem zaznaczyć musimy, że wytaczanie takich argumentów, jak, coby zrobił ten lub ów, gdyby żył w dobie obecnej, jest conajmniej — oględnie się wyrażając — argumentem tak niepoważnym, że żaden szanujący się działacz operować nim nie będzie.

Organizacje buduje się bowiem nie tylko na dzień dzisiejszy, a przedewszystkiem buduje się je z myślą o jutrze. Każdy przewidujący organizator, a takimi byli bezsprzecznie nasi organizatorzy rzemiosła, wybiera formę organizacyjną taką, by przetrwać ona mogła sama w sobie czasy złe i dobre, gdyż siłę organizacji poznaje po tem właśnie, czy będzie ona zdolną do wypełnienia swojego programu niezależnie od zmienić się mogących warunków i okoliczności.

Jest więc rzeczą drugorzędną, czy organizacja, ze względu na panujące w czasie jej powstania warunki, przyjęła tę czy inną nazwę, ale jedynie miarodajnem jest, czy organizacja posiada program, że dozwala on na przystosowanie się do zmienionych warunków pracy, czy też program jej był tego rodzaju, że nastąpić może chwila, w której musi się powiedzieć, że jej zadania zostały ostatecznie i całkowicie wykonane, a co za tem idzie, że musi nastąpić jej rozwiązanie.

Przypatrzmy się, jaki był program towarzystw przemysłowych i rzemieślniczych w czasie ich powstania. Zadajmy sobie pytanie, czy program ten dziś już przeżył się do tego stopnia, że należy go wyrzucić do lamusa, a towarzystwa zamknąć? Program naszych towarzystw przemysłowych i rzemieślniczych ująć można w jednem zdaniu: z o r g a n i z o w a n i e s i l n e g o r z e m i o s ł a p o l s k i e g o. Widzimy więc, że program ten nie stracił dotąd swojej racji bytu i jest nadal żywotny.

Posłuchajmy jednak dalej, co mówią owi zwolennicy zaprzestania pracy w towarzystwach przemysłowych i rzemieślniczych, a skierowania całego wysiłku na pracę — w cechach. Twierdzą mianowicie, że towarzystwa przemysłowe i rzemieślnicze były stowarzyszeniami nie o ustroju z a w o d o w y m, lecz raczej o ustroju o ś w i a t o w y m, a zadaniem ich głównem było zapobieganie możliwości germanizowania polskich rzemieślników w zniemczonych cechach. Na poparcie swojego twierdzenia przytaczają, że do towarzystw tych należeli i jeszcze należą ludzie, nie mający z rzemiosłem nic wspólnego, jak np. po mniejszych miastach t. zw. „inteligencja".

Odpowiedzieć musimy, że istotnie w czasach niewoli to zadanie wchodziło w zakres programu towarzystw przemysłowych i rzemieślniczych, ale podkreślić musimy z całym naciskiem, że nie było to wyłącznie zadaniem tych towarzystw. Że w czasach zaborczych wysunęło się ono siłą faktów na pierwszy plan, to nie dowodzi jeszcze, że było ono j e d y n e m zadaniem. Gdyby bowiem założycielom tych organizacyj chodziło tylko o przeciwstawienie polskich jednostek organizacyjnych jednostkom niemieckim, to mieli oni cały szereg innych możliwości, a więc zgermanizowanemu cechowi np. stolarskiemu mogli byli z łatwością przeciwstawić polskie „Stowarzyszenie im. św. Józefa", albo niemieckiemu cechowi malarskiemu polskie „Bractwo św. Łukasza" itd. Jeżeli Niemcy pozwolili na założenie liczebnie silnego „Towarzystwa Przemysłowego", to jeszcze łatwiej byliby pozwolili na założenie kilkugłowego „Bractwa". Nie ulega wątpliwości, że taka polska namiastka cechu, z chwilą odzyskania niepodległości i możliwości założenia prawidłowej polskiej organizacji cechowej powinna się rozwiązać, a jej członkowie wstąpić czemprędzej do cechu.

Organizatorzy naszych towarzystw przemysłowych i rzemieślniczych, jak widzimy, nie ograniczyli się jedynie do tworzenia przeciwwagi niemieckim cechom i nie poszli po linji łatwiejszej, lecz wybrali trudniejszą, gdyż myśleli o z o r g a n i z o w a n i u c a ł e g o p o l s k i e g o r z e m i o s ł a w silną i spoistą organizację, któraby była naprawdę wyrazicielką dążeń zarówno narodowych, politycznych jak i gospodarczych, najszerszych warstw rzemieślniczych. Że do pracy w tych towarzystwach wciągnięto „inteligencję", to jest to znowu objaw zupełnie naturalny, gdyż ktoś musiał rozpocząć tę pracę, nadać jej odpowiedni kierunek, a przedewszystkiem służyć radą. Inteligencja ta nigdy zresztą i dziś również nie jest do tego stopnia licznie reprezentowana, by przez jej udział postępowanie któregokolwiek z towarzystw uległo wypaczeniu. Rzemiosło powinno nawet starać się przyciągnąć do swoich towarzystw inteligencję, bo na współpracy inteligencji żadna organizacja jeszcze źle nie wyszła.

Gdybyśmy w innych dziedzinach mieli iść po takiej samej linji rozumowania, że z chwilą odzyskania niepodległości należy likwidować poprzednie, w czasie niewoli założone organizacje, to musielibyśmy rozwiązać „Sokoła", bo mamy obecnie polskie wojsko, powinniśmy zamknąć Tow. Czytelni Ludowych, bo mamy polskie szkoły, a towarzystwa śpiewackie również nie mają racji bytu, bo pieśni polskich uczą się dzieci już w szkołach początkowych. Tego rodzaju myśli nikt poważnie nie potraktuje, gdyż cały jej nonsens rzuca się wyraźnie w oczy.

Niestety tego rodzaju myśl odważyły się pewne sfery rzucić wśród rzemiosła, a spotykamy rzemieślników, którzy ją powtarzają. Kto rzucił tę myśl? Naturalnie „sanacja", która po nieudałej próbie opanowania towarzystw przemysłowych i rzemieślniczych, pragnie w ten sposób się — odegrać. Gra to jednak zbyt przejrzysta, a przedewszystkiem zbyt naiwna, by mogła się udać. (Ehr)

Składajcie ofiary na cele I. Kraj. Kongresu Eucharystycznego w Polsce

Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 213 063

Jak p. Górecki finansuje przedsiębiorstwa B. B.

1. Liga Mocarstwowa

Poza znanemi „instytutami" i „syndykatami", które są bezpośredniemi ekspozyturami B. B., opieką p. prezesa Góreckiego i funduszami z jego ręki otrzymanemi cieszy się także osławiona Liga Mocarstwowego Rozwoju Polski — która otrzymała z B. G. K. w różnych czasach 6.500 zł subwencji, co jej umożliwiło wydawanie nikczemnych odezw, a ostatnio założenie „Nowej Kadrowej". Redaktorem tego pisma, wzywającego otwarcie do zdrady państwa i anarchji, jest dr. Tadeusz Waryński, naczelnik wydziału szkół handlowych w ministerstwie wyznań i oświecenia.

W ten sposób pp. Górecki i Czerwiński ponoszą współodpowiedzialność za anarchiczną działalność „Nowej Kadrowej". Pierwszy daje jej pieniądze, drugi — redaktora.

2. Ligawki

Nie zapomniał p. Górecki i o płci pięknej. Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet, kierowany przez osławione podczas wojny „ligawki" z p. Moraczewską na czele, otrzymał od p. Góreckiego: 4. 12. 1928 — 1.500 zł, 31. 1. 1929 — 1.500 zł, 1. 6. 1929 — 3.000 zł, 7. 6. 1929 — 1.500 zł — razem więc 12.500 zł.

Związek ten jest organizacją czysto polityczną, stworzoną dla celów wyborczych B. B.

3. Prasa

Prócz „Nowej Kadrowej" subwencjonuje p. Górecki szereg innych pism „sanacyjnych". Na czele ich kroczy „Droga", redagowana przez p. Wilama Horzycę, przy udziale pp.: b. wojewody Borkowskiego, b. ministra Makowskiego, dr. Vincenza, znanego z afery „Polmin" — Produkcja i innych grubych ryb „sanacyjnych". „Droga" dostała: 30. 11. 1928 — 5.000 zł, 24. 4. 1929 — 4.000 zł — razem 9.000 zł.

Prócz tego figurują w spisie subwencjonowanych: „Ziemia Radomska", „Przegląd Wołyński", „Ziemia Lubelska", „Życie Nowogrodzkie" i „Opinja" kielecka.

4. „Mecenas" sztuki

Z hojności p. Góreckiego korzystały także i teatry, ale — niektóre.

Teatr Polski w Warszawie otrzymał w roku 1928 subwencji 6.000 zł, a 29. 5. 1929 dalszych 5.000 zł. Ostatnia ta subwencja zbiegła się przedziwnie z wystawieniem „Wielkiego Kramu" Shawa, w którym pp. piłsudczycy dopatrywali się aluzji do stosunków polskich w sensie propagandy dyktatury.

To subwencjonowanie czysto prywatnych i na zasadach handlowych prowadzonych przedsiębiorstw teatralnych ma swoisty posmaczek. Skoro p. Górecki chciał koniecznie i na tem polu unieśmiertelnić się za pieniądze publiczne, czy nie godziło się wspomnieć sobie np. o „Teatrach i chórach włościańskich"?

Tak, ale tam nie grają „Wielkiego Kramu" i „Samuela Zborowskiego"!

5. Touring Club

Kanapowe to towarzystwo, o którego zasługach nikt w Polsce niczego nie wie, wpadło na znakomitą myśl powołania na swego prezesa p. Góreckiego.

I opłaciło się! W czasie od kwietnia do grudnia 1929 Touring Club dostał: 13. 4. — 13.200 zł, 22. 4. — 9.000 zł, 14. 5. 5.000 zł, 15. 5. — 22.000 zł, 5. 8. — 1.709,50 zł, 6. 12. — 14.476 zł — razem 65.385,50 złotych.

Przeszło 65 tysięcy złotych w ciągu 8 miesięcy! Jeśli taki jakiś Touring Club otrzymuje tak ogromne sumy z funduszów publicznych, to ile powinny otrzymać inne, naprawdę zasłużone na polu turystyki i krajoznawstwa stowarzyszenia? Chyba kilka miljonów!

A tymczasem Towarzystwo Tatrzańskie dostało w tym samym czasie 5.000 zł, a Towarzystwo Krajoznawcze.... 8.000 złotych.

Z wszystkiego tego, co podaliśmy, a co stanowi część tylko materjału, wynika, że istotnym celem zamianowania p. Góreckiego prezesem Banku Gospodarstwa Krajowego i jego głównem zadaniem było zdobywanie funduszów publicznych na cele partyjne stronnictwa rządowego. Z tego zadania wywiązał się p. Górecki znakomicie. W krótkim okresie rządów p. Świtalskiego zasilił różne folwarki B. B. przeszło miljonem złotych. I to w okresie powszechnej biedy! Nie zapomniał pan prezes przytem także i o sobie, o czem będzie mowa w dalszym ciągu.

Z walnego zebrania Sp. Akc. H. Cegielski

Dzisiaj rano rozpoczęły się w sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych doroczne walne obrady Sp. Akc. H. Cegielski. Zagaił je prezes rady nadzorczej p. Seweryn Samulski. Sprawozdanie zarządu z przebiegu interesów za r. 1929 złożył p. inż. Suchowiak. Referent powiedział m. in.

Zamykając sprawozdanie za rok obrachunkowy 1929, dano wyraz pomyślnym wynikom na rok następny, uwzględniając, że przechodzimy na rok ten ze znacznym portfelem zamówień. Przewidywania te okazały się słuszne, albowiem produkcja osiągnęła cyfrę 52.198.929 zł, z której wykazała się jako efektywna suma zafakturowanych w roku 1929 towarów na 48.320.612 zł. Łączny obrót przedsiębiorstwa przekroczył dość znacznie preliminarz. Korzystny ten wynik nie odnosi się jednak do wszystkich działów produkcji, co wynikło w konsekwencji trudności gospodarczych, w które rok obrachunkowy aż nadto obfitował. Polityka rządowa, reglementująca i tamująca w poprzednim okresie eksport, spowodowała, że rolnictwo przeszło w nowe żniwa ze znacznym zapasem żyta. Wytworzyła się skutkiem tego dla działu budowy maszyn rolniczych katastrofalna konjunktura. Na podstawie korzystnych cyfr sprzedaży w poprzednich latach rozszerzono dość znacznie program fabrykacji maszyn rolniczych. Produkcja ta nie mogła na czas być zmniejszoną odpowiednio do pogarszających się widoków sprzedaży i pogarszającej się konjunktury. Sprzedano maszyn rolniczych razem tylko za 2.855.000 zł, wobec przeszło 4 miljonów w roku poprzednim. Jeżeli pomimo tych wszystkich trudności udało się zwiększyć znacznie ogólną produkcję i osiągnąć zysk zadowalniający, to wynik taki zapisać należy na conto sprawności technicznej, dobrej opinji o wyrobach i organizacji handlowej, które w tym roku zdały dobry egzamin.

Wszystkie wyżej opisane trudności odbiły się najwięcej na oddziale pierwszym. Niesłychanie silne mrozy spowodowały wielkie przeszkody w pracy odlewni, która przez dwa miesiące tylko przy niesłychanym wysiłku wogóle zdołała ruch utrzymać. Odlewnia przy ogólnym bardzo szybkim rozwoju licznych innych działów nie mogła być odpowiednio zaopatrzona w nowocześniejsze urządzenia. Braki te obecnie już się usuwa. W oddziale drugim sytuacja się nie zmieniła. Dział ten, zajmujący się specjalnie reperacjami z natury rzeczy nie może okazywać większej ekspansji, lecz ma zapewnione normalne zajęcie. Chodzież pracowała w roku ubiegłym słabo. Tartaki były źle zatrudnione, a cegielnie nie mogły sprzedać wyprodukowanych ilości cegieł i sączków. Oddział trzeci przeszedł w roku obrachunkowym okres bardzo intensywnej i wydajnej produkcji. Tak samo w dziale budowy kotłów parowych dokonano wiele poważnych prac. W roku obrachunkowym odbyła się w Poznaniu Powszechna Wystawa Krajowa, w której Spółka wzięła poważny udział, wystawiając na czterech oddzielnych stoiskach okazy całokształtu produkcji. Eksponaty cieszyły się wielkiem uznaniem sądu wystawy. Ogólny wynik bilansowy za rok 1929 można uważać za korzystny. Czysty zysk do dyspozycji walnego zebrania wynosi 1.518.739,48 zł. Na rok bieżący przeszła Spółka z portfelem zamówień na sumę 22.500.000 zł. Depresja gospodarcza nie pozwala na liczenie się z produkcją poziomu zeszłorocznego, zwłaszcza w dziale maszyn rolniczych. Wielkie zaufanie jednakże, jakie zdobyto w dziale kotłowym, konstrukcji żelaznych i urządzeń przemysłowych, pozwala liczyć się z produkcją w roku bieżącym w wysokości około 46 miljonów złotych. Rok bieżący, mimo wszelkich trudności — chyba w wypadku ogólnej katastrofy krajowej — powinien dać wynik zadowalniający.

Zkolei p. inż Samulski złożył krótkie sprawozdanie z działalności rady nadzorczej, poczem p. inż. Krysiewicz w imieniu komisji rewizyjnej prosił o pokwitowanie zarządu. Bilans na dzień 31 grudnia 1929 r. wyraża się w cyfrze 50.271.341,40 zł. Rachunek zysków i strat wynosi 21.869.427,53 zł. Nad sprawozdaniami wywiązała się dyskusja, w której m. in. p. inż. Suchowiak potwierdził wiadomość o poważnem zamówieniu Belgji na parowozy. Przyjęto bilans ogólny i rachunek strat i zysków. Po krótkiej formalnej dyskusji uchwalono wypłacać dywidendę 15 lipca br. Czystego zysku do podzielenia między akcjonarjuszami pozostało 1.518.739,48 zł. Zarządowi i radzie nadzorczej jednogłośnie udzielono pokwitowania. Skład rady nadzorczej mocą uchwały zebrania pozostał niezmieniony.

Obrady zamknięto krótko przed godziną 13. (tr.)

Możecie

mieć zawsze śnieżno-białe zęby, czyszcząc je codziennie mydełkiem do zębów Odol. Mydełko Odol czyści zęby i przywraca im naturalną barwę.

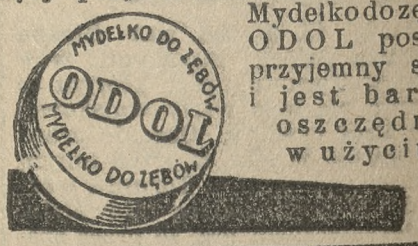

Mydełko do zębów ODOL posiada przyjemny smak i jest bardzo oszczędne w użyciu.

T. w. 1898

MŁODZIEŻ WSZECHPOLSKA

urządza **w sobotę, dnia 14 b. m.** o godz. 20 w lokalu własnym, św. Marcin 65, I podw. pr. **Zebranie ogólne** z referatem p. red. **Tadeusza Powidzkiego** n. t.

„Zagadnienia emigracji polskiej i kolonij"

Goście mile widziani.

Sprawa mniejszości narodowych na XIV zjeździe Przyjaciół Ligi Narodów

Tegoroczne uchwały Zjazdu Stowarzyszeń Przyj. Ligi Narodów w Genewie, w dniach od 3-go do 9-go b. m., przygotowane były szeregiem prac wstępnych komisji spraw mniejszościowych w Zurychu we wrześniu r. ub., w Brukseli w lutym r. b. i wreszcie obecnie w Genewie.

Obok stale powracającej sprawy osób bez obywatelstwa, w której stanowisko polskie przedstawiał, jak zwykle, p. Łypacewicz, bardzo dobrze znający ten przedmiot, oraz spraw szczegółowych m. in opieki nad Ormianami (uczestnicy zjazdu zwiedzili szkołę w Begnins między Genewą i Lozanną, gdzie wychowują się dzieci, przeważnie sieroty, ormiańskie, rodzin, które uszły wśród prześladowań tureckich) zjazd zajmował się wnioskami i uchwałami ogólniejszego znaczenia.

Jak wiadomo, ostatnie większe uchwały Rady Ligi Narodów w sprawie mniejszości zapadły w Madrycie w czerwcu r. ub. i wprowadziły pewne zmiany w postępowanie w sprawach mniejszości. Komisja Stow. Przyj. Ligi Nar. zajęła się temi postanowieniami już w Zurychu we wrześniu r. ub. na podstawie zgłoszonych wniosków, wyrażających niezadowolenie ze zmian tych, jako niewystarczających. Delegacja polska (pos. Loewenherz i pos. Stroński) sprzeciwiała się temu stanowisku, i komisja redakcyjna, w której skład wszedł pos. Stroński, opracowała nowy wniosek, który został przyjęty przez komisję w Zurychu, oraz obecnie przez zgromadzenie w Genewie. Brzmi on:

„Zgromadzenie Zw. St. P. L. N., zbadawszy zmiany wprowadzone przez L. N. w procedurę badania petycyj mniejszości, stwierdzając, że ulepszono stan rzeczy, sądzi jednak, że zmiany te mogą tylko częściowo wypełnić luki systemu i oznaczają tylko etap w rozwiązaniu zagadnienia, które dotyczy i pokoju wewnętrznego państw i pokoju Europy, a które musi być badane i urzeczywistniane w swej całości, łącznie ze sprawą upowszechnienia zobowiązań międzynarodowych w sprawach mniejszości.

Stwierdzenie ulepszeń, oraz zaznaczenie, że dalszy rozwój sprawy związany jest ze sprawą upowszechnienia zobowiązań, które mają obecnie tylko niektóre t. zw. nowe państwa, wprowadzone zostało na wniosek delegacji polskiej.

Drugi wniosek ogólny zgłoszony został w lutym w Brukseli a dokładniej dopiero przed zjazdem w Genewie przez delegację niemiecką, której głównym przedstawicielem w sprawach mniejszości jest dr. Junghann. Gdy wniosek ten wpłynął pod obrady komisji w Genewie przedstawił pos. Stroński poprawkę, zmierzającą do skreślenia ustępów, skierowanych w sposób zbyt jaskrawy przeciw obecnemu stanowi rzeczy w sprawie mniejszości, a natomiast dodania dosłownego powołania się na uchwały z r. 1922. Poprawki te zostały w całości przyjęte przez dalszych mówców, następnie także przez wnioskodawcę niemieckiego, poczem komisja i zgromadzenie przyjęły wniosek w tem zmienionem brzmieniu, które jest następujące:

„Wobec tego, że niedostateczność zaspokojeń udzielonych słusznym żądaniom mniejszości mogłaby zagrozić porozumieniu narodów Europy, którego pragną wszystkie umysły trzeźwe, a że naodwrót odprężenie moralne na gruncie walki narodowości szczególnie może się przyczynić do harmonji między państwami europejskiemi.

„zgromadzenie Zw. St. P. L. N. skierowuje naglące wezwanie do wszystkich państw europejskich, prosząc je o wprowadzenie do swych ustawodawstw państwowych formalnego uznania oraz, tam, gdzie zagadnienie to istnieje, dokładnego określenia praw kulturalnych swych grup mniejszościowych, z zachowaniem zasad zawartych w traktatach mniejszościowych, bądź to w ten sposób, że państwa pozwolą grupom mniejszościowym samym, pod nadzorem państwa, zaspokajać swe potrzeby kulturalne, w szczególności w zakresie szkolnictwa, bądźto w ten sposób, by instytucje kulturalne państwowe, z których mogłyby korzystać mniejszości, w szczególności w dziedzinie nauczania, zapewniały całkowicie utrzymanie i swobodne ujawniania się życia kulturalnego właściwego mniejszościom,

„zgromadzenie prosi ponownie Ligę, by przypomniała państwom należącym do L. N. uchwałę z 21-go września 1922 r.".

Uchwała ta, powzięta przez Zgromadzenie Ligi w r. 1922, a przytoczona w załączniku w całości, zawiera ustępy główne następujące:

„Zgromadzenie, uznając zasadnicze prawo mniejszości do opieki ze strony L. N. przed wszelkim uciskiem, z naciskiem stwierdza obowiązek, ciążący na osobach należących do mniejszości rasowych, religijnych lub językowych, współdziałania, jako lojalni obywatele, z państwem, do którego obecnie należą.

„Zgromadzenie wyraża nadzieję, że państwa, które nie są związane wobec Ligi Narodów żadnem zobowiązaniem prawnem w sprawach mniejszości, zachowywać będą jednak w stanowisku wobec swych mniejszości rasowych, religijnych lub językowych conajmniej ten sam stopień sprawiedliwości i tolerancji jak ten, którego wymagają traktaty i stała działalność Rady Ligi.

Wnioski powyższe przyszły pod obrady pełnego zgromadzenia w Genewie dnia 8-go b. m. już jako zgodne. Sprawozdawcą pierwszego był prof. Van Overbeke (Holandja) a drugiego prof. Bovet (Szwajcarja). Rozprawy były krótkie i spokojne.

Pos. Stroński zaznaczył wobec uwag wypowiedzianych w Madrycie:

„Zmiany wprowadzone do procedury przez Radę Ligi w Madrycie nie są bez znaczenia. Mianowicie: 1. petent ma być zawiadomiony w każdym razie o losie swej petycji, 2. t. zw. komitety trzech, badające petycje, mogą być wyjątkowo rozszerzone do pięciu, 3. Rada Ligi otrzymuje od komitetu wiadomości o petycjach także odrzuconych, 4. prosi się rządy, by godziły się jaknajczęściej na ogłaszanie szersze wiadomości o sprawach, chociaż należą one tylko do Rady Ligi, 5. ogłasza się coroczną statystykę petycyj, które wpłynęły, zostały załatwione, zostały odrzucone. Zmiany te wprowadzono za zgodą państw, mających traktaty, chociaż w traktatach niema wogóle prawa petycji.

„Niesłuszne jest zatem twierdzenie, że państwa te uzależniają spełnianie swych zobowiązań od upowszechnienia ich na wszystkie państwa, a tylko prawdą jest, że wszelki postęp w tej sprawie jest niemożliwy bez zasady równości obowiązków we wszystkich państwach.

„Zobowiązania o mniejszościach wprowadzono, jak zaznacza jedyny dokument objaśniający, t. j. list Clemenceau do Paderewskiego, dla wzmocnienia państw, mających mniejszości, oraz związania tych mniejszości z państwami. Te państwa mają takie samo prawo do utrwalenia swej jedności, jak państwa, które to już dawniej osiągnęły, oczywiście bez naruszenia zobowiązań traktatowych. Gdy jednak mniejszości dążą do rozbijania i osłabiania państw, działają przeciw traktatowemu stanowi rzeczy. Gdy nam ktoś mówi, że mamy spełniać zobowiązania traktatowe, odpowiadamy: żądanie to jest słuszne i prawne. Ale gdy stwierdzamy, że mniejszości wychodzą poza uprawnione żądania i dążą do rozbijania państwa, chcemy, aby nam odpowiedziano: stanowisko wasze jest słuszne i prawne".

Oświadczenia te uznano za słuszne i sprawozdawca prof. Bovet sprzeciwił się przyjęciu poprawki, skierowanej przeciw państwom, mającym traktaty mniejszościowe, którą zwalczał pos. Stroński, poczem wnioskodawca mniejszościowy wycofał tę poprawkę.

Wnioski powyższe przyjęto jednomyślnie, z wstrzymaniem się delegacji italskiej, która stale przeciwna jest wszelkim wnioskom o upowszechnienie zobowiązań mniejszościowych.

Naogół wnioski te są utrwaleniem zasadniczego stanowiska, ustalonego na zjeździe w Hadze w r. 1928, utrwalonego na zjeździe w Madrycie w r. 1929, potwierdzonego obecnie na zjeździe r. 1930 w Genewie. St. St.

Stronnictwo Narodowe w Kościanie

Kościan, 12 czerwca.

Wczoraj odbyło się tutaj na sali Hotelu Victoria liczne zebranie członków i sympatyków Stronnictwa Narodowego pod przewodnictwem p. prezesa Makowskiego, na które przybył także p. poseł Górczak z Buku, witany owacyjnie przez zebranych. W przemówieniu swem treściwie ujętem i pełnem werwy zobrazował pos. Górczak położenie gospodarcze i polityczne kraju. Żyjemy w ciężkich warunkach, a najgorsze to, że niema narazie widoków poprawy, bo niewyraźne położenie polityczne w Polsce odstrasza kapitał zagraniczny.

Nad referatem wywiązała się obszerna dyskusja, w której zabierali głos pp. Makowski, Siejak, Ryszczewski, Jurga, Skrzypek i in. Następnie po zareferowaniu przez przewodniczącego o procesie w sprawie odczytu Kadena-Bandrowskiego w Białej Podlaskiej przyjęto rezolucję domagającą się zakazu urządzania takich odczytów.

Spokojne i treściwe obrady zakończono okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej.

św. Kolegjum kardynalskie

(KAP) Wskutek ostatnich nominacyj kardynalskich liczba członków św. Kolegjum wzrosła do 63, w tem 31 Włochów i 32 innych narodowości.

Niebezpieczna kość

Coś tkwi w przełyku. To pewno kawał kości, które pan tak lubi łamać. Może się pan udławić!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Fortuna kołem się toczy

Kto zostanie królem kurkowym — Silna rywalizacja pomiędzy uczestnikami strzelania

Im bardziej zbliża się strzelanie Bractwa Kurkowego ku końcowi, tem większe wzbudza zainteresowanie i podniecenie wśród ubiegających się o zaszczytny tytuł króla kurkowego. Obecnie zauważyć można dużą rywalizację ze zmiennem szczęściem. Ledwie kto wyniesie się na czołowe miejsce, a już doganiają go, już depcą po piętach.

W pierwszym dniu najlepiej powiodło się p. Ignacemu Gadomskiemu, którego jednak niebawem pokonał p. Marjan Frankiewicz. W czwartek znowu p. Frankiewicz musiał ustąpić miejsca p. Kazimierzowi Przybyli; uzyskał on 902 promieni. Za nim idą kolejno pp. : M. Frankiewicz (1005 prom.), K. Wereszczako (1257 pr.). Ig. Gadomski (1602 pr.), J. Jankowiak (2079 pr.), St. Libera (2546 pr.), St. Żurkiewicz (2589 pr.), St. Dużewski (2753 pr.), Daniel Szynkowski (2900 pr.), M. Kiss i K. Wolkowitz.

Tak się przedstawia strzelanie do tarczy królewskiej. Dziś zatem największe szanse zostania królem posiada p. K. Przybyła — jednakże kto wie czy zdoła się utrzymać, bowiem posiada bardzo groźnych przeciwników. Najciekawsza będzie sobota, jako dzień zawodów, podczas którego zadecyduje się ostatecznie, kto z tych zmagań wyjdzie zwycięsko i przybierze się w złote łańcuchy, oraz ordery.

Do tarczy wymarszowej najlepiej strzelali p.: Jan Dzikowski, Mieczysław Pogorzelski i Fr. Piliński; do tarczy warunkowej pp.: St. Zygmaniak, Wł. Poznański, M. Frankiewicz, I. Gadomski, E. Radomski i J. Jankowiak. Najlepsze wyniki do tarczy pierścieniowej z wolnej ręki osiągnęli pp.: Tad. Jaruszewski, L. Tundak, M. Frankiewicz, J. Jankowiak, E. Minke i J. Gadomski; do tarczy pierścieniowej z oparcia pp.: M. Pogorzelski, M. Frankiewicz, T. Jaruszewski. St. Zygmaniak, E. Radomski i J. Rakocy; do tarczy płytkowej z oparcia pp.: M. Frankiewicz, Fr. Woźniak, A. Wujec, T. Laube, Fr. Piliński i W. Miądowicz.

Za najcelniejsze strzały wyznaczone są cenne nagrody jak: dywany, materjały, zastawy, serwisy, stoliki, strzelby, zegarki, kasetki z nabojami, łyżeczki, płótno, kołdry itd. Finałowa uroczystość odbędzie się w niedzielę: nastąpi wówczas wręczenie odznak zwycięzcom a nowy król podejmować będzie zgromadzonych gości, przyjmując równocześnie życzenia w sali brackiej na Szelągu. (z)

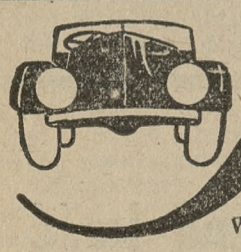

Samochód

Zagadnienia nowoczesnej komunikacji
Technika — Praktyka — Kronika
Wydawnictwo: Drukarnia Polska S. A w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 37 — 1930 — Egzemplarz tylko 30 groszy — 16 stron

„Samochód w mieście i samochód na wsi"

z ilustracjami

„Djabeł i karczmarka"

Przed dzisiejszą premjerą w Teatrze Polskim

Arcyzabawną premjerę przygotowala dyrekcja na zakończenie letniego sezonu; pragnąc akordem niefrasobliwej wesołości zamknąć tegoroczną kampanję artystyczną. Wybrano więc wyjątkowo ucieszną krotochwilę Stefana Krzywoszewskiego „Djabeł i karczmarka", która ukaże się dziś po raz pierwszy.

Pełna dowcipów, barwna, pogodna i malownicza ta krotochwila jest jedną z najkapitalniejszych lekkich komedyj doby ostatniej. Igrająca na pograniczu prawdy i bajki, umiejąca utrzymać w napięciu uwagę słuchacza przez całe trzy akty, obok innych wybitnych zalet posiada dające pole do wygrania się bez reszty, przewyborne role.

W Teatrze Polskim w rolach naczelnych występują p. Zasempianka (Kasia Karczmarka) i p. Nowacki (djabeł Rożnik) w otoczeniu najwybitniejszych sił całego zespołu. Będzie to ostatni występ znakomitego artysty malarza p. Stanisława Jarockiego, który przed opuszczeniem Poznania całkowicie da jeszcze tej komedji malowniczą jak zwykle oprawę dekoracyjną pełną polotu i barwności.

W królestwie zwierząt

Ogród Zoologiczny cieszy się dużem powodzeniem

Pogodne dnie zwabiają szczególnie w niedziele i święta tłumy publiczności żądnej odpoczynku w cienistym ogrodzie i z zaciekawieniem oglądającej liczne zwierzęta, które nie jednego potrafią rozweselić.

Obecnie wielką atrakcję stanowią 3 małe tygrysiątka; znacznie już one podrosły, przybrały na wadze i dla zabicia czasu staczają między sobą zapasy to znów urządzają niezdarne, a pocieszne gonitwy. Dużo ludzi z zaciekawieniem ogląda kangurzycę i jej maleństwo, wygrzewające się na słońcu. „Cymbał" i „Leda" rozrosły się ogromnie, są już lwami co się zowie i dziś nikt ze stróżów nie zaryzykowałby wejść do klatki.

Wszystkie zwierzęta wyległy na okólniki i tam igrają względnie odpoczywają. Co środę i niedzielę oraz w każde święto przygrywa orkiestra począwszy od 16 do 21. Wstęp do ogrodu i zwierzyńca jest b. minimalny. Podążajmy zatem tłumnie do zwierzyńca, popierając go tem samem i łącząc przyjemne i pożytecznem. (z)

Ciekawe zawody

w okresie Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki.

Wielkopolski Klub Jazdy Konnej urządził w czwartek w Bazarze konferencję prasową, celem poinformowania przedstawicieli miejscowych pism o wielkich zawodach konnych na Hippodromie Poznańskim w okresie Międzynarodowej Wystawy Komunikacyjno-Turystycznej. Program rozwinięty przez pp. prezesa klubu — generała brygady S. Sochaczewskiego, wiceprezesa — hr. Ignacego Mielżyńskiego i sekretarza — szefa sztabu brygady kawalerji rtm. Kasperskiego, przedstawia się atrakcyjnie.

Podamy ten program później bowiem zawody rozpoczynają się dopiero 6 lipca, lecz już dziś zaznaczyć możemy, że całość będzie bardzo urozmaicona i powinna ściągnąć na pięknie położony hippodrom tłumy publiczności, tem większe, że wstępne ustalono bardzo niskie. P. in. należy wspomnieć, iż prócz konkursów hippicznych i gier w polo, zbierze się na hippodromie kilkadziesiąt samochodów, gdyż tam znajdować się będzie meta automobilowego zjazdu gwieździstego. Z terenów położonych obok hippodromu wystartują samochody w pogoń za lisem. (kg)

KALENDARZYK

Piątek, 13 czerwca 1930.

Słońce: wschód 3,29 — zachód 20,15 — długość dnia 16 godzin 46 min.

Księżyc: wschód 22,49 — zachód 4,36 — po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 22 st. Cels. — Pogodnie. Wiatr wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 758 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 33 st. Cels., najniższa plus 17 st. Cels.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś minus 0,07 m.

Kal. rz.-kat.: Antoni z Padwy — jutro Bazyli W.

Kal. słow.: Chotimir — jutro Przedzimił Bł.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Młodzież Wszechpolska.** Dnia 14 bm. o godz. 20 odbędzie się w lokalu własnym przy ul. św. Marcina 65 (podw. prawa, I p.) zebranie ogólne. Referat wygłosi p. red. Tadeusz Powidzki na temat: „Zagadnienie emigracji polskiej i kolonij". Goście mile widziani.

— * **Narodowa Organizacja Kobiet — Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 16 bm. o godzinie 20 w salce p. Kasprzakowej przy ul. Kilińskiego 15. Referat wygłosi p. prof. Kostrzewski.

— * **Baczność Górnoślązacy** — Powstańcy i Uchodźcy! Zjazd w dniu 15 bm. nie odbędzie się.

— * **Tow. „Pielgrzym" p. w. Matki Boskiej.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 15 w sali zwierzyńca.

— * **Żeńskie Stow. „Strażnica".** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 16 bm. o godzinie 19,30 w ognisku parafjalnem. W programie bardzo interesujący wykład p. Czeszewskiej. — Zebranie Sekcji Eucharystycznej odbędzie się dnia 17 bm. o godz. 19,30 w biurze parafjalnem. — Wycieczka do Starołęki odbędzie się dnia 15 bm. Zbiórka o godz. 10 rano przy końcowym przystanku tramwajowym na Wildzie.

— * **Sodalicja Panien Urzędniczek.** — Zebranie instrukcyjne dla pp. kandydatek i aspirantek odbędzie się dnia 16 bm. o godzinie 19,30 przy ul. Wodnej 8.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Na pomnik Serca Jezusowego.** — Gimnazjum żeńskie p. w. Najśw. Serca Jezusa urządza w dniu 14 bm. o godz. 20 w sali Amarantowej przy ul. Słowackiego wieczornicę, na którą składają się produkcje muzyczne chóru tegoż gimnazjum pod kierownictwem p. H. Szulcówny, popisy solowe uczennic i p. Kazimierza Kiełczewskiego. Dochód przeznacza się na budowę pomnika Najśw. Serca Jezusa w Poznaniu. Bilety można wcześniej nabyć w kancelarji przy placu Świętokrzyskim 3 — oraz wieczorem przy kasie w sali Amarantowej.

— * **Poznański Instytut Muzyczny** daje jako wykaz pracy swych uczniów i nauczycieli w roku szkolnym 1929-30 dwa popisy uczniowskie, z których pierwszy odbędzie się w sobotę 14 bm. w sali Domu Ewangelickiego o godz. 20 i w którym wystąpią młodsze roczniki klas fortepianu i śpiewu solowego. Bilety w kancelarji P. I. M., ul. Ogrodowa 4, u p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20 i przy kasie wieczornej.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Komitet Budowy Przystani Harcerskiej w Poznaniu** zaprasza wszystkich miłośników młodzieży na wycieczkę parostatkiem do Puszczykówka. Wyjazd dnia 15 bm. o godz. 10 rano z przystani przy ul. Czartorja. Przedsprzedaż biletów we firmie Szrejbrowski oraz Antoni Rose przy ul. Nowej 7-8. Bilety z przejazdem w obie strony, wraz z wszelkiemi niespodziankami w cenie 2 zł i 1,50 zł (dzieci płacą 50 groszy).

— * **Zw. Pracowników Umysłowych Administracji Wojskowej Koło przy O. K. VII.** zawiadamia, że wycieczka do ogrodu „Polonia" w Starołęce odbędzie się dnia 15 bm. Wyjazd autobusami P. K. E. co pół godziny ze Starego Rynku, koleją o godzinie 6 i 8,40, tramwajem linji 4 do Dębca. Zbiórka w ogrodzie „Polonia" o godzinie 8,30. W programie koncert, kulanie kręgli i strzelanie dla pań i panów o nagrody; dla dzieci gry o premje. Sala do tańca na miejscu.

— * **Maturzystom,** zamierzającym studjować chemję, udziela informacyj we wtorki i piątki od godz. 14—15 Koło Chemików U. P. w Zamku, drugie piętro (schody D). Przy zapytaniach listownych należy dołączyć znaczek na odpowiedź.

— * **Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. Józefa Hallera na Jeżycach** urządza dnia 15 bm. wielką zabawę familijną w ogrodzie p. Knasieckiego przy ul. Bukowskiej 169 (Warownia VII). Wymarsz o godz. 13. Początek zabawy o godz. 14. W programie koncert i tańce na wolności, strzelanie do tarczy, koło szczęścia, gra w rybę, poczta, zabawy dla dzieci, licytacje żywego inwentarza i inne niespodzianki.

— * **Baczność Powstańcy i Wojacy Okręgu I.** Okręg I bierze gremjalny udział w obchodzie 5 rocznicy istnienia, jak i poświęcenia sztandaru powstańców w Wronczynie. Zbiórka wszystkich członków, z pocztami sztandarowemi w niedzielę, dnia 15 czerwca r. b. o godzinie 6 rano na Tamie Garbarskiej, skąd wyjazd o godz. 6,20 do Pobiedzisk.

— * **Tow. Cechowej Czeladzi Stolarskiej** urządza dnia 15 bm. zabawę latową w ogrodzie „Boulevard" przy pl. Nowomiejskim 5. W programie koncert od godz. 15,30, różne gry towarzyskie i niespodzianki; wieczorem zabawa taneczna w sali.

— * **Wielki kiermasz** urządza Koło Przyjaciół Harcerzy przy 23 druż. harc. im. J. Wybickiego dnia 15 bm. o godz. 15 na dziedzińcu szkolnym III Szkoły Wydziałowej przy ul. Stromej. W programie różne niespodzianki dla dzieci i dorosłych; m. in. strzelanie o premje, losy, wyścigi dla dzieci. Podczas zabawy przygrywać będzie doborowa orkiestra. — Wstęp 50 i 30 gr.

— * **Koło Muzyczno-Sceniczne „Dzwon"** obchodzi dnia 15 bm. czwartą rocznicę swego istnienia. O godz. 10 odbędzie się w sali p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16 uroczyste posiedzenie z referatem p. St. Czerwińskiego. Po przerwie obiadowej o godzinie 16 koncert klubu mandolinistów koła, deklamacje i gry towarzyskie; o godzinie 20 przedstawienie amatorskie p. t. „Komornik poeta", komedja w dwu aktach z śpiewami.

— * **Państw. Uczelnia im. Dąbrówki w Poznaniu.** Dnia 16 bm. odbędzie się w naszym zakładzie Dzień Sportowy, połączony z zabawą dla dzieci. Rodziców uczennic i przyjaciół Zakładu serdecznie zaprasza Dyrekcja.

— * **Rekrutacja robotników do Francji.** Dnia 20 bm. o godz. 9 odbędzie się w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Poznaniu (plac Prezydenta Drwęskiego) rekrutacja robotników do Francji, mianowicie: 1) zawodowych górników do kopalń węgla, 2) robotników w wieku do lat 35 do kopalń węgla, 3) robotników w wieku do lat 40 do kopalń rudy żelaznej. — Przyjmowani będą robotnicy samotni i żonaci. Z rodziną wyjechać mogą tylko zawodowi górnicy. W tym wypadku muszą również żony stawić się w dniu rekrutacji do badania ócz. Kandydaci zdrowi i silni mogą zgłosić się w dniu rekrutacji z wykazem osobistym — w którym musi być stwierdzona przynależność państwowa polska, — książeczką wojskową i świadectwami pracy. Roobtnicy kategorji A, podlegający w bieżącym roku powołaniu do ćwiczeń wojskowych, do rekrutacji dopuszczeni nie będą.

— * **Pielgrzymka do Częstochowy.** — Tow. „Pielgrzym" p. w. Matki Boskiej w Poznaniu urządza pielgrzymkę do Częstochowy, Kalwarji Zebrzydowskiej i Mogiły, z równoczesnem zwiedzeniem Krakowa i Wieliczki. Wyjazd nastąpi dnia 14 lipca rb. o godz. 8,40, powrót w dniu 22 lipca rb. o godz. 21,45. Koszty podróży w obie strony kl. III dla członków 50,50 zł, kl. II. zł 76, dla niecłonków kl. III. zł 54,50, kl. II. zł 80. Uczestnicy, którzy jadą na własne zniżki kolejowe, płacą: członkowie zł 1, niecłonkowie zł 4. Zapisy przyjmuje się w biurze przy ul. Św. Józefa nr. 5, parter, od godz. 9—13 i od 18—19, w sobotę od godz. 9. Tel. 20-62.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Ożywiło się niezwykle** na plaży na Warcie od kilku dni. Tłumy ludzi na wybrzeżu od nowego mostu począwszy, na plażach klubowych wioślarskich, a szczególnie w łazienkach miejskich i bezpłatnych używają wypoczynku, oraz kąpieli. Frekwencja wzrasta z każdym dniem. W czwartek kąpało się w Warcie w łazienkach miejskich przeszło 3000 osób. W najbliższych dniach nastąpi otwarcie bezpłatnych łazienek rzecznych na Cybinie w pobliżu mostu kolejowego na Zawadach. Również ożywiony ruch kąpielowy panuje w Puszczykowie na plaży „Rusałki". Przybywają tam olbrzymie tłumy, zażywające wypoczynku, słońca i wody. (k)

— * **Z targu.** Dnia 13 bm. na pl. Sapieżyńskim płacono za n a b i a ł: 1 kg. masła wiejskiego 360—4.40 zł; masła mleczarskiego 5.20 zł; kg. twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,90—2,00 zł; litr śmietany 2,00—2.40 zł; litr mleka pełn 30—32 gr; za m i ę s o: 1 kg. słoniny świeżej 3,00 zł słoniny wędzonej 3,60 do 4.00 zł; wieprzowiny 3,00—3.80 zł; wołowiny 2,40 do 4.00 zł; cielęciny 2.40—2.80 zł; skopowiny 2.80—3.20 zł; koziny 2,00—2.20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drób: kura 4—5 zł; perlica 5.00—6.00 zł; kaczka 5,00—6.00 zł; 1 kg. tucznej gęsi 4.00 zł; para gołębi 2.00 do 3.00 zł; indyk 10.00 do 16.00 złotych; para kurcząt 3.50—5.00 złotych, królik 3—4 zł; r y b y: 1 kg. karpia 4.80 zł; lina 3,00—4,00 zł; karasia 1.60—2.00 zł; leszcza 2,60—3.20 zł; okonia 2,60—3.60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0.80—1.20 zł; 1 kg. sandacza 5.60—6.40 zł; miętusa 4 zł; szczupaka 5,00—6,00 zł; barweny 4—5 zł; 1 kilogram węgorza 4.80 do 5.20 złotych; za j a r z y n y: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; młodych ziemniaków za kg. 40 do 50 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20 groszy; szpinaku 20 groszy; jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; seleru 0,80—1,20 zł; 1 pęczek kalarepy 20 gr; 1 kg. bobu 1.20 zł; jabłek 1—1.80 zł; agrestu 1,00—1,20 zł; czereśni 2,00—2,40 zł; sałatka zielona główka 5—10 gr; 1 kg. rabarberu 25—40 gr; pęczek rzodkiewek 10 gr; 1 ogórek 0,60—1,00 zł; pęczek młodej marchewki 10—20 gr; 1 kalafjor 0,60—2,00 zł; 1 kg. szparagów 0,80—2,40 zł; mendel raków 2,00 zł. — Grzyby: pieczarki 1.60 za 1 kg. 1 kg. truskawek 3,00—3,60 zł Duży dowóz jarzyn i nowalijek. Ceny naogół bez zmian. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Oszustwo na tle mieszkaniowem.** Zamieszkała przy ul. Kolejowej 37 Józefa Bąkowska doniosła policji o oszustwie na tle mieszkaniowem. Na transakcji tej straciła około 500 zł. Podejrzenie o oszustwo padło na Zofję Ziółkowską, zamieszkałą przy ul. Gen. Umińskiego 25. Sprawą tą zajęła się policja. (z)

— * **Rower i karta tramwajowa.** Znaleziono kartę tramwajową na nazwisko Wilczek. Interesowany może się zgłosić w wydziale śledczym Pol. Państw. przy pl. Wolności pokój 61. — Na posterunku P. P. na Sołaczu znajduje się rower męski. Znalazł go w dołach w pobliżu Drogi Urbanowskiej zamieszkały tam Władysław Kotus. Rower porzucili prawdopodobnie złodzieje. (k)

— * **Kradzieże i włamania.** Z mieszkania p. Jadwigi Wiczyńskiej (Staszica 19) skradziono płaszcz damski i 16 płyt gramofonowych. — Zamieszkały przy ul. Patrona Jackowskiego 13 p. Ksawery Zawadzki doniósł, że okradziono go podczas kąpieli. Z ubrania pozostawionego na łąkach gołęcińskich nieznany złoczyńca skradł zegarek i papierośnicę. — P. Agnieszka Konieczna (Romana Szymańskiego 2) doniosła, że włamano się do niej na strych mieszkania i skradziono rower damski i pościele. — Z sieni domu przy Św. Marcinie 41 skradziono rower męski nr. rejestr. 6960, własność Wacława Gandeckiego (Małe Garbary 14). — Do firmy Leonard przy Wierzbięcicach nr. 8 włamano się do warsztatu ślusarskiego. Łupem złodziei padły narzędzia ślusarskie wartości około 400 zł. — Rower marki „Torpedo" skradziono p. Janowi Zdrankowskiemu (Mickiewicza 22). Złodziej wyzyskał chwilę, gdy rower był pozostawiony bez nadzoru na ul. Stolarskiej. — Z mieszkania p. Marcina Przybylskiego (G. Wilda 40) i Józefa Ellmanna (Traugutta 9), skradziono garderobę męską. Kradzieży garderoby dopuszczono się również w nieszkaniach p. Wacława Otulakowskiego i p. Jana Jaworowskiego przy ulicy Woźnej 5. (z)

— * **Kradzież przewodów telefonicznych.** Na przestrzeni między Batorowem a Tarnowem w powiecie poznańskim skradziono drut z przewodów telefonicznych. Drut znaleziono częściowo porozrzucany w polu. Za złoczyńcami wdrożono natychmiastowy pościg. (k)

— * **Na gorącym uczynku.** Przed kilku dniami kilku złodziei zakradło się do zabudowań rolnika Lewandowskiego w Chełmcach w powiecie inowrocławskim i zaczęli kraść deski. Złodziei jednak zaskoczył przy tem właściciel i wezwał ich, aby mu się poddali. Gdy wezwanie to nie poskutkowało, Lewandowski strzelił, raniąc jednego z nich tak dotkliwie, że oddać go musiano w opiekę lekarską. (k)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Samobójstwo w pociągu.** Między Granowem a Grodziskiem popełniła w pociągu samobójstwo, trując się lizolem, Marja Urbaniakówna z Poznania, która była w posadzie jako służąca. Zamierzała ona udać się do siostry w Zbąszyniu. Na stacji w Grodzisku przeprowadzono natychmiastowe zabiegi ratunkowe; zatrucie było jednak tak ciężkie, iż nie odniosły one skutku i nieszczęśliwa zmarła wkrótce w ciężkich boleściach. (k)

— * **Samochód najechał chłopca.** Samochodem P Z nr. 45852, kierowanym przez szofera Franciszka Rembowskiego z Szamotuł, został najechany na drodze pod Tarnowem, w powiecie poznańskim, 6-letni Zygfryd Turka z Tarnowa. Chłopiec pomagał swemu ojcu, pchając wózek. Gdy nadjeżdżał samochód, zdenerwował się widocznie, a odbiegłszy od wózika, wpadł pod samochód, przyczem został uderzony i pokaleczony błotnikiem. (k)

— * **Śmierć pod kołami pociągu.** U biegłej nocy krótko po godz. 24 najechany został przez pociąg na torze kolejowym Poznań — Zbąszyń, niedaleko od stacji Dopiewa w powiecie poznańskim, nieznany mężczyzna w wieku 25 do 30 lat. — Śmierć nastąpiła natychmiast. Nieznajomy popełnił prawdopodobnie samobójstwo, gdyż poprzednio już spędził go z toru kolejowego obchodowy. Zajechał on na tor rowerem i był, jak się zdaje, nietrzeźwy. Władze prowadzą śledztwo celem wyjaśnienia tej tajemniczej tragedji. (k)

— * **Ofiary kąpieli.** W Poniecu (pow. gostyński) utonął podczas kąpieli terminator ślusarski Leon Szymański z Bojanowa w pow. rawickim. Zwłok narazie nie zdołano wyłowić. — Również utonął podczas kąpieli w jeziorze w Międzychodzie uczeń gimnazjalny Michał Szczerba z Witkowa (pow. międzychodzki). Zwłoki nieszczęśliwego chłopca zdołano wkrótce wyłowić. (k)

— * **Straszne skutki lekkomyślności.** — Na szosie pod Jędrzejowem (pow. obornicki) 27-letni Józef Madaj z Białężyna i 35-letni Stefan Jankowiak z Grzępy (pow. czarnkowski) strzelali do znaku drogowego jako do celu. Kula chybiła jednak i trafiła w koszącego na polu trawę 15-letniego Waltera Grygera z Jędrzejowa, raniąc go niebezpiecznie w pierś. (k)

JARMARKI

— * **Czempiń.** Dnia 17 bm. odbędzie się jarmark kramny i na konie. Spęd bydła i trzody chlewnej wzbroniony.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Ostrów.** (Koncert.) Onegdaj odbył się koncert na rzecz dalszego odmalowania kościoła parafjalnego. Koncert ten udał się doskonale pod każdym względem. Debiut p. Zofji Minczykowskiej, jako pianistki (znaliśmy ją dotąd jako skrzypaczkę) ujawnił, że i tym instrumentem włada doskonale. — Niemałą atrakcją wieczoru był i śpiew p. Marji Pomorskiej z Poznania. Publiczność darzyła artystki - amatorki hucznemi oklaskami. Ofiarowano im liczne daniny kwiatów. (n)

— * **Leszno.** (Przejechanie.) Na ulicy Osieckiej przejechała dorożka konna 3-letnią Henrykę Gryczównę, kalecząc jej bardzo poważnie twarz. Dziecko odstawiono do szpitala. Powodem nieszczęśliwego wypadku był brak nadzoru starszych osób nad dzieckiem.

— (Matura.) W seminarjum naucz. męskiem uzyskali świadectwo dojrzałości uczniowie: Bednarz Józef, Duszyński Władysław, Grodziski Jan, Kasior Feliks, Knasiewicz Roman, Kochanek Władysław, Kochański Kazimierz, Kozak Władysław, Kuczkowski Jan, Markiewicz Feliks, Matecki Jan, Mulczyński Bernard, Paul Antoni, Polc Stanisław, Szpanar Edward, Wyrodek Zygmunt, Żywicki Ireneusz. (s)

— * **Kępno.** (Wizytacja biskupia.) W tych dniach ks. biskup Dymek wizytował kościoły dekanatu bralińskiego, w skład którego wchodzą przyłączone do Polski części b. powiatów sycowskiego i namysłowskiego, zamieszkałe przez ludność śląską. Ks. biskup odwiedził kolejno kościoły w Krzyżownikach, Buczku, Rychtalu, Droszkach, Trębaczowie, Nowejwsi, Książęcej, Mnichowie, Bralinie, Półku, Turkowach, Domasłowie, Kozie Wielkiej, Słupi pod Bralinem i Marcinkach. Ludność śląska zgotowała wszędzie swemu Arcypasterzowi serdeczne przyjęcie, objawiając swe gorące przywiązanie do wiary Ojców. Przystępowano też licznie do bierzmowania. W Bralinie dokonał ks. biskup przy tej okazji poświęcenia nowych dzwonów.

— (Poświęcenie sztandaru.) Koło Związku Niższych Pracowników Poczt., Telegr. i Tel. zdobyło się na kupno sztandaru związkowego. Uroczyste poświęcenie sztandaru odbyło się dnia 1 bm. Aktu poświęcenia, po odprawionem nabożeństwie, dokonał ks. Sobieraj, poczem w pochodzie udano się wraz z delegacjami miejscowych stowarzyszeń, do strzelnicy na uroczystościowe posiedzenie. Stosowne przemówienia wygłosili: wiceprezes dyrekcji poznańskiej Poczt. i Telegr. inż. Balicki, starosta Kasprzak, burmistrz Kokociński i naczelnik miejscowego Urzędu Poczt. Bieńkowski, poczem delegaci stowarzyszeń składali życzenia i gwoździe pamiątkowe. Uroczystość zakończono zabawą w ogrodzie strzelnicy. (ka)

— * **Oborniki.** (Z życia rolników.) W ub. m. odbyło się w Połajewie w sali p. Poprawy walne zebranie członków Wlkp. Tow. Kółek Rolniczych na powiat obornicki. Zagaił je przy szczelnie zapełnionej sali prezes powiatowy p. dr. Gładysz z Młynkowa, podając zebranym do wiadomości różne komunikaty powiatowe jak i władz centralnych. Następnie wygłosił p. inż. Kwiatkowski z Poznania referat „O hodowli". Zkolei wygłosił referat p. Majer o organizacji rolniczej. W końcu wyświetlono filmy z hodowli drobiu. (og)

— * **Szamotuły.** (Z Rady miejskiej.) Pod przewodnictwem prezesa p. Edwarda Litwińskiego, odbyło się 4 bm. posiedzenie Rady miejskiej, na którem powzięto najpierw do wiadomości protokół z rewizji kas miejskich za maj 1930 r. M. i. postanowiono zwrócić się do odnośnego ministerstwa o przekazanie terenu z b. folwarku Świdliny, położonego pomiędzy torem kolejowym a ulicą Dworcową na cele budowlano - przemysłowe. — Rada miejska zgodziła się następnie na wydzierżawienie terenu przy wodociągach na ogródki działkowe narazie na 10 lat z tem, że po upływie tego terminu może nastąpić przedłużenie umowy na dalsze 10 lat.

— (Egzamin dojrzałości.) W państw. gimnazjum humanistycznem im. ks. Piotra Skargi w Szamotułach złożyli egzamin dojrzałości następujący pp.: Bukowiecki Witold, Chybicka Halina, Dankowski Stefan, Drozdowski Tadeusz, Frąckowiak Władysław, Grzechowiak Edmund, Huettner Gerhard, Kaczmarek Telesfor, Krzyżaniak Józef, Makosz Stanisław, Matz Edmund, Perz Dominik, Perz Marjan, Pranżanka Zofja, Szreybrowski Aleksander, Ważanka Halina, Winiecki Franciszek. (o)

— * **Pniewy.** (Tydzień L. O. P. P.) Na zakończenie „Tygodnia L. O. P. P." miejscowe Koło urządziło uroczysty obchód. Na sumę przybyły wszystkie towarzystwa z sztandarami. Następnie przemówił do zebranych na rynku tłumów p. Ebert z Poznania, mówiąc o celach i zadaniach L. O. P. P. Po południu ruszył wielki pochód wokoło miasta. Punktualnie o godz. 14 nadleciała z Ławicy eskadra samolotów, która cały czas towarzyszyła pochodowi aż na strzelnicę. Tutaj nasi dzielni lotnicy przez dwie godziny wprawiali całą publiczność w podziw swemi karkołomnemi ewolucjami. Podczas akademji w sali strzelnicy zabrał głos p. Ebert, przedstawiając zebranym lotnictwo jako przyszłą broń, apelując w gorących słowach do zebranych, aby gremjalnie wstępowali do L. O. P. P. Po wyczerpaniu programu burmistrz p. Śmierzchalski podziękował prelegentowi, a następnie inicjatorowi tej uroczystości p. Borowcowi i p. Kałdowskiemu za staranne przygotowanie pokazu.

Popieraj przemysł rodzimy
A dasz pracę bezrobotnym.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego.

POZNAŃ ulica Rzeczypospolitej 1.

SPORT

Wśród zawodowców

Spotkanie o mistrzostwo świata w Nowym Jorku pomiędzy Jack Sharkey'em a Niemcem Schmelingiem zakończyło się w 4 starciu zwycięstwem Niemca, gdyż Amerykanin został zdyskwalifikowany za cios poniżej pasa. Walka w poszczególnych starciach wykazał naogół lekką przewagę Sharkey zwłaszcza w pierwszem i trzeciem W czwartem po początkowej przewadze Amerykanina Niemiec zaczął atakować, przyczem obustronne ostre swingi chybiały. Później Sharkey dwukrotnie trafia celnie i kiedy za trzecim razem chce wykończyć swego przeciwnika uderza w żołądek około 5 cm poniżej pasa, rzucając Schmelinga na ziemię.

RADJO

Programy radjofoniczne

Sobota, dnia 14 czerwca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdowe i komunikaty gospodarcze; godz. **16.45** kurs wyższy języka angielskiego; godz. **17.05** odczyt z cyklu o dziennikarstwie p. t. „Współczesna prasa francuska" (wygł. red. Jerzy Gutsche); godz. **17.25** „Silva rerum"; godz. **17.45** audycja dla dzieci i młodzieży (transmisja z Warszawy); godz. **19.00** „Żywe słowo" p. Stanisławy Wysockiej, art. T. P.; godz. **19.20** komunikat z okazji „Tygodnia Emigranta Polskiego"; godz. **19.30** audycja wokalna w wyk. p. Hanny Dziewińskiej (sopran). Przy fortepianie prof. Franciszek Łukasiewicz; godz. **19.55** Hallo! Hallo! Międzynarodowa Wystawa Komunikacji i Turystyki; godz. **20.01** „Dookoła Poznania" (kwadrans informacyjny); godzina **20.15** koncert popul. z Doliny Szwajcarskiej z Warszawy; g. **22.00** sygnał czasu, komunikaty; g. **22.15** Ze świata kobiecego (wygłosi p. Sabina Kazanowska); godz. **22.30** gawęda reporterska (wygł. red. Józef Winiewicz); godz. **22.45** muzyka taneczna.

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** koncert z płyt gramofonowych; godz. **16.20** muzyka z płyt gramofonowych; godz. **17.45** audycja dla dzieci i młodzieży: a) 17.45 słuchowisko dla młodzieży p .t. „Jan Kochanowski" — Dynowskiej, b) 18.30 muzyka; godzina **19.10** Centr. Tow. Org. Kółek Rolniczych do swych członków i ogółu rolników; godz. **19.25** płyty gramofonowe; godzina **20.15** koncert popularny z Doliny Szwajcarskiej; godz. **22.00** transmisja filmu dźwiękowego.

Niedziela, dnia 15 czerwca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **10.15** transmisja nabożeństwa z bazyliki wileńskiej; godz. **12.05** uroczysta akademja ku czci Fryderyka Mistrala. Transmisja z Auli U. P.; godz. godz. **17.45—18.15** audycja dla dzieci w wyk. p. Zygmunta Noskowskiego; godz. **18.45** koncert gramofonowy; godz. **19.25** „Silva rerum"; godz. **19.45** „W 400-ą rocznicę Jana Kochanowskiego: a) Przemówienie Leopolda Staffa, b) „Jan z Czarnolasu" komedjo - opera Jana Ursyna-Niemcewicza, w reżyserji i radjofonji Leona Schillera (transmisja z Warszawy); godz. **20.45** koncert muzyki lekkiej. Wykonawcy: Orkiestra mandolinowa „Lira" pod dyr. p. Schliemana Konrada. Gabrjela Krygier-Bernacka (sopran), Kajetan Kopczyński (baryton), Jadwiga Komorowska (akomp.); godz. **22.00** sygnał czasu, komunikaty sportowe; godz. **22.15** transmisja z Warszawy z Teatru „Wesoły wieczór" rewji p. t. „Czy pani lubi bez?"

Warszawa (1412 m) godz. **10.15** nabożeństwo z Bazyliki Wileńskiej; godz. **12.15** popis klas wirtuozowskich Warszawskiego Konserwatorjum Muzycznego; godzina **14.00** pogadanka o sprawach prawnych (djalog), godz. **14.30** „Przetwórstwo warzyw i owoców"; godz. **14.50** muzyka; godz. **15.00** „O książce rolniczej"; godz. **15.20** muzyka; godz. **16.20** płyty gramofonowe; godzina **16.30** „W 115-tą rocznicę utworzenia Królestwa Polskiego" — prof. H. Mościcki; godz. **16.45** muzyka gramofonowa; godz. **17.30** koncert popołudniowy; godz. **19.30** płyty gramofonowe; godz. **19.45** w 400-ą rocznicę Jana Kochanowskiego; a) przemówienie Leopolda Staffa, b) „Jan z Czarnolasu" komedjoopera Jana Ursyna-Niemcewicza; godz. **20.45** koncert popularny z Doliny Szwajcarskiej ork. Filharmonji Warszawskiej; godz. **23.00** muzyka taneczna.

„Sacra Rota Romana"

(KAP) Według ogłoszonego niedawno sprawozdania „Sacrae Rotae Romanae", ten najwyższy trybunał papieski załatwił w ciągu 1929 roku 67 procesów. W większości wypadków chodziło o uznanie małżeństw za nieistniejące. W 20 procesach stwierdzono nieistnienie małżeństwa.

TEATRY

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś premjera głośnej komedji fantastycznej Stefana Krzywoszewskiego „Djabeł i karczmarka", która cieszyła się nadzwyczajnem powodzeniem na wszystkich scenach polskich. Obsadę stanowią pp. Bracka, Królikowska, Liebekówna, Podborówna, Sachnowska, Wierzejska, Zasempianka (Katarzyna), Czajkowski, Godlewski, Komornicki (Kuternoga), Kondradt, Kordowski, Kwaśkowski, Nowacki (Rożnik), Piotrowski, Przystański, Rodziewicz i Szczerbowski. — Reżyserja p. Młodziejowskiej. Dekoracje St. Jarockiego. Jutro i w niedzielę w dalszym ciągu „Djabeł i karczmarka" w premjerowej obsadzie.

— * **Ostatnie przedstawienia „Carewicza".** Głośna sztuka G. Zapolskiej p. tyt. „Carewicz" w Teatrze Nowym z świetnym artystą i reżyserem scen stołecznych Al. Węgierką w roli tytułowej i p. H. Cieszkowską w roli Soni, cieszy się nadal niesłabnącem powodzeniem. Mimo to schodzi „Carewicz" z repertuaru, by ustąpić miejsca przewesołej komedji St. Kiedrzyńskiego p. t. „Powrót do grzechu" w reżyserji naszego gościa Al. Węgierki, który odtwarzać będzie zarazem główną rolę w tej sztuce, należącą do jednej z najświetniejszych jego kreacyj.

— * **Przedstawienie dla dzieci.** W niedzielę, dnia 15 bm. zawita do Teatru Nowego świetny zespół „Teatru dla dzieci" z Warszawy, który daje dwa przedstawienia: pierwsze o godz. 12 w południe i drugie o godz. 3 po poł. Dana będzie ciesząca się w stolicy ogromnem powodzeniem wesoła sztuka w 5 aktach p. t. „Podróż naokoło świata Ninki, Patachona i Pata".

LO KITTAY PRZYBYWA DO POZNANIA!
Wielkie zainteresowanie zapowiedzianemi występami!

Lo Kittay, wszechświatowej sławy eksperymentator, przybywa niebawem do Poznania i wystąpi dwukrotnie w naszem mieście **w poniedziałek, 16 i we wtorek 17 czerwca r. b., w sali Domu Ewangelickiego.** Niezmiernie ciekawe eksperymenty LO KITTAYA z dziedziny okultyzmu wzbudziły olbrzymi podziw we wszystkich państwach Zachodniej Europy. Prasa zagraniczna w pochlebstwach dla obcokrajowców zazwyczaj skąpa, wyraziła tym razem jak najwyższe uznanie temu niepospolitemu eksperymentatorowi, podkreślając uczciwe położenie jego pracy. **Lo Kittay** wykona w programie **cały szereg doświadczeń u nas dotychczas nie widzianych jak:** prawdziwy **fakiryzm indyjski, telepatję jedynie bez jakiegokolwiek kontaktu, doświadczenia, jasnowidzenia, wyczuwanie myśli na odległość imaginacją sugestywną, przekłuwanie ciała, wreszcie eksperymenty „gry wyobraźni", w których osoby bez usypiania, zupełnie na jawie widzą najodleglejsze zakątki kuli ziemskiej, odbywają cudowne podróże, przeżywają jak najmilsze przygody.** Niewątpliwie sensacyjne te wieczory znakomitego eksperymentatora zainteresują w najwyższym stopniu najszersze sfery nasze miasta i zgromadzą tłumy publiczności. Bilety po cenach popularnych są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20 — Telefon 56-38. zw 24 071

Teatr Polski

DZIŚ — „Djabeł i karczmarka" (Premjera)
Sobota, 14. 6. „Djabeł i karczmarka".
Niedziela, 15. 6. „Djabeł i karczmarka".
Poniedziałek. 16. 6. „Przygody dobrego wojaka Szwejka".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Carewicz" — gościnny występ Al. Węgierki.
Sobota, 14. 6. „Carewicz". Gościnny występ Al. Węgierki.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

WSPOMINKI REGJONALNE

JAK PIOTRKÓW WITAŁ ZWYCIĘSKICH WIELKOPOLAN

Wiosna i lato 1809 r. chlubne były dla Wielkopolski. Mimo najazdu wroga, powstał w niej korpus powstańczy pod wodzą świetnego organizatora gen. Dąbrowskiego, a ledwo został sformowany — zaraz ruszył na wroga. Czas był na to najwyższy, Austrjacy bowiem zaawanturowani pod mury Torunia, których bohatersko bronił gen. Woyczyński, z obawą spoglądali na marsz Poniatowskiego ku Galicji, jako też i na zbrojenia Dąbrowskiego w Wielkopolsce. Dąbrowski zebrawszy co się dało powstania poznańskiego i część kaliskiego ruszył przez Kujawy na spotkanie wroga pod Toruń. Widząc to i nie chcąc dozwolić na dłuższy pobyt Poniatowskiego w Galicji, wódz austrjacki ks. Ferdynand d'Este cofnął wysunięty pod Toruń korpus gen. Mohra, za którym w ślad ruszył ze swemi Wielkopolanami Dąbrowski. Na linji Bzury i Pilicy doszło do kilku starć, Polacy jednak byli zwycięzcami i pchali przed sobą Austrjaków, oczyszczając z wroga terytorjum Księstwa Warszawskiego, a nawet wkraczając na teren przeciwnika. Każde oswobodzone miasto gorąco witało współbraci, co z nich zdejmowali jarzmo wroga. Nadgraniczny Piotrków, zaraz od początku wojny opanowany przez Austrjaków z radością witał 13. czerwca wkraczające zwycięskie hufce polskie. Ten zbrojny czyn Wielkopolan natchnął nawet jednego z miejscowych rymopisów, aby wierszem uczcić przybycie wojsk polskich. Ułożył tedy „Odę na przybycie J. W. gen. dyw. Dąbrowskiego, komenderującego na lewem brzegu Wisły" i za motto wziąwszy z wierszy Krasickiego ustęp: „Wolności większaś nad przemoc a kto ciebie godny, pokruszył jarzmo, albo padł swobodny", temi odezwał się słowy:

Kiedy los srogi powtórnym zamachem
Upadkiem groził naszej posadzie
i serca męskie chciał ogarnąć strachem
Dumny najeźdźca znika w nieładzie.
Jaki to naród co go odpiera?...
Czyja to ręka męstwem go wspiera!...

Przyszedł z przemocą by świeże ustawy
Wskrzeszonej Polski chardy znieważył
Chciał nas w opiekę. — Pocóż łaskawy
Unika tego na co się nie ważył?
Ma Polska mężów na swą obronę
I serca wnuków nieodrodzone.

Przyszedł jak piorun z ciemnego łona!
Co tylko blaskiem przeciera wzroki
Ledwo zaryczał i oto już kona.
Ani znać będzie gdzie stawiał kroki.
O sławo! garstka naszych rycerzy
Z przemocą oręż zwycięski mierzy.

Już go nie mamy! Polacy! żyjemy!
Poszedł się ukryć za nim zgryzota.
My jak byliśmy ze sławą będziemy
Dla niego nicość, wieczna sromota
Żyje wskrzesiciel naszej posady,
On umie karać dumę i zdrady.

Już braci naszych widzimy oręże,
Co w najezdników krwi się broczyły;
Z jakiemże czuciem oglądamy męże
Co naszych swobód z męstwem broniły.
Mieszkańcy! wznieśmy ręce do Boga,
Przyszedł Dąbrowski i znikła trwoga.

W licznych potyczkach Mąż nieustraszony
Dla naszych swobód, trudów nie szczędzi
Gdzie August rządził tej ziemi znajomy,
Jak tam, tak i tu najeźdźców pędzi:
A sława przed nim, co mężnych głosi
Zwycięstwa jego wszędzie roznosi.

Łączy przezorność z nieugiętem męstwem
W potrzebie z konia w polu nie zsiada
I tam niemylnem wieńczy się zwycięstwem
Gdzie rodakami swojemi włada.
Tobie my wdzięczni. Na naszej twarzy
Z przybycia radość, miłość się żarzy.

Wiersz ten kaligraficznie napisany z ozdobnemi inicjałami orła na lufach armat otrzymał Dąbrowski i ten oryginał zachował się w jego korespondencji do naszych czasów. Nie tu jednak był koniec czynów Dąbrowskiego i Wielkopolan. Długo ucierali się oni z Austrjakami o panowanie nad Pilicą i dopiero dzięki ofensywie wojsk ks. Józefa wraz z nim ruszyli na Kraków, którego wyzwolenie z pod jarzma wroga było koroną wysiłku zbrojnego w 1809 r.

Janusz Staszewski.

Poznań.

Bibljoteka Uniwersytecka w Warszawie. Korespondencja gen. Dąbrowskiego — teka XVIII.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Odczyt o Orkanie. Staraniem Koła Polonistów U. P. wygłosi prof. dr. Tadeusz Grabowski w sobotę, dnia 14 bm. o godz. 20 w sali 17. Coll. Minus odczyt „O Orkanie". Recytować będą pp. Stefan Gritzman i Władysław Tosik.

Z Akademji Umiejętności. Dobrze się stało, że Polska Akademja wydała katalog wydawnictw, uzyskanych przeważnie drogą wymiany. Ma ich Akademja także mnóstwo, jak żadna inna bibljoteka polska. Jakościowo i ilościowo jest to zbiór ogromnej wartości, choć przedstawia tylko część produkcji światowej. — Katalog (który nie uwzględnia gazet, wydawnictw popularnych, rozrywkowych, ani oświatowych), był konieczny. Obejmuje wydawnictwa obce, polskie, wydawnictwa Akademji, wreszcie podaje indeksy miejscowe i rzeczowe. (T. Gr.)

Z Warszawskiego Tow. Naukowego. Wydział językoznawstwa i historji literatury odbył posiedzenie z odczytem prof. St. Szobera p. t. „Prasłowiańskie formy Dopełniacza i Biernika liczby pojedyńczej zaimków osobowych". (nw)

TEATR

Autorzy polscy i krytyka teatralna. Z Warszawy wyszła i ciągnie się tam nieustannie walka przeciw pseudo-krytyce teatralnej, która jak gdyby wzięła sobie za cel „rżnięcie" autorów polskich. Jakkolwiek pisarze nasi reprezentują wartości często niewspółmierne i od czasu do czasu wystrzeli jakaś lichota, to jednak stała masakra sztuk polskich, zwłaszcza na prowincji, może w istocie zniecierpliwić, gdy się wie, co za poziom reprezentują nieraz pp. masakrujący. Wziął się obecnie do tego tematu wybitny znawca teatru dr. Władysław Kozicki i ex re wystawienia we Lwowie „Kresu wędrówki" Sheriffa, czyni takie uwagi:

„Sztuka Sheriffa obiegła w triumfie Europę, przyniosła swemu twórcy wielką sławę i wielki majątek. A coby było, gdyby ten dramat był napisał Polak? Najpierw prawdopodobnie nie wystawionoby go, jako rzecz niepatrjotyczną i dzieło nieznanego autora. A potem rodzima krytyka zamknęłaby oczy na to, co w nim jest potężne, a stwierdziłaby tylko, że tam niema akcji, że utwór jest miejscami nudny (pierwszy akt jest istotnie nudny) i że to jest wogóle „zły dramat". — Smutno jest bardzo w dzisiejszej Polsce. I wogóle i na tym odcinku także. (tw)

MUZYKA

Wieczór muzyki kameralnej. Odbył się urządzony staraniem Koła Muzykologów St. U. P. w Zakładzie Muzykologicznym Uniw. Pozn. — Drugi Wieczór Muzyczny, poświęcony muzyce kameralnej. P. Adam Banaszak wygłosił referat na temat: „Rozwój sonaty skrzypcowej". Następnie zostały wykonane sonaty skrzypcowe Mozarta B-dur, Beethovena F-dur i Schumanna A-moll. Wykonawcami części muzycznej byli: p. Hanna Rudnicka (fortepian) oraz p. Czesław Kamionka (skrzypce). (L. W.)

Melodja z „Butterfly" przed sądem. Piszą nam z Londynu: „Uśpiona w mojem sercu": tak zaczynał się tekst do melodji, śpiewanej w „Srebrnych skrzydłach", komedji muzycznej, wystawionej niedawno w Londynie. Tekst był niezawodnie własnością autorów komedji, natomiast co do owej pieśni zdania były sprzeczne. Autorzy twierdzili, że jest ich własną, firma Ricordi, jako właścicielka dzieł Pucciniego, była zdania, że jest to poprostu melodja słynnego „motywu oczekiwania" z drugiego aktu „Madame Butterfly". Firma Ricordi zaskarżyła też autorów, impresaria, oraz właściciela teatru, w którym ową komedję wystawiono, o plagjat i odszkodowanie.

Na terminie sądowym zjawił się, jako rzeczoznawca, mużyk londyński Percy Pitt. Na zapytanie przewodniczącego oświadczył, że inkryminowana pieśń jest w istocie oparta na temacie pucciniowskim i na dowód przegrał przed sądem zarówno temat, jak zaskarżoną kompozycję. Jedyna różnica polega na tem, że kompozytorzy londyńscy nadali motywowi pucciniowskiemu tempo walca. Wyrok zapadnie później, ale zdaje się być już przesądzony. (ml)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa „Sztuki" we Lwowie. Piszą nam ze Lwowa: W Pałacu Sztuki na terenie Targów Wschodnich otwarto wielką wystawę krakowskiego Towarzystwa Artystów Polskich „Sztuka". Niezmiernie zasłużone to zrzeszenie od r. 1897 skupiało w sobie najznakomitszych naszych plastyków i rozgłosiło chwałę sztuki naszej po całej Europie i w Ameryce, na dziesiątkach wystaw. Lwów ogląda obecnie przeszło 300 dzieł sztuki, pochodzących od najznakomitszych artystów naszych, jak Aksentowicz, St. Czajkowski, Jarocki, Kamocki, Laszczka, Mehoffer, Pautsch, Sichulski, Weiss i in., w rzeźbie zaś Dunikowski i Ludwik Puget. Z tak liczną wystawą nie występowała jeszcze we Lwowie „Sztuka", chyba przed wojną. (lp)

1500-LECIE EPOPEI CHRZESCIJANSKIEJ

W cieniu św. Augustyna... — Kiedy obchodzić tę rocznicę? — Średnia proporcjonalna — „Carmen Paschale" — Jego treść i opracowanie — Różnica prozy i poezji średniowiecznej — Kunsztowne dystychy — „Klasyk chrześcijański".

(Na dzisiejszy dzień św. Seduliusa)

W cieniu wspaniałych uroczystości, jakiemi obchodzi się w tym roku piętnastowiecze śmierci św. Augustyna niknie pamięć innego współczesnego mu pisarza kościelnego Seduliusa, którego 1500-lecie również w tym roku wypadałoby uczcić. Ale jakoś głucho o nim; może dlatego, że poprostu niewiadomo, kiedy ten jubileusz obchodzić! Nie wiemy bowiem ani kiedy Sedulius się urodził ani kiedy umarł. Wiadomo tylko, że żył za panowania cesarzów rzymskich Theodosiusa młodszego (408—450) i Valentiniana III (425—455), gdy więc czas jego życia przypada na pierwszą połowę V wieku; wówczas rok 430 stanowiłby niejako środek jego ziemskiej wędrówki. Uważamy przeto, że z braku dokładnych dat, można i powinno się przyjąć rok ten jako punkt oparcia dla uczczenia pamięci tego wybitnego poety chrześcijańskiego.

Wiadomości biograficzne, jakie o Seduliusu posiadamy, są nader skąpe i niepewne. Urodził się według wszelkiego prawdopodobieństwa pod koniec IV wieku. Ojczyzną chciały mu być Szkocja i Hiszpanja, lecz najprawdopodobniej należy jej szukać w słonecznej Italji, a może nawet w samym Rzymie. Młodość swą spędził na naukach podobno w Rzymie, gdzie zajmował się filozofją i retoryką. Później sam uczył „nauk świeckich", prawdopodobnie wymowy, w Achai, gdzie nabył także znajomości języka greckiego. Idąc za głosem powołania Bożego, został kapłanem, poczem poświęcił się badaniu Pisma św., i pod jego wpływem pisał swe dzieła poetyckie. Pod koniec życia, jak twierdzi historyk z XV wieku Tritheim, Sedulius wrócił do Rzymu, by tu zakończyć życie w sławie nauki i świętości. Śmierć jego przypadałaby, według źródeł, około r. 450. W niektórych okolicach katolickich Sedulius zażywa czci jako „Święty", albo przynajmniej „Czcigodny", święto jego obchodzi się w lutym 20 lub 24, gdzieindziej znów 13 czerwca.

Spuścizna literacka Seduliusa obejmuje trzy autentyczne utwory wierszowane, jeden prozaiczny i dwa listy do kapłana Macedoniusa. Inne dzieła rozpowszechniane w średniowieczu pod jego imieniem, krytyka naukowa nowszych czasów uznała za nieautentyczne. Sławę swą Sedulius zawdzięcza w pierwszym rzędzie poematowi epicznemu p. t. „Carmen Paschale".

Utwór ten liczy pięć ksiąg. Pierwsza z nich, jakby wstęp do całości opisuje szereg cudów Starego Testamentu zdziałanych za sprawą Bożą, tak jak wogóle cały Stary Zakon był przygotowaniem ludzkości na przyjście Mesjasza. Dalsze cztery księgi zawierają poetyczne opisy „cudownych spraw" samego już Zbawiciela od chwili zwiastowania Jego narodzenia aż do wniebowstąpienia. Treść czerpie poeta wiernie z ewangelij, ale tylko kanonicznych, pomijając zupełnie pisma apokryficzne. Utwór Seduliusa nie jest wszakże wierszowaną tylko przeróbkę tekstów ewangelicznych; przeciwnie, poeta opowiadanie ewangelistów umie tak ożywić pomysłami własnej wyobraźni, iż całość przedstawia się jako utwór zupełnie oryginalny. Tem właśnie swobodnem i pełnem poetyckiego wdzięku opracowaniem tematu Sedulius góruje nad swymi poprzednikami na niwie epiki biblijnej, a poemat jego stanowi pierwsze ze stanowiska artystycznego prawdziwie wartościowe epos chrześcijańskie.

Ciekawe są motywy, jakie poetę skłoniły do takiego właśnie ujęcia tematu ewangelicznego. Wielu ludzi, tak pisze sam w liście do Macedoniusa, nie lubi utworów prozaicznych, natomiast bardzo skwapliwie czytuje wszystko, co widzi „osłodzone" czarem wiersza. Trzeba więc tę słabość ludzką wyzyskać i tak zwabić ludzi do poznania prawdy Chrystusowej. Poezja zatem nie była dla Seduliusa celem, lecz raczej środkiem, ale dzięki swemu wybitnemu uzdolnieniu pozostał prawdziwym i doskonałym poetą. Język i wiersz jego, wzorujący się głównie na Vergiliusie, jest klasyczny z drobnemi tylko odchyleniami, styl zaś żywy i barwny.

Epopeję swoją pozostawił Sedulius spisaną na luźnych kartkach; dopiero pod koniec V wieku zebrał je i wydał wielbiciel poety konsul rzymski Turcius Rufius Asterius; a nieco później z wielkiem uznaniem już o dziele Seduliusa wspomina dekret, przypisywany papieżowi św. Gelazemu, wymieniając je między dziełami godnemi polecenia.

Na prośbę Macedoniusa napisał Sedulius także prozaiczną parafrazę czyli rodzaj komentarza do swej epopei p. t. „Opus Paschale". Wielce pouczające dla historyka literatury jest porównanie obu tych utworów, wykazuje bowiem uderzającą różnicę między prozą a poezją tego okresu. Poemat czyta się dość łatwo i przyjemnie, proza natomiast staje się zawiłą i napuszoną. Przyczynę tego zjawiska trafnie wyjaśnia Cellarius: w poezji ówczesnej naśladowano doskonałe wzory poetów klasycznych, podczas gdy prozę pisano już w duchu ówczesnej mody literackiej, zdradzającej coraz dalej posuwające się zmanierowanie społeczeństwa, które, jak zauważył Boissier dlatego właśnie mówiło i pisało tak źle, ponieważ za wszelką cenę usiłowało mówić poprawnie.

Mniejszy znacznie rozmiarami jest drugi utwór poetycki Seduliusa, mianowicie rodzaj elegji w rękopisach zatytułowany „Collatio Veteris et Novi Testamenti". W 55 dystychach porównuje względnie przeciwstawia sobie poeta wydarzenia Starego i Nowego Zakonu. Poemat to nawskroś retoryczny o niezwykle kunsztownej formie wiersza, w poetyce łacińskiej zwanej „analepsis", w której pierwszy człon heksametra powtarza się stale, i to zupełnie dosłownie jako druga część pentametra. Trzecim utworem wierszowanym Seduliusa jest hymn jambiczny „de Vita Christi" o 23 zwrotkach z początkiem: „A solis ortus cardine", o którym już pisaliśmy obszerniej na tem miejscu (1926, nr. 594).

Wiersze Seduliusa przedstawiają ciekawy przedmiot badań dla filologów z tego mianowicie względu, że dość często i wyraźnie występuje w nich rym; dla teologów znów posiadają niemałe znaczenie jako świadectwa wiary katolickiej V wieku. Dzięki pięknej formie i religijnej treści swych utworów Sedulius cieszył się ogromną popularnością w ciągu całego średniowiecza, a nawet jeszcze u pierwszych humanistów. Stał się, jak słusznie powiedział Raby, „klasykiem chrześcijańskim". Utwory jego poetyckie spotykamy w niezliczonych rękopisach i w około 75 zbiorach drukowanych. O pewnej popularności Seduliusa w Polsce świadczy rękopis z początku XVI wieku, wykonany przez Macieja, syna Adama Scultera, a mansjonarza Katedry Krakowskiej, znajdujący się w Bibljotece Watykańskiej.

Jeżeli zgodnie z opinją znawców literatury starokościelnej przyjmiemy, że utwór Seduliusowy p. t. „Carmem Paschale" jest pierwszym poematem epickim chrześcijańskim w właściwem tego słowa znaczeniu, wówczas jubileusz Seduliusa jest zarazem 1500-leciem epopei chrześcijańskiej, której dalszy rozwój i rozkwit znaczy się arcydziełami literatury europejskiej.

X. Dr. Bronisław Gładysz.

Poznań.

Pisma nadesłane

„Teatr Ludowy" Nr. 4. Treść: Stary Scepon: „Franusiowa dola". — J. Cierniak: „Hej! wiosna idzie"... — J. Turowiczówna: „Jak urządzić obchód 3-go Maja? — Z. Solarzowa: „Inscenizacja pieśni wojennej". — S. Iłowski: „Mimika i gest". — Ciekawe wydawnictwa. — Wiadomości organizacyjne. — Praca w zespołach.

„Głos Sądownictwa". Nr. 5. Treść: Z. Sitnicki: „Rewizja Konstytucji a sądownictwo". — J. Gumiński: „Zagadnienia konstytucyjne doby obecnej". — Cz. Muraszko: „Prawo własności w spółdzielniach mieszkaniowych i budowlanych". — Sz. Muzykant: „Wykładnia art. 37 ogólnej ustawy włościańskiej". — Ankieta w sprawie wpływu alkoholizmu na przestępczość. — Prof. Grzywo-Dąbrowski: „Sądowo-lek. oględziny zwłok". — W. Blutstein: „Ekspertyza buchalteryjna w śledztwie wstępnem". — B. Pogoda: „Zapobieganie fałszom dokumentów". — E. Wolff: „Dział Sądów Pracy". — Odpowiedzi od Redakcji. — A. Chróścicki: „Uzdrowiska i letniska Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów". — M. Wóycicki: „Z kuluarów sądowych". — Drost: „Z gabinetu prawnika". — Kronika. — Różne. — Orzecznictwo.

Z uroczystości poświęcenia nowej fasady kościoła Najśw. Panny Anielskiej w Asyżu, mieście św. Franciszka. Wspaniałe to dzieło wykonał dla zakonu franciszkańskiego architekt Cesare Bazzani.

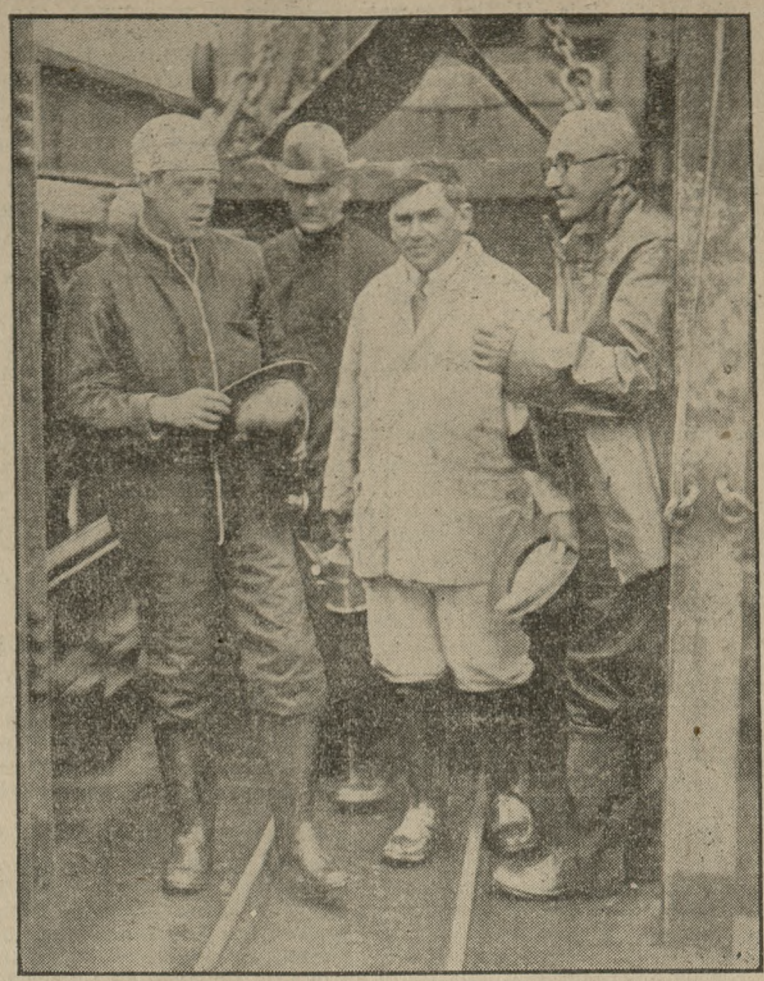

Książę Walji jako górnik. — Następca tronu angielskiego posiada w Cornwallji kopalnię cynku, którą raz po raz wizytuje osobiście. Wtedy też przed zjazdem do szybu przywdziewa na siebie strój górnika, czem zdobywa sobie wśród górników wielką popularność.

Echa warszawskie

Nareszcie lato — Brak ogrodów — Wszędzie Żydzi — Tortury wycieczkowe — Rozbój na letniskach — Przesilenie teatralne

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Warszawa, 10 czerwca.

Nareszcie lato. Widać je przedewszystkiem w Alejach, na plażach, kolejkach dojazdowych, stukocie robotników budowlanych, tumanach kurzu na ulicach i pustych kawiarniach. Mieszkaniec Warszawy jest zmuszony dusić się w murach miasta i zażywać przechadzki czy świeżego powietrza przedewszystkiem w obrębie miasta samego, wszystko go oducza od — zieleni.

Niewiele jest bowiem miast u nas, któreby miały tak mało zieleni. Można chyba porównać ją z Łodzią, choć zdaje się, że i Manchester polski stoi wyżej nad stolicą. W centrum ogrodów jest bardzo mało, a i istniejące zanikają. Przepiękny np. ogród Frascati, mający piękne historyczne tradycje, zanika; na jego terenie stają już duże kamienice, wykwintne, zresztą cały jest sparcelowany; tu ma przenieść się, na ul. Wiejską, z czasem „Kurjer Warszawski".

Wskutek tego dostępne dla publiczności ogrody są nią przepełnione. Już nawet odległość nie odgrywa roli. Do niedawna do Parku Skaryszewskiego, przechrzczonego dziś na Park Paderewskiego, uczęszczano zrzadka, tłumacząc się oddaleniem. Dzisiaj i tam pełniusieńko. A wszędzie dominują krzykliwością i efronterją - rzecznicy rasy wybranej.

Normalnie chciałoby się właściwie uciec poza miasto. Lecz dokąd? Jechać Wisłą? Jechać kolejkami podmiejskiemi? Trzeba zaiste bohaterstwa, by pokonać trud zdobycia biletu i miejsca. Tu klasa nie gra roli. Zdarzyło mi się jechać z letniska podmiejskiego w drugiej klasie, w której naliczyliśmy...28 osób! Niekiedy można się wyrzec i przyjemności i zieleni i powietrza z obawy przed brutalnością publiczności, jej bezceremonjalnością, hałasem i zmęczeniem, jakie pociąga za sobą jazda godzinna ku stolicy.

Doprawdy, człek się musi zdumiewać, jakie przyczyny stwarzają taki stan rzeczy. Czyż nie można znaleźć środków, by przeciętnemu mieszczuchowi udostępnić spędzenie kilku godzin poza miastem na istotnym wypoczynku? Jakżeż daleko jesteśmy od sobót i niedziel angielskich, od zaspokojenia najprymitywniejszych potrzeb hygjenicznych.

Istnieje zwyczaj wynajmu pod Warszawą na letniskach mieszkań na cały sezon. letni. Lecz doprawdy, to, co gdzieindziej byłoby rzeczą normalną, u nas staje się luksusem, na który nie wielu mogłoby sobie pozwolić. Znajomy mój wybrał się przed miesiącem do Konstancina. więc miejscowości, gdzie istnieje pewna cywilizacja, a nie prymitywizm, dominujący na naszych letniskach, i tam za sezon zażądano od niego za pokój 1 000 zł.

Akcja, przedsiębrana przez władze administracyjne, nigdy nie dopisała. Nawet obecnie, kiedy o gotowiznę trudno, i kiedy wszystkim bardzo jej potrzeba, właściciele domów na letniskach, drożą się niewymownie, rozumując:

— Dlaczego nie mam stawiać wysokich cen, kiedy i tak wszystko wynajmę za dobrą cenę!

Gorzej, że wzamian nic nie dają. Już nie mówić o pościeli, bo lepiej jest wziąć własną, aniżeli korzystać z wytartej i wyzyskiwanej przez Bóg wie kogo, nie mówić o ciepłej wodzie, której wprowadzenie do pokoju jest w naszych stosunkach ciągle niestety rarytasem, nie mówić nawet o zwykłym wodociągu w gabinecie, — lecz żeby przynajmniej podwórza były czyste, albo też „sławojki" były hygjeniczne!...

Zaprawdę, jacy jesteśmy cierpliwi i jak mało wymagający!... Przeświadczenie, że analogiczne stosunki panują w całym kraju, są tylko tu i owdzie mniej lub więcej drastyczne — zgoła nie poprawia sytuacji.

Jeśli reagujemy, to biernie. Tak np. biernie społeczeństwo zareagowało na repertuar teatralny.

O tem, że panuje przesilenie teatralne, to wiemy z licznych artykułów i dyskusji. I wiemy również, że jeśli teatr wystawi dobrze dobrą sztukę, to ma i kasę i powodzenie, a publiczność i artyści są zadowoleni. W naszych teatrach coś się załamało. O przesileniu mówią wszędzie. Nawet Szyfman, który ma słuszną zresztą opinję najlepszego dyrektora teatru, uległ powszechnej depresji i postanowił zredukować gaże i wprowadzić od zaraz najdalej idące oszczędności. O kłopotach teatralnych magistratu ciągle się słyszy. Coprawda, zaszedł tu fenomenalny wypadek, że na ostatnio wystawionej sztuce w pewien czwartek... nie sprzedano ani jednego biletu!

O operę walczy miasto z rządem. Podnoszą ciągle nowe pomysły wynalezienia formy zdobycia około 5 miljonów na pokrycie istniejącego deficytu. Wysuwają koncepcje wydzierżawienia teatrów miejskich, by gospodarkę ich postawić na właściwej płaszczyźnie. W toku całej dyskusji zapomina się o jednem całkowicie: o teatrze popularnym. Niema go w Warszawie, jakkolwiek teren pracy dla niego byłby olbrzymi i możnaby wyzyskać artystów, rzadko występujących, a pobierających bardzo wysokie honorarja. Przyniosłoby to tylko korzyść materjalną i kulturalną. Dziwne, dlaczego o tem nic się nie mówi.

H. W.

Widowisko z minionej epopei w Wiedniu

W pierwszych dniach czerwca złożono w krypcie kościoła OO. Kapucynów, przy grobowcach Marji Teresy, księcia Reichstadtu (orlątka) i cesarzy austrjackich, zwłoki młodego arcyksięcia Rainera Karola Habsburga, syna Leopolda Salwatora, który wraz z całą rodziną od zakończenia wojny przebywa w Hiszpanji.

Z końcem bm. zabalsamowane ciało zmarłego arcyksięcia będzie definitywnie złożone na wieczny spoczynek w mauzoleum, w którem spoczywają zwłoki Franciszka Józefa, cesarzowej Elżbiety i arc. Rudolfa, tragicznie zmarłego w Mayerlingu. Pochód i ceremonja kościelna wzbudziły ogólne zaciekawienie wiedeńczyków, gdyż od wielu lat już wrota krypty Kapucynów nie otwierały się na przyjęcie zwłok członków cesarskiej rodziny. Niezliczone tłumy przypatrywały się wyprowadzenie zwłok z pałacu toskańskiego, przy Argentinierstrasse. Stodziewięć wspaniałych wieńców świeżych kwiatów niesiono za trumną, na której ułożono wojenne odznaczenia zmarłego i order Złotego Runa. Za 8-konnym karawanem postępowały powozy, w których jechała rodzina zmarłego, infant hiszpański Alfons, księżna Bragancji itd. Za karawanem szli pieszo członkowie starej arystokracji austrjackiej, wybitne osobistości polityczne, b. kanclerz Seipel oraz dawny marszałek Krobatin. Gdy pochód przechodził przez Ring, usłyszano kilka wrogich okrzyków i charakterystyczne „pfui" niemieckie, tak, że obawiano się demonstracyj antymonarchistycznych. Jak się jednak okazało, były to tylko objawy niezadowolenia ze strony kilku zniecierpliwionych pasażerów tramwajowych, skarżących się na nieoczekiwaną przerwę w ruchu kołowym stolicy.

S. F.

Pradziad prezydenta, czyli dług spłacony po 300 latach

Członkowie amerykańskiej komisji naukowej bawią od pewnego czasu w Anglji. W tych dniach odwiedzili Oxford. W nadziei, że natrafią na jakie ważne przyczynki historyczne, dotyczące Ameryki, przeszukali cały gmach uniwersytecki od strychu do piwnicy. Całemi dniami siedzieli zagłębieni w starych foljałach i wreszcie natrafili na coś, co im się wydawało bardzo ważne. Mianowicie w starych szpargałach znajdowała się lista różnych osobistości z ubiegłego stulecia. Między innemi wyłoniło się najniespodziewaniej nazwisko Washingtona. Jednakże przypuszczenie, że dotyczy to Jerzego, wielkiego prezydenta, srodze ich zawiodło, gdyż była tam mowa o jego pradziadku. Profesorowie amerykańscy pragnęli jednak za wszelką cenę z czemś nowem i nieznanem wrócić do kraju. Zaczęli więc szukać akt personalnych Washingtona pradziadka, w przypuszczeniu, że może również znajdzie się coś w odniesieniu do sławnego prawnuka. I rzeczywiście akta znaleziono. Z drżeniem serca zaczęto odcyfrowywać dość nieczytelne litery. Ale, niestety, pokazało się, że Washington pradziad był to sobie pan bardzo lekkomyślny, i według wszelkiego prawdopodobieństwa mało inteligentny. Do wywodów o jego nieodpowiedniem zachowaniu się dołączony był niezapłacony rachunek, opiewający na 17 szylingów i 10 pensów, datowany z roku 1630 i wystawiony na skutek przehulanej nocy. Dalsze odkrycia niemniej przeraziły naukowców amerykańskich. W roku 1633 opuścił Washington uniwersytet. A właściwie prawdę mówiąc, wyrzucono go z uniwersytetu. Przy rozstaniu z uniwersytetem młodzian nie okazał najmniejszej skruchy i oświadczył ustnie, że niema wcale zamiaru płacić długów. Skarbnik, jak wynikało z akt, był wówczas w prawie oddania paniczyka w ręce policji. Ale nie uczynił tego z prostej litości.

Clou całej tej amerykańskiej wyprawy naukowej spoczywa w tem, że badacze amerykańscy pragnąc uspokoić własne sumienie, zapłacili w kwesturze uniwersytetu owych 17 szylingów i 10 pensów a akta zaopatrzyli odpowiednią notatką, stwierdzającą uroczyście, że dług Jerzego Washingtona z r. 1630 wyrównali ci a ci, dnia takiego a takiego, roku 1930. Prawdziwie po amerykańsku.

(ak)

Kury angielskie noszą jaja ... kolorowe

W Anglji szczycą się tem, że ich kury znoszą jaja kolorowe. A w każdym razie pochwalić się tem może pewien chemik, nazwiskiem Helliot. Twierdzi on, że jego kury w laboratorjum znoszą jaja czerwone, zielone i niebieskie, odpowiednio do jego życzenia.

To co umieją kury laboratoryjne, potrafią i inne, zwłaszcza jeśli im się zdradzi tajemnicę kolorowych jaj. A ponieważ tajemnica ta nie potrafi się długo ostać, więc cieszmy się już teraz, że nasz stół ubarwi się niebawem naturalnemi kolorowemi jajami. Jajka będą wówczas grały pierwszorzędną rolę i napewno podskoczą w cenie, już choćby dla tego, że każdy będzie je mógł nabyć w swym ulubionym kolorze. W restauracji będzie się kelner pytał: — „W jakim kolorze wolno podać jajka?" — A panie, dbałe o harmonję barw, wybiorą je odpowiednie do koloru sukni lub włosów.

Początek dały jaja czarne. I to kaczki naprowadziły Helliota na pomysł kolorowania jaj. Zniosły bowiem zupełnie nie-

Li-Fu-Ying, dowódca jednej z armij chińskich w toczącej się obecnie wojnie domowej. Kieruje on operacjami bojowemi na froncie w Honam.

spodziewanie czarne jaja. Helliot zaczął badać przyczynę tego i doszedł do wniosku, że jajka były czarne z tego powodu, iż kaczki najadły się poprzednio żołędzi — przyczem połączył się garbnik żołędzi z żelazem łupinki od jaja.

Chemja pozwala sobie na inne jeszcze żarty, naturalnie o tyle, o ile można wierzyć Helliotowi. Twierdzi on mianowicie, że kury karmione skorupami homarów, znoszą jaja czerwone. Dla sprawdzenia, ile w tem prawdy, warto byłoby spróbować. No któraż gosposia zechce zdobyć palmę pierwszeństwa? (al)

Zamiłowanie do sportów w Ameryce

Piłka nożna milsza, niż karjera wojskowa

Jedną z najbardziej znanych drużyn piłki nożnej w Stanach Zjednoczonych jest bezwątpienia drużyna akademji wojskowej w West - Point, w której kształcą się przyszli oficerowie armji amerykańskiej. Drużyna ta wychodziła zawsze zwycięsko na odbytych zawodach i od szeregu lat jest narodowym szampionem Ameryki Północnej. Członkowie jej znani są w całych Stanach Zjednoczonych z nazwiska imiona i przydomków a najbardziej znany jest „Red", czyli jej „kapitan Christjan K. Cagle".

O tym najpopularniejszym w Ameryce piłkarzu rozpisuje się obecnie cała prasa nowojorska. Dowiedziano się bowiem, że Red, który z końcem br. miał otrzymać nominację na podporucznika w czynnej armji amerykańskiej nosi się z zamiarem podania się do dymisji. Zapytany przez dziennikarzy Red, potwierdził tę wiadomość, oświadczając że zamierza przyjąć otrzymaną propozycję wstąpienia do zawodowej drużyny piłki nożnej w Mississipi College i objęcia równocześnie wysokiego stanowiska w pewnej firmie handlowej. Proponowane mi łącznie pobory, oświadczył dalej praktyczny Amerykanin, przewyższają znacznie pobory generała, stopnia, jakiego przy sprzyjających okolicznościach mógłbym się doczekać za 30 do 40 lat nieprzerwanej służby wojskowej. Uważam zatem, że o wiele korzystniejszem dla mnie będzie porzucenie wojska.

Z tem zapatrywaniem Red'a nie pogodziła się większość prasy, twierdząc, że obowiązkiem kadeta piłkarza było pozostać w szeregach armji. Wywiązała się więc na łamach prasy amerykańskiej gorąca polemika za i przeciw postanowieniom Red'a, gdy nagle nowa wiadomość rozwiązała bezapelacyjnie jego stosunek do wojska. Dowiedziano się mianowicie, że Red, gdy 2 lata temu bawił ze swą drużyną w Luizjanie, ożenił się tam w tajemnicy z pewną miejscową panną, znaną mu zresztą od pierwszych lat dziecięcych. Dziennikarzom którzy pospieszyli na poszukiwania tajemniczej żony, oświadczyła ona, że nigdy jeszcze za nikogo za mąż nie wychodziła". Red jednak, indagowany przez władze wojskowe przyznał się w końcu, iż jest w istocie żonaty. Ponieważ jednak starodawny regulamin szkoły w West Point zakazuje kadetom „posiadania żony, psa lub konia" i ponieważ wyłamanie się z pod tego zakazu naraża na surową karę, Red'owi poradzono podać się do dymisji, co też natychmiast uczynił. S. F.

Z różnych stron Polski

Zaliczenie ks. ks. prefektom lat poprzedniej służby nauczycielskiej

(KAP) Ministerstwo oświaty reskryptem z 20 marca rb. nr. 2-2950629 wyjaśnia, że jest skłonne interpretować art. 107 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. nr. 116, poz. 924), mówiący o złożeniu deklaracji o oddaniu się nauczycieli do dyspozycji ministra oświaty w terminie po 1 stycznia 1921 r. liberalnie w odniesieniu do księży prefektów z powodu ważnych okoliczności, które uniemożliwiły im złożenie tej deklaracji w terminie właściwym.

Wobec powyższego ministerstwo oznajmia, że indywidualnie wnoszone prośby księży prefektów, nauczycieli religji o zaliczenie czasu poprzedniej służby naucz. zaborczej i pracy w polskiej szkole prywatnej na podstawie powołanego art. 107 do wymiaru uposażenia, będą życzliwie rozpatrywane i w miarę faktycznych okoliczności pomyślnie załatwiane.

100-lecie Żegiestowa - Zdroju.

W drugim dniu Zielonych Świąt, dnia 9 bm., odbył się w Żegiestowie - Zdroju obchód 100-nej rocznicy tego uzdrowiska, połączony z poświęceniem nowowybudowanego okazałego domu zdrojowego.

Urząd pocztowy i radjostacja w Gdyni.

P. Minister poczt i telegrafów inż. Boerner, w czasie podróży inspekcyjnej po Pomorzu w ubiegły piątek i sobotę zwiedził dyrekcję poczt i telegrafów w Gdańsku i dokonał lustracji polskich urzędów miejscowych. Z Gdańska udał się minister do Gdyni, gdzie zwiedził dokładnie stan robót przy wznoszonym gmachu urzędu pocztowego na molo portowem. Gmach ten jest charakterystyczny z uwagi na nową konstrukcję, jest bowiem budowany z żelaza i solomitu i będzie przenośny; konstrukcja gmachu jest żelazna, ścianki zaś wyłożone są prasowaną, ogniotrwałą słomą, t. zw. Solomitem.

Poza tem minister Boerner zwiedził nowobudującą się radjostację nadawczą, która specjalnie przeznaczona będzie dla obsługi marynarki, komunikowania się statków na pełnem morzu z wybrzeżem i naodwrót. Budynek jest wykończony i obecnie odbywa się montaż radjostacji. Uruchomienie tej pierwszej morskiej radjostacji w Polsce nastąpi z końcem r. b.

Liczba umysłowo - chorych w Polsce.

Według ostatnich danych statystycznych na terenie Rzeczypospolitej znajduje się 47 zakładów dla umysłowo - chorych w tem: 4 zakłady państwowe, 10 samorządowych, 3 społeczne, 23 oddziały przy szpitalach ogólnych i klinikach uniwersyteckich, 7 zakładów prywatnych. W zakładach tych jest ogółem 11.652 miejsc dla umysłowo-chorych, jednakowoż liczba chorych przewyższa znacznie ilość miejsc. W r. ub. przebywało w zakładach 13.286 chorych, zaś leczono ich ogółem 23.147. Ilość mężczyzn i kobiet umysłowo - chorych jest mniej więcej równa.

Nowa kolonja rybacka pod Hallerowem.

W miejscowości Hallerowo obok Wielkiej Wsi, wybudowano ostatnio wzorową kolonję rybacką na terenie majątków państwowych Poczernino i Cepniewo. Przy kolonji urządzony został wzorowy port rybacki, podobny do portu helskiego.

Restauracja Ostrej Bramy w Wilnie.

Dnia 20 maja r. b. rozpoczęły się ponownie roboty w kościele św. Teresy, czyli ostrobramskim. Artysta Słonecki, który prowadzi roboty malarskie, po dłuższym pobycie we Włoszech przystąpił do pracy z nowym zasobem sił i doświadczenia. Remont i całkowite odnowienie kościoła wewnątrz, o ile pozwolą na to fundusze, ma być zakończone do jesieni. Pozostanie do odnowienia kaplica ostrobramska. — Nad projektem tego odnowienia i przyozdobienia pracuje prof. Ferdynand Ruszczyc, dziekan wydziału sztuk pięknych Uniwersytetu St. Batorego.

150 domów w Stolicy grozi zawaleniem

Walących się domów w Warszawie jest przeszło 150; mieszka w nich 4.500 osób. Domy te znajdują się częściowo w śródmieściu, częściowo na krańcach miasta.

Wydział opieki społecznej i szpitalnictwa magistratu alarmowany jest koniecznością dostarczenia pomieszczeń eksmitowanym.

Polska Macierz Szkolna

Sprawozdanie Polskiej Macierzy Szkolnej z działalności za rok 1929 wykazuje, że w obecnej chwili Macierz liczy 35.021 członków, rozporządza 523 czytelniami i 25 ogniskami młodzieży. Bibljotek stałych posiada organizacja 420, w których ilość tomów wynosi — 450.054.

Polska Macierz Szkolna prowadzi 38 szkół powszechnych, 16 szkół średnich i 57 szkół zawodowych. Ze szkół tych korzystało w r. ub. ogółem 9.445 uczniów. Pozatem 2.426 dzieci znalazło schronienie w 35 bursach i 35 ochronach.

W roku ubiegłym wygłoszono 3.974 wykładów. Na kursy dla dorosłych, kursy obywatelskie i niedzielne wykłady obywatelskie uczęszczało 305.659 osób. Przedstawień i obchodów urządzono 941 przy ogólnej ilości uczestników 306.272. Budżet Macierzy zamyka się w kwocie 3.996.512 zł.

Misjonarz z przed 1000 lat — pierwszym stenografem Szwecji.

Pierwszym stenografem szwedzkim był św. Ansgary, pierwszy misjonarz chrześcijański w Szwecji w roku 930.

Św. Ansgary posługiwał się t. zw. „znakami Tyrona" — wynlezionemi przez Marka Tuljusza Tyrona, wyzwolonego niewolnikaCycerona w r. 63 przed Chrystusem. Dzięki temu systemowi zachowało się wiele mów oratorów rzymskich, był on również używany w parlamencie rzymskim przez pisarzy, zwanych „notarii".

Ciekawe te szczegóły znajdują się w wydanej ostatnio historji stenografji, którą opracował pułkownik szwedzki, Olaf Melin, będący również wynalazcą pomysłowego systemu stenografji.

System Tyrona był stosowany na szeroką skalę w wiekach średnich w celach kościelnych, później zaś, po udoskonaleniu, posłużył do spisania dramatów Szekspira i utworów innych pisarzy elżbietańskich, dzięki czemu zostały wydane dzieła Szekspira in quarto.

W Szwecji zaś niejaki Johan Swen, wyuczony w Anglji, stenografował obrady Rady Królestwa w latach 1671—1688, w roku zaś 1690 baron Aake Raalamb opublikował podręcznik stenografji, której można było się nauczyć w pół godziny. Tenże autor twierdził, że stenografja była już znana Wikingom — twierdzenie to o tyle jest słuszne, że wczesne napisy runiczne na kamieniach w Szwecji stanowią niejako pismo skrócone, zwane „tajemniczemi runami", których rozwiązanie znaleziono dopiero około 200 lat temu.

Zrzeszenie lek. weterynaryjnych Rzeczypospolitej Polskiej

Celem wprowadzenia w życie uchwał zapadłych na IV. Powszechnym Zjeździe polskich lekarzy weterynaryjnych w dniu 29 6. 1929 r. w Poznaniu, a zmierzających do zjednoczenia ogółu lekarzy weterynaryjnych Rzeczypospolitej Polskiej w jednej organizacji, która obejmowałaby całą Polskę, odbył się w Warszawie w dniu 18 maja r. b., pod przewodnictwem J. M. rektora prof. dr. Z. Markowskiego, konstytucyjny zjazd Zrzeszenia Lekarzy Weterynaryjnych Rzeczypospolitej Polskiej, jako organizacji łączącej wszystkich lekarzy weterynaryjnych w Polsce, których liczba wynosi około 1200.

W Zjeździe wzięło udział około 500 lekarzy weterynaryjnych, przybyłych nawet z najodleglejszych krańców Polski, potwierdzając tak licznym udziałem znaczenia nowopowstającej organizacji.

W wyniku wyborów Zarząd Główny Zrzeszenia ukonstytuował się jak następuje: prezes dr. Anastazy Koskowski, wiceprezesi płk. dr. Konrad Millak i insp. dr. Antoni Mackiewicz, sekretarz naukowy dr. Maksymiljan Łabędź, sekretarz generalny ppłk. dr. Marcin Marczewski, skarbnik dr. Jan Braun, członkowie Zarządu nacz. dr. Zbigniew Zaniewski, dr. Lucjan Matuszewski — wszyscy wyżej wymienieni — z Warszawy, oraz dr. Władysław Guzek z Krakowa, ppłk. dr. Leopold Dobiasz ze Lwowa, dr. Stefan Piotrowski z Poznania i dr. Hipolit Skoczyński z Lublina.

W czasie Zjazdu wygłosili referaty: prof. dr. Z. Markowski na temat „Stosunku lekarza weterynaryjnego do hodowli". prof. dr. Trawiński n. t. „Etjologji i patogenezy zatruć mięsnych" i prof. dr. A. Zakrzewski n t. „Rozpoznania różniczkowego chorób zakaźnych trzody".

Po Zjeździe odbył się bankiet w salonach hotelu „Polonja", na którym wygłoszono szereg przemówień, podkreślających historyczny moment w dziejach polskiego zawodu i nauki weterynaryjnej. Zjednoczenie się całego zawodu lekarsko - weterynaryjnego w jednej organizacji stanowi krok na drodze do konsolidacji dotychczas zróżniczkowanych wysiłków poszczególnych dzielnic państwa i przyczynienie się do podniesienia sprawy weterynaryjnej w Polsce, co w związku z charakterem rolniczym Polski i znaczeniem hodowli inwentarzy i eksportu produktów pochodzenia zwierzęcego jest sprawą o dużem znaczeniu dla Państwa.

nw 11 420

INSTITUT DE BEAUTÉ „KLYTIA"

26 Place Vendome, Paris

Najstarszy Instytut Kosmetyczny we Francji wydelegował swoją profesorkę do Polski celem podjęcia prac nad organizacją kursów kosmetycznych.

W czasie pobytu w Polsce profesorka **Institut de Beauté** chętnie udzieli Paniom porad z dziedziny pielęgnowania urody oraz racjonalnego stosowania środków kosmetycznych.

Przyjęcia w dniach 13, 14, 16 czerwca rb. od 11—1 po p. i 3—6, w salonie firmy.

„SALON DE COIFFURE"
ul. 27 Grudnia nr. 4

Zapisy osobiście — **Konsultacje bezpłatne.**
nw 12 151

KOMUNIKAT

Sezon jesienny 1930 r.

Ceny superfosfatu

Za 100 kg netto superfosfatu mineralnego 16 proc. luzem przy parytecie:

Gdańsk (Kaiserhafen lub Olivaer Tor)	zł 13,60
Poznań (Luboń lub Starołęka)	„ 13,44
Katowice	„ 13,12
Warszawa-Wschodnia	„ 13,44
Częstochowa	„ 12,80
Wilno	„ 13,92

Dostawa wagonowa i półwagonowa

Dopłaty :

Za worek jutowy pobiera się zł 1,80.

Sprzedaże na kredyt wekslowy płatne w ciągu marca 1931 r. z oprocentowaniem w wysokości 1/2 proc. ponad każdoczesną stopę dyskontową Banku Polskiego.

Przy zapłacie gotówką — 2 proc. sconta.

Bonifikaty za wcześniejszy odbiór:

Przy odbiorze superfosfatu do dnia 15 lipca 1930 r. — kredyt bezprocentowy do 1 sierpnia 1930 r.
nw 122 154

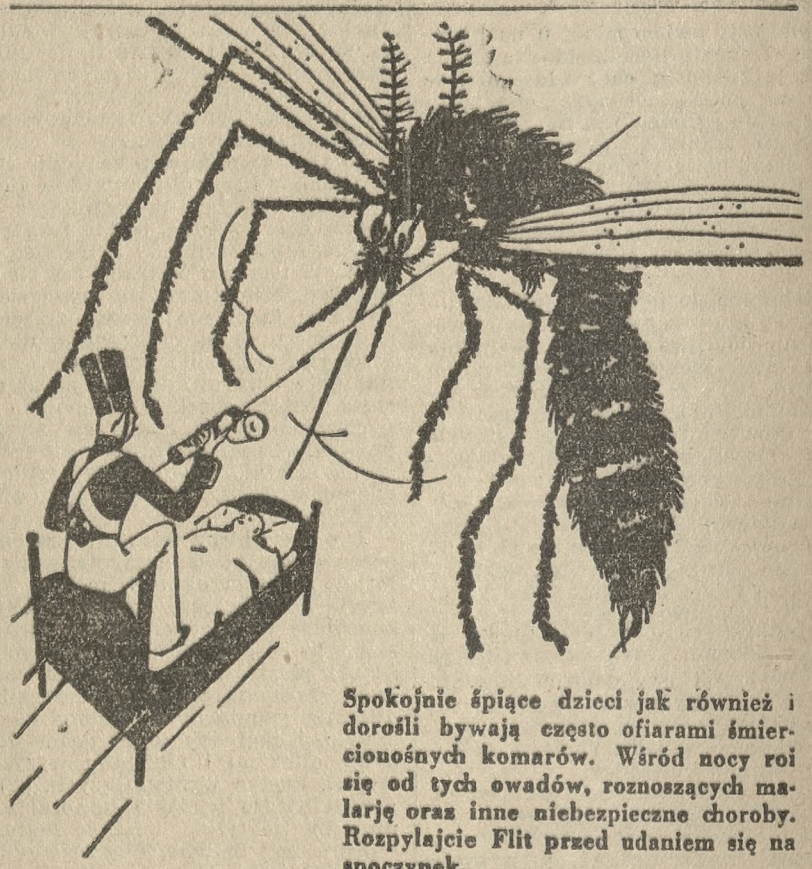

Niebezpieczeństwo wśród nocy!

Spokojnie śpiące dzieci jak również i dorośli bywają często ofiarami śmiercionośnych komarów. Wśród nocy roi się od tych owadów, roznoszących malarję oraz inne niebezpieczne choroby. Rozpylajcie Flit przed udaniem się na spoczynek.

Flit niszczy doszczętnie muchy, komary, pchły, mole, mrówki, karaluchy, pluskwy oraz ich zarodki. Zabójczy dla owadów, jest zupełnie nieszkodliwy dla ludzi. Nie plami.

Flit nie należy porównywać do innych środków na owady. Żądajcie żółtej blaszanki z czarną opaską, wystrzegając się naśladownictw.

FLIT

Niszczy szybciej

nw 12292

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Na marginesie pożyczki budowlanej

Dziwne są w Polsce paradoksy! Ustawa z dnia 23. marca 1929 r. postanowiła emisję premjowej pożyczki budowlanej, z której dochód miał być przeznaczony na następny sezon budowlany. Jednak zamiast wezwać społeczeństwo do subskrypcji zimą, uczyniono to dopiero w czerwcu. Bogu dzięki, podpisano ją z nadwyżką, ale kiedy cel pożyczki zostanie zrealizowany? Niewcześniej chyba, niż jesienią. Czyli: zdążymy w sam raz „na gaszenie świeczek", t. j. na koniec sezonu budowlanego.

Przypuśćmy, że będzie zapóźno na podjęcie nowych budowli. Ale czy zdążymy przynajmniej zużytkować wpływy z pożyczki premjowej na wykończenie budynków, pod które kamienie węgielne położono w ub. roku, a nawet w roku 1928? Taki to już los ruchu budowlanego w Polsce: zamiast, jak każe zdrowy rozsądek, podejmować budowlę na wiosnę, rozpoczynamy ją dopiero na jesień. A rezultat jest taki, że na wiosnę każdego roku mamy do wykończenia cały szereg budowli, rozpoczętych jesienią.

Nie trzeba być budowniczym, aby pojąć, szkodliwość zimowania niedokończonych budynków. Nie trzeba być ekonomistą, by zrozumieć straty, płynące z niezużytkowania napoczętych budynków przez szereg miesięcy zimowych. Porównano trafnie sposób budowania rozłożony na 2, 3 i więcej sezony do kupna na raty. Na jednem, jak i na drugiem źle się wychodzi, a raczej gorzej się wychodzi niż na natychmiastowem załatwieniu transakcji.

Jeszcze kupno na raty znajduje usprawiedliwienie w niemożności uiszczenia całkowitej zapłaty przez nabywcę, któremu, być może, zakupiony przedmiot jest niezwłocznie potrzebny. Ale, gdy mowa o ruchu budowlanym, subwencjonowanym z pieniędzy publicznych, moment braku gotówki odpada, boć jeśli skarb państwa naprzykład, postanowi przeznaczyć na cele budowlane kwotę x, to — przynajmniej w normalnych warunkach — ma pewność, że w takich a takich terminach przeznaczone kwoty będzie mógł przelać do rąk instytucji budującej. Jeśli skarb tej pewności nie posiada, to niczego na ruch budowlany nie przeznacza i nikogo nie mami.

U nas, niestety, inaczej! Mamy wprawdzie na czele Banku Gospodarstwa Krajowego, odkomenderowanego na to stanowisko „najlepszego polskiego ekonomistę", ale zdarza mu się, że nazbyt często w zapale radosnej twórczości fantazję poczyta za rzeczywistość. W takich to niewątpliwie pięknych, bo podniosłych, ale zdradliwych momentach, przeznacza się na cele budowlane tyle a tyle miljonów złotych. Ludziska ufają, wierzą, podejmują prace przedwstępne, zwożą cegłę wznoszą pierwsze piętro, drugie, aż wyczerpie się kapitał zakładowy. Wówczas biegną przedstawić w banku państwowym promesę pożyczkową. A tu im się odpowiada: — Pieniędzy niema. Od dnia, w którym przyrzeczono Wam pożyczkę do dzisiaj dużo się zmieniło. Konjunktura bierze zły obrót. Musicie czekać lepszych czasów.

W taki to sposób dzieje się, że mamy tyle niewykończonych budynków. Nie wystarcza, aby twórczość była radosną, musi być i roztropną i systematyczną.

Krótkie informacje gospodarcze

— Wskutek interwencji ministra Prystora Związek Kas Chorych ma zaniechać budowy fabryki farmaceutycznej.

— Polscy przedstawiciele i agenci firm francuskich winni we własnym interesie zarejestrować się u radcy handlowego przy ambasadzie francuskiej (Warszawa, Al. Ujazdowskie 19), podając nazwę firmy, którą reprezentują, oraz branżę, w której pracują.

— W dniach 21—22 czerwca r. b. w Warszawie, w Dolinie Szwajcarskiej przy ul. Szopena nr. 3/5, odbędzie się 18 Zjazd pełnomocników Związku Spółdzielni Spożywców Rzplitej Polskiej.

— W austrjackich kołach kupieckich propagowany jest bojkot tych towarów austrjackich, których ceny na podstawie nowej taryfy celnej będą sztucznie wyśrubowywane. Utworzył się już komitet, który rozpoczął akcję przeciwko podwyżce ceł przemysłowych.

Pomoc społeczeństwa dla szkół handlowych

Na temat powyższy wygłosił ciekawy referat dyrektor Miejskiej Szkoły Handlowej p. Ligocki na konferencji urządzonej w sprawie szkolnictwa handlowego przez Izbę przemysłowo-handlową w Poznaniu, o której pisaliśmy wczoraj.

Wychodzi się z założenia, że szkoła jest instytucją społeczeństwa, ona pracuje, w imieniu społeczeństwa i dla społeczeństwa; konieczną jest więc rzeczą, żeby społeczeństwo z nią współpracowało. Szkoły ogólno-kształcące nawiązują kontakt ze społeczeństwem przez wywiadówki, i wieczory rodzicielskie, mające na celu zbliżenie i współpracę ze społeczeństwem. Taki sam kontakt winno się nawiązać ze szkolnictwem handlowem. Jeśli jednak chodzi o zasadnicze reformy w szkolnictwie, to społeczeństwo odnosi się do nich biernie. Społeczeństwo zawiniło, że nie zabierało głosu, gdy aktualna była kwestja reformy szkolnictwa, wskutek czego zniesiono zupełnie szkoły wydziałowe, pracujące dawniej bardzo owocnie, które dziś utrzymują w części komuny. Wskazuje to jasno na to, że społeczeństwo nasze winno się stale szkolnictwem zajmować.

Życie gospodarcze płynie tak szybkiem tempem, że szef niema czasu na to, żeby zająć się w zupełności uczniem. Podział pracy w przedsiębiorstwie jest tak dalece przeprowadzony, że uczeń pracuje tylko na pewnym odcinku, tam otrzymuje wskazówki, a brak na to czasu żeby dać ogólny pogląd na całe przedsiębiorstwo. Szkoła zawodowa nowszej daty przez pracę teoretyczną taki ogólny pogląd daje uczniowi. Opuszczając szkołę, uczeń musi odbyć praktykę, żeby być dobrym kupcem. Rozumie on wtedy wszystkie posunięcia w przedsiębiorstwie i trudności, jakie się w zawodzie kupieckim nastręczają. Kupiec nowoczesny rozdziela między społeczeństwo produkty, musi zatem znać potrzeby społeczne, wiedzieć jak je należy zaspokoić. Powinien znać nowe wynalazki, które lepiej zaspakajają potrzeby i nieść kulturę materjalną zwracając uwagę społeczeństwu na wyroby, które produkowane są w kraju i w ten sposób spełniać ważną misję społeczną. Tylko ludzie o ciasnych pojęciach nie doceniają jeszcze zawodu kupieckiego i szkół handlowych. Inteligencja wyraża się „o handlówce" z lekceważeniem. Na wszystkich konferencjach nauczycielskich narzeka się, że materjał uczniowski szkół handlowych pochodzi głównie z niższych warstw — robotniczych i rzemieślniczych. Brak natomiast uczniów z kół inteligencji. Zastraszającym jest także objawem, że bardzo mało jest uczniów rekrutujących się ze sfer handlowych. Z tego powodu brak w naszem społeczeństwie tradycji stanu kupieckiego.

Zakorzeniony jest głęboko w naszem społeczeństwie pogląd że dziecko wtedy będzie szczęśliwe, jeżeli ukończy szkołę średnią i uzyska dyplom uniwersytecki. O tem, że to jest pogląd niezdrowy, nie trzeba mówić. Wypływa to z mentalności społecznej, jak prelegent to nazywa, z „maturomanji". Drugą bolączką to złe przygotowanie uczniów szkół handlowych. Uczniowie wykazują brak znajomości rachunków, a wiadomo, że w szkołach powszechnych uczy się obecnie początków algebry. Społeczeństwo, które ma na szkolnictwo wpływ przez okręgowe rady szkolne, może tutaj dużo dla dobra szkół handlowych uczynić.

Największą wadą naszego szkolnictwa handlowego-dokształcającego jest to, że uczniowie bardzo słabo przygotowani wstępują do takich szkół i trzeba przeprowadzać specjalne kursy, ażeby mogli podążyć za programem szkolnym. Powinienby więc być stanowczo przeprowadzony postulat, żeby na uczniów kupieckich przyjmować tylko kandydatów z ukończoną szkołą powszechną 7-klasową. Umożliwi to tworzenie klas branżowych podobnie, jak to zrobiono w zawodzie drogeryjnym; owoce tego są bardzo dodatnie. W klasach branżowych można uwzględnić specjalności danego zawodu, jak towaroznawstwo, racjonalizację sprzedaży i reklamy. Jeżeli utworzone będą klasy branżowe, wtedy łatwo wprowadzić można egzaminy pomocnikowskie, tak z teorji, jak z praktyki. Rzemieślnik składa egzamin i w ten sposób stwierdza swoje uzdolnienie zawodowe. Podobnie winien je wykazać kupiec. Pierwszy krok na tem polu został już zrobiony — władze państwowe wprowadziły z rokiem bieżącym egzaminy po ukończeniu szkoły dokształcającej z przedmiotów w niej wykładanych, uzależniając od tego wydanie świadectwa.

Mówiąc w dalszym ciągu o środkach pomocy społeczeństwa dla szkół handlowych, żali się p. prelegent, że po opuszczeniu szkoły handlowej uczniowi jest zazwyczaj trudno znaleźć posady. Są tacy kupcy, którzy z zasady uczniów nie przyjmują. Szkodzi to oczywiście w poważnym stopniu szkołom handlowym. Mówca zwraca się specjalnie do kupców większych, żeby uczniów przyjmowali i nawiązywali w tym celu kontakt ze szkołą handlową i przyczyniali się do racjonalnego wykształcenia kupca.

Bardzo ważną kwestją jest zachęta materjalna. Zdarza się często, że uczeń, który ukończył szkołę handlową otrzymuje takie same wynagrodzenie, jak uczeń, który nie ukończył żadnej szkoły. Krzywdzi to w wysokim stopniu absolwentów szkół handlowych i bardzo ich zniechęca.

Dużo uczniów, wstępujących do szkół handlowych pochodzi ze sfer niezamożnych. Miejska Szkoła Handlowa jest w tem szczęśliwem położeniu, że magistrat m. Poznania przewidział możność zwolnienia 20% uczniów od opłat. Jest to poważną pomocą, jednak zbyt małą. Należałoby w ogólności dla szkół handlowych tworzyć stypendja i zapewnić w ten sposób pomoc większej ilości młodzieży.

Z okolicznych miast Poznania, gdzie niema szkół handlowych, dojeżdża dużo uczniów koleją. Chcąc zdążyć na pociąg, musi stawać bardzo wcześnie, i wskutek przemęczenia nie może w ciągu dnia intensywnie pracować. Należałoby więc pomyśleć o utworzeniu bursy kupieckiej, w której mogliby mieszkać uczniowie z okolicy miasta Poznania.

Ostatnią kwestją, która wymaga uregulowania, jest kwestja opieki nad uczniem handlowym. W Poznaniu roztacza bardzo owocną działalność Towarzystwo uczniów handlowych i Tow. uczniów drogistowskich, gdzie następuje zbliżenie się szefa z uczniem w atmosferze wzajemnego zaufania. Sprawa ta nie jest jednakże na prowincji pomyślnie rozwiązana i z tego względu należałoby o niej pamiętać.

Jubileusz propagandy wytwórczości krajowej

W r. 1910 grono działaczy społecznych z p. Gajzlerem, ś. p. H. Kondratowiczem i p. J. Bleszyńskim na czele zorganizowało Wystawę ruchomą prób i wzorów przemysłu krajowego, mającą na celu uświadomienie ludności b. zaboru rosyjskiego o wyrobach przemysłu wszystkich dziedzin. W tym celu urządzono wystawy we wszystkich miastach b. Kongresówki, bo dalej nie zezwolono Wystawie rozwijać swej propagandy. Również Wystawa reprezentowała przemysł polski na wystawach w Kijowie i Petersburgu, osięgając doskonałe wyniki.

W roku 1925 wznowiono działalność Wystawy Ruchomej, aby przeciwdziałać zgubnej dla interesu państwa psychozie kupowania wyrobów zagranicznych, co doprowadziło częściowo do załamania się złotego. Zakres działalności Wystawy został znacznie rozszerzony. Zadaniem jej było informowanie sfer gospodarczych o dorobku przemysłowym poszczególnych dzielnic. Obecnie najważniejszem zadaniem Wystawy jest propaganda wśród najszerszych sfer społeczeństwa o konieczności popierania wytwórczości krajowej.

Od chwili wznowienia działalności Wystawy Ruchomej w Polsce niepodległej zostało urządzonych sto wystaw, a w tem trzy zagraniczne w Rumunji, Szwecji i Gdańsku, gdzie wystawa wykazała dorobek przemysłu krajowego w całym szeregu dziedzin, zdobywając dlań nowe rynki zbytu.

Odbywająca się obecnie wystawa w Bydgoszczy jest jubileuszową, gdyż upływa obecnie 20 lat od chwili założenia Wystawy Ruchomej, a jest setną wystawą powojenną.

W tych pięciu latach ostatnich w Wystawie brało udział ogółem pięćset firm, jako stałych wystawców, oraz tysiąc trzysta jako uczestnicy poszczególnych wystaw. Cyfry te są dowodem ożywionej i skutecznej działalności Wystawy.

Taksamo ciekawe są cyfry o frekwencji zwiedzających. Kiedy w roku 1926 przeciętna dzienna ilość zwiedzających wynosiła 300 osób, to w r. 1929-550, a obecnie 1300. Są miejscowości, gdzie frekwencja przewyższa nawet liczbę mieszkańców, co jest wynikiem zwiedzania gromadnego Wystawy przez ludność okoliczną.

Mało jest instytucyj, które mogą się poszczycić tak owocną i wybitną działalnością, jak Wystawa ruchoma przemysłu krajowego. Dowodem tego były liczne życzenia władz i sfer gospodarczych dalszego i pomyślnego rozwoju Wystawy z depeszą Centralnego Związku Polskiego Przemysłu Górnictwa Handlu i Finansów na czele jakie Wystawa Ruchoma otrzymała w dniu swego jubileuszu.

Z rynków nabiału

Dalszy przebieg sytuacji na rynku maślanym nie różnił się w ubiegłym tygodniu sprawozdawczym (od 2. 6. — 8. 6. 30) od poprzedniego okresu. W dalszym ciągu daje się odczuć wzrost produkcji mleka, lecz zapotrzebowanie również wzrasta i do tej pory z żadnej strony nie sygnalizowano trudności zbytu na wyborowe gatunki. Specjalnym popytem cieszy się produkcja duńska, która 6 proc. jest wyższa niż w równym okresie ubiegłego roku, a mimo to nie osiągnęła swego maksimum. Notowanie w Kopenhadze pozostało w dniu 5 bm. bez zmiany na koron 215 per 100 kg., lecz dzięki większemu zapotrzebowaniu i to w szczególności ze strony spekulacji podwyższyli eksporterzy duńscy żądania o sh. 3 na sh. 128 per Cwt. fob.

Rynek niemiecki lekko się ożywił, co jednak dotychczas nie wpłynęło na notowanie berlińskie, które pozostało bez zmiany: mk. 120 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, mk. 110 za II gatunek, mk. 94 za III gatunek przy stałej tendencji. Dowozy masła polskiego pozostają minimalne i ograniczają się do zakontraktowanych dostaw.

Rynek angielski również lekko się poprawił. Notowanie londyńskie z dnia 6 b. m. wykazuje przeciętną zwyżkę o sh. 2 per Cwt. Natomiast notowania za masło polskie obniżyło się na sh. 94 — 118 per Cwt. loko Londyn, wobec sh. 100 — 118 w poprzednim okresie.

Na wyborowe gatunki masła polskiego znajduje się jednakowoż na innych rynkach zupełnie zadowalniający zbyt.

Rynek krajowy ze względu na bardzo niskie ceny stracił zupełnie na zainteresowaniu. (Informacje Związku Gospod.. Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu).

Z ZAGRANICY

(k) **Obniżenie płac i cen w Niemczech.** Ponieważ dłuższe rokowania pracodawców z pracobiorcami przemysłu żelaznego grupy północno-zachodnich Niemiec w sprawie obniżenia cen i płac robotniczych nie dały pozytywnych rezultatów, minister pracy uznał wyrok sądu rozjemczego za obowiązujący. Wyrok ten przewiduje obniżenie o 7½ proc. płac robotniczych i urzędniczych przy jednoczesnem 10 proc obniżeniu cen. Obniżenie cen obowiązywać ma od 1 czerwca, zaś redukcja płac o miesiąc później, t. j. od 1 lipca r. b. Obniżenie płac ma być stosowane nie schematycznie, lecz indywidualnie i wynosić ma od 10 — 35 proc. Płace dyrektorów i urzędników wyższych ulegną redukcji maksymalnej, płace robotników redukcji minimalnej. Pisma socjalistyczne i komunistyczne występują ostro przeciwko temu zarządzeniu ministra, twierdząc, że — jak pisze „Vorvaerts" — zniżka nie przyczyni się zupełnie do obniżania kosztów utrzymania, natomiast redukcja płac robotniczych zmniejszy siłę kupna wielkiej masy, co ujemnie wpłynie na całe życie gospodarcze.

(z) **Polityka zbożowa we Włoszech.** Pod przewodnictwem premjera Mussoliniego odbyło się posiedzenie stałego komitetu zbożowego. Mussolini twierdził, że w roku bież. da się osiągnąć 60 milj. kw. zboża, co w porównaniu z 53 milj. w roku 1927 i 41 milj. w r. 1910 stanowi o poważnem polepszeniu sytuacji zbożowej we Włoszech. Sprawę polityki zbożowej w innych krajach referował minister Acerbo. Komitet doszedł do wniosku, że należy przeprowadzić podwyżkę cła wwozowego na zboże. W konsekwencji tego premjer w porozumieniu z odnośnymi ministrami wprowadził w życie odpowiednią uchwałę rady ministrów, powiększając stawkę celną na zboże i na kukurydzę białą z 14 lirów złotych na 16,50 lirów zł. Mimo to cena chleba nie zostanie jednak podwyższona.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Klub Sportowy „Sparta".** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 14 bm. o godzinie 20 w lokalu klubowym p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18.

— **Tow. Przemysłowe „Jedność" pod wezw. św. Antoniego.** Msza św. za zmarłych członków odbędzie się dnia 15 bm. o godzinie 10,30 w kościele O. O. Salezjanów przy ul. Wronieckiej. Tegoż dnia o godz. 15 zabawa w ogrodzie pana Godurkiewicza w Szelągu.

— **Polsko - Katolickie Tow. Głuchoniemych.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 16 w sali p. Jarockiego.

— **Cechowa Czeladź Piekarska.** Zebranie odbędzie się w dniu 15 bm. o godz. 14 w lokalu p. Majewskiej przy ulicy Woźnej 13.

— **Związek Malarzy.** Zebranie odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 11 przed południem przy ul. Podgórnej 13 w lokalu „Pawilon".

— **Zw. Tow. Czeladzi Rzemieśln. Koło Poznań.** Zebranie delegatów i starszych czeladników odbędzie się dnia 15 bm. o godzinie 10,30 w sali Cechów w Domu Rzemieślniczym.

— **Stow. Młodzieży Polskiej Poznań - Fara.** Dnia 15 bm. o godz. 20 odbędzie się zebranie plenarne w sali O. O. Jezuitów.

— **Tow. Św. Władysława, Wilda** bierze gremjalny udział z sztandarem w uroczystem nabożeństwie prymicjanta ks. Frąckowiaka w dniu 15 bm. o godz. 9 w kościele Zmartwychwstania Pańskiego w Poznaniu. Zbiórka przed kościołem parafjalnym o godz. 8,30.

— **Kółko Śpiew. „Sobieski".** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 16 bm. o godzinie 20 w salce posiedzeń przy Chwaliszewie 68.

— **Tow. Cechowej Czeladzi Krawieckiej.** Zebranie plenarne odbędzie się dn 16 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń przy pl. Bernardyńskim 2.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. 5 zł; — H. D. za wyświadczenie przysługi 10 zł; — W. K. z gorącą prośbą o zdrowie dla ojca i błogosławieństwo w pracy 10 zł; — Stanisław Sipiński 5 zł; — F. F. z prośbą o zdrowie 30 zł; — S. B. 5 zł; — M. D. 10 zł; — Urzędnicy Centrali Rolników Sp. Akc. zamiast wieńca na trumnę śp. dyrekt. Weissowej 57,75 zł; — Antonina Kaźmierowska 5 zł; — St. Walczak, Miłosław 10 zł; — Przybylski, Września 10 zł; — K. Magerowa, Katowice 5.10 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 162,85 zł.

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: St. Ch. 5 zł; — N. N. z prośbą o zdrowie i złożenie egzaminu 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 392,50 zł.

Na chleb św. Antoniego: N. N. z prośbą o pomoc w egzaminie 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 142 zł.

✝

Dnia 10 czerwca 1930 r., o godz. 12,30, zmarła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana żona, ukochana mamusia, szwagierka, bratowa i ciocia, ś. p.

z Zapłatów

Marja Matyaszczyk

przeżywszy lat 32. Pogrzeb odbędzie się w piątek po południu, o godz. 18, z zakładu św. Józefa na cmentarz farny. Msza św. z wigiljami w sobotę, 14 b. m., o godz. 7,30, w kościele farnym.

dw 5334 W smutku pogrążeni

mąż z synkiem i rodzina.

Poznań, Kościan, Olczywo, Berlin.

Najstarszy Zakład pogrzebowy P. Piasecki, Klasztorna 14 Telefon 2769

Dnia 11 czerwca r. b., o godz. 15,30 zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza i nigdy niezapomniana córka, nasza najdroższa siostra i szwagierka, ś. p.

Klara Freitażanka

przeżywszy lat 20. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 14 czerwca o godz. 4,30 po poł. z kostnicy cmentarnej w Górczynie, o czem zawiadamiają

zw 24065 w ciężkim i nieutulonym żalu pogrążeni

matka i rodzina.

Poznań, Małeckiego 6.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzeb. „Ceremonjał", Towarowa 25. tel. 31-80.

Podobało się zabrać Panu Bogu do grona Swych aniołków, naszą najdroższą

Marysieńkę

Msza św. za duszę Drogiej Zmarłej, odbędzie się w sobotę, o godz. 7, w kościele św. Wojciecha poczem przewiezienie zwłok do Orchowa.

W nieutulonym smutku

Bronisławowie Niedźwiedzińscy

z dziećmi i rodziną.

Poznań, dnia 13 czerwca 1930 r. zw 24 074

W czwartek, dnia 12 czerwca 1930 r., o godz. 9,45, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najlepszy ojciec, dziadek, teść, brat i szwagier, ś. p.

Jan Glaziński

przeżywszy lat 64. Eksportacja zwłok odbędzie się w niedzielę, 15 b. m., o godz. 17, z domu żałoby przy ul. Marszałka Focha 63, na cmentarz parafjalny w Górczynie, o czem zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni

żona, dzieci i rodzina.

Poznań, Murowana Goślina, Słomowo, Wągrowiec.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Wyjechałem

Kazimierz Perkitny

Dentysta.

zw 24070

Młody fryzjer

damski - męski zaraz lub później, przy wolnem utrzymaniu poszukiwany.

E. WILLM, Danzig-Oliva Georgstr. 17.

nw 12168

Dnia 11 b. m. rozstał się z tym światem, po kilkuletnich cierpieniach, ś. p.

Jan Glaziński

Ś. p. Zmarły pracował przez długie lata w spółdzielni naszej, pełniąc obowiązki z gorliwością i przykładną sumiennością. zw 24 076

Cześć Jego pamięci!

Konsum Urzędników Polskich

spółdz. z ogr. odpow. w Poznaniu.

OBIADY

treściwe, na maśle 1 zł wydaje

Nowy Rynek 14-15

parter, lewo.

Piegi - plamy - wyrzuty

usuwa krem i mydło

Benegnina

Puder Benegnina jako konieczny dodatek nada e cerze przepiękny wygląd i naturalną świeżość. Cena kremu 2 zł mydła 1.50 zł pudru 1 zł, wszędzie do nabycia.

Magister Jan Stenzel, aptekarz, Apteka pod Łabędziem, Grudziądz, Rynek 20

dp 4743

Wszystkim, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi mojej drogiej żonie oraz naszej najukochańszej matce, ś. p.

Helenie Jankowskiej

przesyła tą drogą serdeczne

Bóg zapłać!

rodzina.

Poznań, Śmigiel, Radojewo w czerwcu 1930 r. dw 5350

Wielebnemu Duchowieństwu, Sodalicji Marjańskiej Kupców, wszystkim Przyjaciołom i Znajomym naszego drogiego Zmarłego, ś. p. zw 24067

Władysława Sieradzona

składamy za okazane współczucie, za wieńce i za współudział w pogrzebie najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Żona z dziećmi i rodzina.

Stomatolog

Lekarz-dentysta

Dr. J. Brzeski

powrócił — ord. 10—1 i 3—6, Pocztowa 28.

zw 24 068

Udzielam lekcyj języka francuskiego

nowoczesną metodą i posiadam polecenia. Oferty Kurjer Poznański **zw 24026**

POLBLACH

Fabryka Wyrobów Blaszanych, Górna Wilda 145

zawiadamia Szan. Odbiorców, że został zmieniony numer telefonu na

77-41. Pw 14136-24,37

Poznańska Spółka Drzewna Tow. Akc.

sprzedaje z masy upadłościowej na składnicy **w Poznaniu** przy **ul. Marszałka Focha nr. 23, sosn. deski stolarskie, budowlane, belki, kantówki, łaty, deski i bale dębowe itd.** zw 24072

po bardzo niskich cenach.

Stare przedsiębiorstwo przemysłowe poszukuje zaraz lub od 1. 7. 1930 r.

DZIERŻAWY

300—400 kw. metrów suchych parterowych ubikacyj fabrycznych z przynależnościami. Warunek: prąd, woda i dobry dojazd, okolica obojętna, byle blisko tramwaju. Szczegółowe oferty upraszam do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 24 059

Za okazane nam współczucie i liczny udział w pogrzebie ukochanego naszego syna i brata, ś. p.

Aleksandra Muszkiety

składamy wszystkim Kolegom Zmarłego oraz wszystkim Znajomym i Życzliwym, serdeczne

Bóg zapłać!

Szcz. Muszkietowa z dziećmi.

Poznań, w czerwcu 1930 r. zw 24 069

Od dnia 13 czerwca do dnia 29 czerwca 1930 r.

WIELKA OKAZYJNA WYPRZEDAŻ

POŃCZOCH i SKARPETEK

fabryki

ŻYRARDÓW

TOWARZYSTWO ZAKŁADÓW ŻYRARDOWSKICH SPÓŁKA AKCYJNA

po cenach wyjątkowo niskich!!!

Sprzedaż wyłącznie detaliczna, niemniej jednak jak 3 pary

Od dnia 13 czerwca do dnia 29 czerwca 1930 r.

SKŁAD FABRYCZNY: Poznań, Plac Wolności 4.

nw 12168

Żądać wszędzie.

PLUSKWY

tępi radykalnie

MOGIL

Jedyny prawdziwie skuteczny.

nw 10621

Mieszkanie

6-pokojowe

(Dworek wiejski) w bliskości Poznania, 3½ km w pięknej i zdrowej okolicy. Garaż, mieszkanie dla szofera, ogródek jest od 1 sierpnia za kilkoletnią dzierżawą zgóry **do oddania**. Zgłoszenia Kurjer Poznański zw 24 063

Przed wyjazdem nad

polskie MORZE

należy zakupić prześcieradła (od 15 zł) płaszcz kąpielowy (od 25 zł), pelerynę frotté (od 22,50 zł) kostjum, buciki i czapkę

przy ul. Kramarskiej 14 i 15 w magazynach firmy:

F. Woźniak

Pw 14108-24,13

Tylko w pierwszorzędnych magazynach

kupuje się najkorzystniej.

Wyprzedaję po zniżonej cenie na

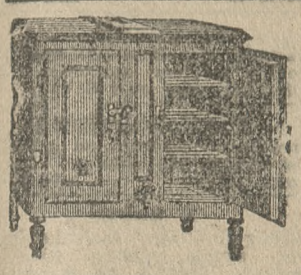

Wyprawy

Podarki

i Premje:

Serwisy obiadowe od 29.00 zł
Serwisy kawowe od 7,95
Lampy, żyrandole - kryształy - Lodownie - Maszynki do lodów
Maszynki do masła od 4.50
Maszynki do mięsa
Aparaty „Wecka" do konserw
Słoiki do zapraw „Ząbkowickie" tylko najlepsze pod gwarancją
Słoiki otwarte od 35 gr
Leżaki po 12.00 zł
Łóżka polowe 28.00 zł
Łóżka metalowe od 38 zł
Marmury - Alabastry - Platery - Sztućce - Galanterja

poleca **w olbrzymim wyborze** po cenach nader przystępnych:

„SERWIS" W. Ziętek

Poznań, ul. 27 Grudnia 2.

Na raty bez wpłaty za bonem „Kredyt" lub „Szatniówka". Pw 14 151-24.62

---

nw 12161

Majętność

w Poznańskiem, 2000 mórg, 2¼ bonitacji, cena pół miljona, zaliczki 200 000,— zł. Inwentarz żywy i martwy dobry. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 24 066

W 20-letnim okresie swego istnienia uchroniła Molina od moli olbrzymie wartości. W paczkach a zł 0,75, 1,25 i 2.50 zł do nabycia w każdej drogerji.

Fabryka środków do zwalczania szkodników

UNIVERSUM

Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 38.

Pw 11 221-222/14,10/121

Sprostowanie.

W ogłoszeniu o Motocyklach „MOTOSACOCHE", zamieszczonem dnia 10. 6., wkradła się omyłka.

Ogłoszenie winno brzmieć:

Zwycięzca w klasie B p. OILTER na **motocyklu 350 ctm³** „Motosacoche", gdyż pierwszy przybył p. BAUHOFER na motocyklu 500 ctm³ D. K. W. Tw 1640

W związku z ogłoszeniem w Monitorze Polskim nr. 131, z dnia 7 czerwca r. b., str. 7, wyjaśniam niniejszem odnośnie do terminów sprawdzenia wierzytelności, że terminy zaskarżenia przez osoby interesowane postanowień nadzorcy sądowego co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzytelności, liczyć się będą w myśl art. 42 rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6 marca 1928 r. Dz. 27, od następujących dat:

dla wierzycieli od A do R (wyłącznie) od dn. 13. 6. rb.
dla wierzycieli od R do Z od dn. 27. 6. rb.

Postanowienia nadzorcy można zaskarżyć przed Sądem Powiatowym w Poznaniu w terminie 7-dniowym, licząc od dat wyżej podanych. Pw 14 154-24,65

Leon Mikołajczak
Nadzorca Sądowy Polskiego Banku Handlowego.

KONKURS

W mieście Borku wakuje zaraz posada

BURMISTRZA

Uposażenie w/g grupy IX. urzędników państwowych. Mieszkanie 5-pokojowe z kuchnią zapewnione. Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw oraz podaniem referencyj należy do dnia 30 czerwca r. b. nadsyłać na ręce niżej podpisanego Przewodniczącego Rady Miejskiej.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Borek, dnia 10 czerwca 1930 r.

nw 12 143 **Przewodniczący Rady Miejskiej**
L. dz 1979/30 M. I. (—) Ant. Stański.

PRZETARG

Magistrat m. Łodzi ogłasza publiczny pisemny przetarg **na wykonanie w stanie surowym budynków szkoły powszechnej wraz z domem mieszkalnym** oraz **ustępami podwórzowemi** przy ul. Rokicińskiej nr. 41.

O roboty mogą się ubiegać firmy koncesjonowane i zarejestrowane. Oferty pisemne na oryginalnych ślepych kosztorysach, całkowicie wypełnionych, odpowiadające zatwierdzonym przez Magistrat m. Łodzi w dniu 4 czerwca 1930 roku warunkom przetargu, należy składać w Wydziale Budownictwa Magistratu m. Łodzi, Pl. Wolności 14, pokój nr. 44, do dnia 24 czerwca 1930 roku włącznie, do godz. 11,30, w kopertach podwójnych, zalakowanych pieczęcią firmową, każda z napisem: „Oferta do przetargu, mającego się odbyć w dniu 24 czerwca 1930 roku na wykonanie w stanie surowym budynku szkolnego przy ul. Rokicińskiej w Łodzi" i podaniem nazwy oferującej firmy i adresu. Koperta wewnętrzna ma zawierać samą ofertę, zewnętrzna zaś, prócz wyżej wspomnianej koperty, ma zawierać dowód złożenia wadjum w kasie miejskiej, do depozytu Magistratu m. Łodzi w wysokości 14 000,— zł w gotówce lub innych wartościach, przewidzianych w Instrukcji o sposobie oddawania i odbierania robót i dostaw, wykonywanych dla Magistratu m. Łodzi, zatwierdzonej uchwałą Magistratu nr. 190, z dnia 27 lutego 1930 roku. dw 5348

Oferty będą otwarte w tym samym dniu o godz. 12, w sali posiedzeń Magistratu, Pl. Wolności 14, pokój 24.

Oferty nieodpowiadające warunkom przetargu, lub złożone po terminie, nie będą rozpatrywane.

Przy równej wysokości ofert pierwszeństwo będzie przyznane tej firmie, która się wykaże zaświadczeniem Polskiego Komitetu Normalizacyjnego o popieranie jego prac, które to zaświadczenie należy dołączyć do oferty.

Warunki przetargu i załączniki (ślepy kosztorys z warunkami technicznemi i projekt umowy), można otrzymywać codziennie od dnia 14 czerwca 1930 roku, w godzinach biurowych w Wydziale Budownictwa Magistratu, pokój 41, za opłatą 20,— zł, gdzie też wyłożone są plany do przejrzenia.

Łódź, dnia 5 czerwca 1930 roku.

Magistrat m. Łodzi.

Większą ilość

Parcel Budowlanych

od 500 m² wzwyż, korzystnie położone przy osiedlu magistrackim przy szosie Warszawskiej gotowe pod zabudowę

tanio na sprzedaż.

Sprawa ulic i parcelacji uregulowana.

Informacyj udziela nw 10800/301

T. Małecki, Poznań,
Droga Dębińska 11. Tel. 11-90

Niniejszem pozwalam sobie uprzejmie przypomnieć Szanownym Gościom i Sympatykom Ogrodu Zoologicznego, że podczas obecnych upałów i gorąca najprzyjemniej spędza się wolne chwile wśród cienistych i pięknych drzew tutejszego ogrodu.

Ogród otwarty od 7 rano do 12 wieczorem. Dla unikania kurzawy codziennie skrapiamy. Koncert również codziennie od 4,30 po południu do późnego wieczora.

Wstęp wolny.

Staraniem mojem jest, aby Szanownych Gości pod każdym względem zadowolić.

Z poważaniem

Pw 14 152-24,69 **Gospodarz.**

LICYTACJA DOBROWOLNA

W sobotę, 14 b. m., o godzinie 9 przed poł., sprzedawać będę przy ul. Małe Garbary 5, w firmie Express najwięcej dającemu za gotówkę: nw 12 173

200 płaszczy damskich.

Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.

Dawid, kom. sąd., **Poznań, Śniadeckich 26.**

W Gdyni Drukarnia

do sprzedania. Kompletnie urządzona do wydania gazety i dla pracy akcydensowej. Linotyp, płaska maszyna, pedał, stereotypia, 6 maszyn pomocniczych, nowe, najmodniejsze czcionki. 20 000,— zł w gotówce potrzeba. dw 5349

Carl Thümecke — Fabryka maszyn, Gdańsk.

Zastępca poszukiwany

Gdańska firma branży żywnościowej, poszukuje na Poznań, dobrze zaprowadzonego **zastępcy** miejscowego. Zgłoszenia z referencjami pod **nr. 295** do Eksped. ogłoszeń „DEVERA", Gdańsk.

nw 12 169

Techników budowlanych

z ukończoną Państwową Szkołą Budownictwa i praktyką budowlaną zatrudni

Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe w Poznaniu

Pl. Nowomiejski 8

Szczegółowe oferty z życiorysem, odpisem świadectw i podaniem żądanego wynagrodzenia dw 5347

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, dnia 14 czerwca r. b., o godz. 10 przed poł. przy ul. Wały Jana III. 13, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: nw 12 174

samochód ciężarowy „Chevrolet"

T. Bartkowiak, kom. sąd. z poł., **Poznań, Wały Jagiełły 3.**

LICYTACJA PRZYMUSOWA

We wtorek, dnia 17 czerwca 1930 r., o godz. 10, sprzedam w Zbąszyniu w drodze przetargu najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: nw 11 794

większą ilość nagrobków.

Zbiórka na Placu Wolności.

Majewski, kom. sądowy w **Zbąszyniu.**

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W poniedziałek, 16 czerwca 1930 r., o godzinie 15, sprzedawać będę w Drawskim Młynie, pow. Czarnków za gotówkę najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą:

kompletne urządzenie mleczarni zapędowej

w dobrym stanie, którą można oglądać 2 godziny przed rozpoczęciem licytacji. nw 12 163

Krzywański, kom. sąd., **Wieleń** n/Notecią.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, dnia 14 czerwca r. b., o godz. 11, odbędzie się sprzedaż Poznań - Rataje za natychmiastową zapłatą:

40 000 cegieł, szafy żelaznej, maszyny do pisania, 2 koni i powózki. nw 12 166

Zbiórka przystanek autobusowy przy cegielni.

Poznań, dnia 12 czerwca 1930.

Magistrat XIII.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Gospodarstwa
142 morgi od Niemca pow. Śrem cena 80 000. 110 mórg pow. Chodzież cena 45 000 wpłaty 35. 116 mórg pow. Ostrzeszów 2 stawy rybne, 3 morgowe, cena 65 000, wpłaty 55. 26 mórg pow Poznań cena 19.000, wpłaty 13. odda Stowarzyszenie Rolników i Przemysłowców, Podgórna 12 b. zdw 61 481

Motocykl
500 ccm angielski korzystnie sprzedam. Wieczorek, Polna 2. zdw 60 424

40 składów
kolonjalnych, rzeźnickich, piekarń w Poznaniu i prowincji wiele innych odda Stowarzyszenie Rolników i Przemysłowców, Podgórna 12 b. zdw 61 482

Dog
niem. pochodzenia, piękny okaz na sprzedaż. Patr. Jackowskiego 36, II., lewo. jw 4 078

Siodło
z świńskiej skóry dobrze utrzymane na sprzedaż. Kraszewskiego 11, Smyczyński. jw 4 077

Samochód
dziecięcy jak nowy sprzedam. Kamińska, Kosińskiego 10 zdw 60 825

Z majątku 860 morgowego
sprzedam zaraz na korzystnych warunkach z powodu dwukrotnej operacji, idealną połowę do równych praw i części. Budynki I. kl., masywne, żelazo - beton., cynkową blachą kryte. Inwentarz żywy i martwy nadkompletny, parowy garnitur Marschalla. Stacja kolejowa, poczta, szkoły średnie w Trzemesznie, 3 klm. oddalone. Zgłoszenia przyjmuje Jan Roszak, Miaty, p. Trzemeszno. zdw 61 255

Dogi
wilki. Wierzbięcice 28, Suszczykiewicz. zdw 61 069

Fortepian reprezentacyjny
amerykański, krótki, krzyżowy, koncertowy, najwybredniejszy model, z braku gotówki tylko czterytysiącepięćset zł sprzedam. Oferty Kurjer zdw 61 138

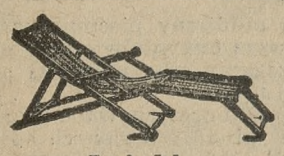

Leżaki
pożyteczne na balkon, do ogrodu i na plaże w największym wyborze po znanych niskich cenach L. Krause, Stary Rynek 25/28, (obok Starego Ratusza). nw 12 141

Warsztat
tokarski, mechaniczny tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer jw 4 085

Skład
przy ruchliwej ulicy w centrum do oddania za 5 000 zł. „Agrarjusz", Poznań, Nowy Rynek 14/5 zdw 61 629

90 parcel 800 kw.
blisko Poznania metr 1.70 na sprzedaż „Agrarjusz", Nowy Rynek 14/15. zdw 61 628

Kino
na sprzedaż w Poznaniu. Agrarjusz, Nowy Rynek 14/15. zdw 61 624

Surdut
(jaskółka) z spodniami na średnią figurę w dobrym stanie tanio sprzedam. Dąbrowskiego 49, — skład cygar. zdw 61 635

Wilk
ostry, czujny tanio na sprzedaż. Strumykowa 9, II. prawo. zdw 61 636

Wózek
dziecięcy i sportkę sprzedam. św. Marcin 26 4 front. zdw 61 641

Dom
Pleszewie dochód roczny 5 000, cena 37.000 Dutkiewicz, Poznań, Chwaliszewo 70. zdw 61 614

Wózek
dziecięcy dobrze utrzymany — sprzeda Zalisz. Droga Urbanowska 47 rw 10 325

Dwa
ręczne wózki czterokołowe. 5 do 10 centnarów tanio sprzedam. — Adres wskaże Orędownik zdw 61 431/2

Lody!!!
dostarczamy w każdej ilości po cenie przystępnej. Pracownia Cukiernicza Brukwicki i Meissner, Wrocławska 9, wejście z Gołębiej rw 10 322

2 maszyny
damskie 70 i 120 i krawiecka Singera sprzeda Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5. zdw 61 573-4

Gramofon
nowy, szafkowy, walizkowy, rower okazyjnie sprzedam. Kraszewskiego 8, skład rowerów. jw 4 080-81

Dorożkę
samochod. koncesja, zegarem sprzedam. Skałecki, Kręta 23, III., lewo. zdw 61 569-70

Parcela
budowlana za wpłatą 400 złotych do sprzedania. Białkowski, Wroniecka 18. rw 10 318-9

Dom
nowy za 3 000 złotych można mieć zaraz na własność. Białkowski, Wroniecka 18. rw 10 316-7

Okazyjnie gramofony
walizkowe, skrzynkowe, szafkowe najtaniej. Wielka 18, III., prawo. zdw 61 588

Pianino
dobrze utrzymane z krzesłem marki Berlińskiej, sprzedam 850 zł. Dąbrowskiego 79, Krakowianka. zdw 61 587

Akumulatory
fabr. nowe Ford i Chevrolet pod gwarancją sprzeda 95 zł. — Franpol, Grobla 27, tel. 3265. zdw 61 585

Dorożka
samochodowa z koncesją i zegarem zaraz na sprzedaż na dogodnych warunkach. Adres wskaże Kurjer zdw 61 603

Domek
ogród Ławica dworzec sprzedam tanio. Adres wskaże Kurjer zdw 61 600

Oponę
autobusową 32 × 6, nową sprzedam okazyjnie tanio. Towarowa 21, czwarte piętro. nw 12 170

Lokomobila Wolfa
dobrze utrzymana, z powodu zmian w przedsiębiorstwie do sprzedania. Fr. Rabbow, Łączny Młyn, Poznań. nw 12 172

Skład
towarów krótkich i łokciowych, duży, w dobrym punkcie, dobrze zaprowadzony, w prowincjonaln. mieście z powodu wyjazdu zaraz sprzedam, przy składzie jest ładny pokój i kuchnia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 61 514

Pościel, kanapę, łóżko
sprzedam. Adres Kurjer zdw 61 521

Dom
I. piętrowy, Poznań - Starołęka, osiem mieszkań po 1 pokoju i kuchni, morga ogrodu, korzystnie sprzedam. Cena 28 000 zł. Oferty „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.166 Pw 14 100-55,166

Jadalka
prawie nowa, bardzo korzystnie do nabycia. Adres wskaże Kurjer zdw 61 527

Szkła do agrestu 0,85
szklanki 10 groszy, serwisy 8,50, obiadowe 39, nagrody, premje, fanty, tanio tylko wprost Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 61 530

Wózek
sportowy tanio sprzedam. Szczepaniak, Klasztorna 2. rw 10 321

Dom
w Borku w najlepszem położeniu z składem, 2 okna wystawowe, obecnie skład bławatów i towarów krótkich, z mieszkaniem i ogrodem natychmiast do sprzedania lub do wydzierżawienia Fr. Durzyński, Zdzieżewska. rw 10 320

Wysprzedaż
robótek ręcznych. Zgłoszenia Kurjer rw 10 312

Wózek
sportowy z budką na sprzedaż. Ptak, Różana 12, I. ptr. zdw 61 661

Tanie parcele budowlane
W przyszłą sobotę, dn 14 czerwca, niedziele po południu, poniedziałek i dni następne odbędzie się sprzedaż parcel budowlanych przy dworcu Junikowskim o powierzchni od 600—1 500 metr.² w cenie od półtora do trzech złotych za metr Reflektantów przyjmuje biuro Parowej Cegielni Rudnicze obok „Huty Miedzi. zdw 60 733

Kapelusze damskie
czapeczki dziecięce, kwiaty i fantazje w wielkim wyborze. Stanisław Schulz, Poznań, Stary Rynek 80/82. Pw 13072-23,158

Dom
mieszkalny w tem piekarnia ze składem w powiatowem mieście w rynku z powodu choroby właściciela zaraz na sprzedaż Oferty Kurjer zdw 60 268

Autobus
marki Dodge (26 osób) zarejestrowany, w bardzo dobrym stanie, z powodu likwidacji spółki zaraz na sprzedaż. Szymanowski, Mikstat (Pozn.), tel. nr. 9. zdw 59 679

Pończochy
w wielkim wyborze kolorów hurt i detalicznie poleca bardzo tanio Pracownia Pończoch Przemysł Wełniany Św. Marcin 56 I piętro. Pw 10397-15.26

Wełnę
i watę do kołder dla krawców i tapicerów najtaniej hurtownie i detalicznie poleca Przemysł Wełniany W Olszański św Marcin 56 I piętro P 10 589-14.10?

TRYKOTAŻE

jedwabne „Paw"
oraz inne najlepsze gatunki we wszystkich kolorach i rozmiarach poleca S. Kaczmarek, ul. 27 go Grudnia 20. Pw 11761-21,131

Fryzjerski
zakład choroby sprzedam. Kurjer zdw 61 560

Urządzenie
gabinetu dentystycznego, wiertarka, szlifierka i elektryczna, technika do sprzedania także częściowo. Zgłoszenia ekspedycji Kurjera zdw 61 554

Hamaki
wyrób własny najtaniej. Skład fabryczny, Pocztowa 16. zdw 61 567

Ślusarnia
z mieszkaniem, centrum tanio do nabycia. Zgłoszenia Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 61 609

Maszynę
do dziurek bieliźny sprzedam. Pasaża, Marsz. Focha 183 b. zdw 61 410

Cukiernia kawiarnia
z pełną koncesją przy ruchliwej ulicy z 5 pokojowem mieszkaniem zaraz na sprzedaż Adres Kurjer zdw 61 401

Kamienica
w śródmieściu, roczny dochód ca. 12 300 zł okazyjnie za 95 000 zł przy zaliczce 60 000 zł na sprzedaż. Zgłoszenia Bank, Piekary 1. zdw 61 394

Elektrolux
nie używany do sprzedania, cena 450, stara berlińska porcelana. Oferty Kurjer zdw 61 393

Sztucer
na rogacze nowy kal. 9,3, tanio. Adres Kurjer zdw 61 388

Salonik
Empire, mahoniowy, bardzo elegancki, szafa gdańska, żyrandol do sprzedania. Oglądać można od 12—15 Matejki 59, I. piętro, lewo. zdw 61 383

Karuzel
i wóz mieszkalny 6 mtr. na placu zabawy w pełnym ruchu do nabycia, cena podług ugody. Machura, ul. Małeckiego 14. zdw 61 374

Sprzedam
większą ilość pieńków sosnowych I. klasy. Oferty Chwiłkowski, poczta Mokrz zdw 61 373

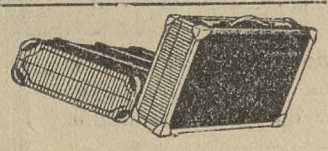

Walizy, parasole, teki
W. Czysz, Poznań, ul. Szkolna 11 Własna pracownia. Pw 10 813-17,28

Autobus
z linją stałą bez konkurencji sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 61 372

Fiat 501
na chodzie, sprzedam, 1 500 zł, telefon 5927. zdw 61 369

Sprzedam
półwyścigowy rower tanio. Karpiński, Małeckiego 10, IV. zdw 61 452

Dwie
szafy orzechowe, dobrze utrzymane na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 61 450

Posiadłość
2 morgowa, nadająca się dla emeryta, ogrodnika, letnisko sprzedam. Żabikowo-Poznań. — Oferty Kurjer zdw 61 449

Okazja! 100.— zł
aparat fotograficzny 9×12 Extra Rapid Aplanat, 5 kaset, autoknyp. Ogrodowa 4, Szymański. zdw 61 425

Tartak
wszystkie maszyny obróbki drzewa, do tego młyn parowy 250 centn. dziennie willą 5 pokojowa ogród. 10 mórg ziemi własna zwrotnica, wpłata 120 000 sprzeda Neyman S-ka, Plac Wolności 3, II. zdw 61 473

Piekarnia
2 składy, 5 ubikacji, miejsce pryncypalne, na przedsiębiorstwo zbożowe. Zgłoszenia do Kurjera zdw 61 466

Tatra
2 cyl. kabriolet w najlepszym stanie po generalnym remoncie na sprzedaż za 8 000 zł gotówka. Zapytania tel. 28-13. zdw 61 463

Hotel
restaurację w pełnem biegu z pełną koncesją i towarem oddam zaraz za 4.500 zł z powodu śmierci ojca i objęcia jego gospodarstwa. Oferty do Kurjera zdw 61 455

Parcelę
przy ul. Warszawskiej korzystnie sprzedam. Kurjer zdw 61 494

2 lampy
gazowe sprzedam. św. Marcin 14, Stempniak. zdw 61 552

Kasę żelazną
sprzedamy. Księgarnia Dippel, Plac Wolności 11. zdw 61 546

Fortepian reprezentacyjny
amerykański, krótki, krzyżowy, koncertowe skrzydło, najwybredniejszy model, z braku gotówki tylko czterytysiącepięćset złotych sprzedam. Oferty Kurjer zdw 61 138

Futro
czarne (jonaty) b. długie w bardzo dobrym stanie korzystnie na sprzedaż, od 11—3 po południu. Mickiewicza 28, I. p. zdw 61 519

Wilk
jednoroczny na sprzedaż. Grabowski, Jezuicka 7. zdw 61 510

Dom
narożnikowy jednopiętrowy, piekarnia, cukiernia, najlepsze położenie miasta powiatowego przy minimalnej wpłacie 13 000 zł. — Oferty Kurjer zdw 61 487

5 KUPNA

Motocykl z przyczepką
dobrze utrzymany kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego dw 5 316

Poszukuję
gospodarstwa wszelkich wielkości tylko wprost od właścicieli. Oferty Kurjer zdw 60 706

Poszukuję
kupna do 300 mórg lub dzierżawy, wpłacę 40 tys. gotówką. — Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Wągrowiec, skrzynka pocztowa 8. nw 12 157

Kupię
małą szafę żelazną, używaną w dobrym stanie. Zgoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 61 558

Kupię
stare dętki samochodowe, które już nie są zdolne do użytku. — Poznań, Wielkie Garabry 18, wulkanizator. zdw 61 556

Dom
przy Poznaniu kupię, ulokuję 14 tysięcy. Oferty zdw 61 409

Kupię
dom willkę 3 do 4 pokojach, kuchni, małym ogrodem warzywno-owocowym, w pobliżu stacji w okolicy Poznania, Puszczykowa lub Obornik Część gotówką, reszta hipotekę. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 392

Kupię
dobrze utrzymany wózek lub sportkę. Oferty Kurjer zdw 61 375

Kupię
złoty zegarek Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera zdw 61 443

Dom
lub willę 6 pokoi z ogrodem kupię, wpłacę 12.000 zł gotówką, 5 000 hipoteką za rok płatną. — Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 61 427

Domek
z małym ogródkiem na prowincji kupię przy wpłacie 2 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 464

Tokarnię 3/4 do 1 metra
używaną w dobrym stanie kupię zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 548

Czereśnie
kupuje i przyjmuje w komis na hurtową sprzedaż we wszelkich ilościach. Proszę o nadesłanie ofert na stałą dostawę. Owocarnia Wegner, Gdynia, ul. Starowiejska 26. zdw 61 513

Wózek
dla chorego kupię. Oferty do Kurjera Pozn. jw 4 079

Poszukuję
używ. samochodu, reklamówkę. Zgłoszenia Kurjer Jeżyce jw 4 084

Kiosk
w ruchu kupię. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 61 643

Dom
lub willkę kupię 3—4 lokatorów najchętniej na Wildzie, wpłacę 50.000. Czesława 19, I. prawo. zdw 61 612

Kupię
dynamo 5—6 konny 2 cylindrowy magnet. większą maszynę do krajania kapusty. Majętność Dzierżążno, pow. Gniew (Pomorze). zdw 61 517

6 KAMIENICE

Administrację
kamienicy przyjmie znany z swej sumienności, posiadający w Poznaniu własność wartości około sto tysięcy zł Oferty Kurjer zdw 60 751

Kamienica
okazja w śródmieściu bardzo korzystnie za gotówkę na sprzedaż. donosi 13 000. Zgłoszenia „Agrarjusz", Nowy Rynek 14/15 zdw 61 627

Kamienicę
pierwszorzędny okaz liftem, Plac Wolności przy 180 000 zaliczki sprzedam. Pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer zdw 61 638

7 PIENIĄDZ

Pieniądze - pożyczki
Wiadomość: Poznań, Plac Sapieżyński 2-a, III. Weychan. zdw 60 444

100 zł
pożyczki na kwartał procent obiady. Oferty Kurjer zdw 61 192

Eksplotacja
jezior, rzek Wierzbięcice 28, Suszczykiewicz. zdw 61 070

Egzystencja
Kierownika przyjmę do przedsiębiorstwa kolonj hurt Warunek towary na własny rachunek, gotówka potrzebna do 20 tysięcy. Kurjer zdw 60 714

Wspólnika
do składu detalicznego przy ul. 27. Grudnia lub pożyczki 3 000 zł poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 557

Przedsiębiorstwo handlowe
z mieszkaniem w centrum Poznania, bezkonkurencyjne na Polskę, sprzedam z powodu choroby lub przyjmę czynnego wspólnika zaraz. Cena 30 000 zł. Zgłoszenia pisemne Kurjer zdw 61 376

Wspólnika
10 000 zł do zaprowadzonego przedsiębiorstwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 362

5.000—10.000 zł
pożyczki na I. hipotekę poszukuje Zgłoszenia do Kurjera zdw 61 551

Poszukuję
5 000—6 000 zł na I. hipotekę, mam 3 kamienice. Oferty zdw 61 581

10—15 tys.
wypożyczę za oddanie mieszkania 4—5 pok. od właściciela. — Agenci wykluczeni. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 61 593

Wspólnika lub wspólniczki
czynnych z gotówką 10 do 15 000 zł zaraz do prowadzenia składnicy artykułów budowlanych na przedmieściu Katowic. Oferty prosze składać pod Dom towarowy, Mała Dąbrówka, Targowisko, pow. Katowice. dw 5 345

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
3 pokojowe i 1 pokój z kuchnią zaraz do wynajęcia. Dzierżawa 2 lata zgóry. Nikodem Żytkowiak, magazyn mebli, własne warsztaty tapicerskie, Poznań, ul. Jezuicka 11. zdw 60 829

2 pokoje
kuchnię w willi od gospodarza 3.500 zł 3 lata dzierżawa dzielnica Solacz. Zgłoszenia „Agrarjusz" Nowy Rynek 14/15. zdw 61 625

6 pokoi
frontowych dużych także i na biura, łazienka, służbowy II. piętro. Aleje Marcinkowskiego, oddam od 1 lipca ewentualnie później meblami 8 000 zł. Oferty Kurjer zdw 60 644

Mieszkanie
6 pokojowe (dworek wiejski) w bliskości Poznania 3½ klm. w pięknej i zdrowej okolicy, garaż mieszkanie dla szofera, ogródek, jest od sierpnia za kilkoletnią dzierżawę zgóry do oddania. — Oferty Kurjer zdw 61 423

Mieszkanie
4 pokojowe w pobliżu Placu Wolności za zgodą gospodarza do oddania. Oferty Kurjer zdw 61 646

Pokój
próżny wprost od gospodarza G. Wilda 145, do wynajęcia samotnej osobie lub bezdzietnemu małżeństwu, za zwrotem 200 zł kosztów własnych dzierżawa 50 zł miesięcznie. Pw 14 157 24.60

Pokój
od gospodarza za zwrot kosztów 350 wskaże Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 61 608

Pokój
kuchnię, słoneczne (Główna, Rynek) z meblami sprzedam 1 400. Oferty Kurjer zdw 61 597

Pięciopokojowe
mieszkanie centrum od gospodarza wskaże „Informator", Ratajczaka 15. zdw 61 653

6 pokoi
siódmy dla służby, łazienka, komfort, słońce, piękny widok w centrum Torunia do wynajęcia wprost od gospodarza Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 5326

9 SZUKA MIESZK.

Potrzebuję
zaraz w śródmieściu komfortowego pomieszczenia, składającego się ze 4—5 lub 6 pokoi z przynależytościami bez mebli — Dokładne warunki podać do Kurjera zdw 60 659

Kupię
Poznaniu 3 pokojowe z wygodami Adres wskaże Kurjer zdw 60 618

Poszukuję
1—2 pokoi z kuchnią, śródmieście Jeżyce. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 61 171

Mieszkania
5 pokojowego w centrum poszukuje wprost od gospodarza ewentualnie czynsz roczny zgóry. — Oferty Kurjer zdw 61 415

Mieszkania
3 pokoi kuchni poszukuję wprost od gospodarza dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer zdw 61 411

Lepsza
samotna pani bez mieszkania szuka takowej z mieszkaniem by wspólnie prowadzić opłacające się przedsiębiorstwo Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod 61 402

Urzędnik
skarbowy szuka 1—2 pokojowego mieszkania z ogrodem w okolicy Poznania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 61 475

Pokoju
z kuchnią w suterenie lub parterze poszukuję. Oferty Kurjer zdw 61 462

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Mieszkanie
pokój kuchnię zamienię na stróżostwo. Walczak, Dolna Wilda 64. zdw 61 610

11 POKOJE UMEBL.

Dla panów
jeden lub dwa pokoje dobrze umeblowane frontowe z światłem elektrycznem niekrępujące wejście, wysoki parter w centrum przy Alejach Marcinkowskiego zaraz do wynajęcia Babińskiego 7, wysoki parter, prawo zdw 61 085

Pokoje
3 umeblowane razem lub oddzielnie do wynajęcia. Solacz Aleja Małopolska 9 rw 10 311

Pokój
umeblowany, balkon, telefon, można utrzymanie, kuchnia kresowa. Stroma 27-9. zdw 61 559

Pokój
utrzymaniem zaraz. Skarbowa 6, III., lewo. zdw 61 555

Pokój
wynajmę Kręta 24, III prawo. zdw 61 405

Pokój
kuchnia za dzierżawę, 2 pokoje kuchnia centrum. Wiadomość Marcin 15, I., prawo. zdw 61 562

Pokój
elegancki klatki schodowej, lepszem. Łąkowa 16, I., prawo. zdw 61 565

Pokój
małżeństwu bezdzietnemu od 15. VI. Umińskiego 6, I., prawo. zdw 61 406

Kolegę
młodszego handlowca wspólny pokój. Plac Świętokrzyski 3, III., prawo. zdw 61 398

Pokoik
dla jednej lub dwoje panienek. Chojnacki, Gen. Chłapowskiego 2 zdw 61 396

Pokój
tanio dwom panom, elektryczność. Grobla 6, dom tylny, III. zdw 61 395

Wspólny
pokój panu. Przemysłowa 34, III., prawo. zdw 61 276

Pokój
wynajmę zaraz. Łąkowa 16, II., lewo. zdw 61 453

Pokój
umeblowany dwuosobowy wynajmę. Śniadeckich 17, III., lewo zdw 61 426

Pokoik
tanio oddam. Lodowa 1, III. prawo. zdw 61 491

Pokój
duży lub dwa eleg. umeblowane ewentl. małżeństwu, używaniem kuchni. Chełmońskiego 2, parter. zdw 61 493

Pokój
ładny, duży wolny. Sew Mielżyńskiego 1, III. prawo. zdw 61 541

Panienkę
na wspólny. Pocztowa 27, III., front. zdw 61 542

Pokój
dwuosobowy wynajmę zaraz. — Ogrodowa 11, I. lewo. zdw 61 533

Ładny
pokój korzystnie. Matejki 1, III. zdw 61 534

2 pokoje
dobrze umeblowane wspólnie lub oddzielnie, z elektr. do wynajęcia Strzelecka 3 a, I. ptr., lewo. zdw 61 535

Pokój
dla 1—2 panów zaraz. Strzelecka 20, III. prawo. zdw 61 520

Niekrępujący
pokój z klatki schodowej od 15 czerwca dla 1—2 panów, Winiewicz, Gwarna 19, III. zdw 61 508

Balkonowy
jednej lub dwom osobom zaraz. Wierzbięcice 37 a, III., front, prawo. zdw 61 509

Pokój
panu. Wrocławska 19, podwórze, prawo III. zdw 61 489

Przyjmę
panienkę na wspólny pokój. — Krzyżowa 18, I., prawo. zdw 61 524

Pokój
dla małżeństwa z używaniem kuchni. Pamiątkowa 12, IV. prawo. zdw 61 529

Pokój
umeblowany wynajmę. Rzeczypospolitej 9, Lewandowski. zdw 61 623

Pokój
frontowy dwom panom wynajmę Zielona 7, prawo. zdw 61 632

Umeblowany
Małeckiego 35, wysoki parter, prawo. zdw 61 642

Niekrępujący
panu. Wielkie Garbary 13, II., prawo. zdw 61 617

Pokój
wspólny dla panienki. Ratajczaka 28, parter, prawo. Pw 14 149-24.61

Pokój
dla pani. Wierzbięcice 31, front, IV., prawo. rw 10 329

Pokój
słoneczny z całem utrzymaniem (elektrycznem) łazienką. Plac Karmelicki 1 a, I, prawo, obok Kościoła Bożego Ciała. rw 10 327

Pokój
od 15. 6. dwom panom wynajmę. Wrocławska 17, II., lewo. zdw 61 607

Pokój
wspólny dla pana. Mostowa 15, Stryjakowska. zdw 61 575

Panu
pokój wspólny. Nowakowski, Ogrodowa 19. zdw 61 577

Gabinet
sypialnia, elegancko umeblowane, wszelkie wygody, niekrępujące, okolica plac Bernardyński inteligentnemu panu zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 61 580

Pokój
frontowy, wejście klatka schodowa dla 1 lub 2 panów z własną pościelą. Kopernika 10a, II. piętro. zdw 61 584

Pokój
dla dwóch osób. Górna Wilda 17, I., lewo. zdw 61 578

Pokój
ładny dla panienki. Kopernika 8, I., lewo. zdw 61 582

Panienki
na pokój tanio przyjmę. Wolnica 4-5, I., lewo. zdw 61 589

Zielona
7, I., podwórze, pokoik wspólny panu. zdw 61 595

Jeden
dwa pokoje lepsze, panom zaraz tanio. Wielkie Garabry 48, I., lewo. zdw 61 598

Pokój
dla dwóch panów z osobnem wejściem ul. Półwiejska 13, przedni dom, III. piętro, prawo. zdw 61 599

Pokój
wynajmę panu. Wielkie Garbary 36, III., front, lewo. zdw 61 604

Balkonowy
pokój umeblowany zaraz. Zielona 7, III., prawo. zdw 61 522

Pokój
panu, pościel pożądana. Józefa 9, III., prawo. zdw 61 498

Pokój
elegancki, wielki, frontowy, słoneczny, wszelkiemi wygodami, całkowitem utrzymaniem zaraz lub później. Plac Wolności 14a, II., prawo. zdw 61 505

Sołacz
1—2 frontowe, słoneczne zaraz. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.180. Pw 14 101-55.180

Pokoje
umeblowane poleca „Informator" Ratajczaka 15, (Pasaż). zdw 61 652

Pokoje
komfortowe z utrzymaniem lub bez wynajmę. Dąbrowskiego 23, III. prawo zdw 61 647

12 SZUKA POKOJU

Starsza
panienka poszukuje skromnego pokoju w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 61 153

2 panienki
poszukują 2 pokoi sąsiadujących z sobą, czystych, w śródmieściu, od 1 lipca. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 60 989

Pokoju
poszukuje dwóch panów od 15. Oferty z ceną Kurjer zdw 60 857

Pokoju
małego skromnego na Jeżycach od 1. VII poszukuje, cena 25 do 30 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 439

Pokoju
centrum poszukuje panienka. Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer zdw 61 422

Panienka
poszukuje małego pokoiku od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 61 536

Pokoju
utrzymaniem ewentl. z obiadami poszukuje młodszy handlowiec. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 626

Spokojnego
pokoju, używaniem łazienki poszukuje pan. Oferty wraz z ceną Kurjer zdw 61 606

Pokoju
umebl. poszukuje zaraz pracująca pani. Oferty ceną Kurjer zdw 61 497

Pokoju
niekrępującego w cenie 40 zł poszukuje. Oferty Kurjer rw 10 315

Pokoi
umeblowanych poszukuje „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 61 651

Niekrępującego
skromnego z osobnem wejściem poszukuje buchalter - wojażer zaraz. Plac Świętokrzyski lub odległość do 15 minut. Oferty Kurjer zdw 61 650

13 LOKALE

Mechaniczny
warsztat wynajmę Lubasz pod Czarnkowem. Leonard Lesicki. zdw 60 645

Sutereny
frontowej lub składu na prasowalnię poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 454

Pomieszczenia
pokoju na biuro spokojne poszukuje. Oferty zdw 61 630

4 ubikacje
parterowe, dużych wymiarów, do tego jedno duże podwórze wspólne, drugie mniejsze wyłącznie dla siebie, światło elektryczne, do wynajęcia na fabrykę, warsztat, drukarnię i t. p. Posadzka betonowa. Zgłoszenia do Kurjera dw 5 325

Na biuro
zaprowadzone 2 pokoje w centrum. Adres wskaże Kurjer zdw 61 346

Ubikacje
na warsztaty lub składnice do wynajęcia. Półwiejska 6, stróż. rw 10 326

Skład
mieszkaniem tanio sprzedam. — Adres Kurjer zdw 61 384

Skład
przy św. Marcinie także na skład futer sprzedam 5.000 złotych. — Adres Kurjer zdw 61 339

2—3 pokoi w śródmieściu
parter, front, możliwie telefon, na lokal handlowy poszukuję. — Oferty Kurjer zdw. 60 639

14 DZIERŻAWY

Śpichlerz
piętrowy dla zbożowca hurt. kol. na młyn, fabrykę lub inne przedsiębiorstwo tanio wydzierżawię. Ed. Staniszewski, Krotoszyn. dw 5319

Piekarnia - cukiernia
z całem urządzeniem, z powodu śmierci właściciela zaraz do wydzierżawienia Czarnków, ul. Poznańska 23. zdw 61 338

Piekarnię
w Poznaniu przy głównej ulicy oddam na prowadzenie własnego rachunku, kaucja 10 000 zł, tantjema dzienna podług ugody. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 386

Duży
pokój do wynajęcia. Niegolewskich 7, na pracownię, składnicę lub biuro. Zgłoszenia Pluciński, Wielkie Garabry 14. zdw 57 718

Wydzierżawię
przy ul. Dąbrowskiego ubikacje parterowe 300 na wszelki przemysł lub składnicę. Zgłoszenia Kurjer Jeżyce jw 4 082

Piekarnię
dobrze prosperującą, przy rynku wydzierżawię, do objęcia 3 500. Zgłoszenia Kurjer nw 12 158

Ubikacje
na warsztat w śródmieściu wydzierżawimy. Bracia Miniccy, ul. Wroniecka 21/22. rw 10 330

Dzierżawa
3.000 mórg Kujawy, wielkopańska siedziba, objęcie 250 000; — 2.300 mórg Kujawy, objęcie 200 tys. Jaśkiewicz Poznań, Fredry 6, II. zdw 61 662

15 LETNISKA

Rajcza
koło Żywca Pensjonat „Zacisze" położony w przepięknej dolinie Nickulinki z wszech stron otoczony malowniczym krajobrazem gór i lasów szpilkowych Kuchnia pierwszorzędna, basen kąpielowy, ogród bibljoteka radjo gry towarzyskie. Pokoje z całodziennem utrzymaniem Pensjonat chrześcijański Zgłoszenia S. Słotowa Katowice 3 Maja 11 zdp 58 403

Urocze
letnisko, Pomorze, dom obywatelski, tanio. Zgłoszenia Aleje Marcinkowskiego 21, I., godz. 15—16. zdw 61 130

Hel
pensjonat Jadwiga, obok plaży, wykwintne utrzymanie, — ceny umiarkowane, otwarty cały rok. zdw 59 687

Zakopane
„Jasny Domek", ul. Jagiellońska, piękna willowa dzielnica, pokoje umeblowane bez utrzymania dla chrześcijan. nw 12 159

Zakopane - Bystre
pensjonat „Eden" poleca pokoje z wykwintnem utrzymaniem w cenach przystępnych. Adres jak wyżej. zdw 61 515

Wisła
(Śląsk Cieszyński) cudownie położona wśród lasów i gór Beskidów, posiada pierwszorzędne warunki klimatyczne, wspaniałe spacery i wycieczki. Pokoje z smacznem obfitem utrzymaniem poleca willa „Danusia". Zofja Dąbryczowa. zdw 61 421

Sowiny — Szkoła
W. Panią Andrzejewską proszę o dokładny adres. zdw 61 480

Hel
„Lidja" Pensjonat 69
poleca słoneczne pokoje z elektr. światłem, śliczny widok na morze, kuchnia pierwszorzędna. zdw 61 538

Poszukuję
na letnisko 1—2 pokoi, kuchnia ewentl. ogródek w miasteczku lub wsi niedaleko Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 531

Letnisko
przy Poznaniu przyjmie gości zaraz z dobrem utrzymaniem 5 zł dziennie. Mechowo, stacja Kobylnica. zdw 61 490

Puszczykowo
pani poszukuje pokoju na lipiec we willi, blisko dworca, utrzymaniem. Oferty Kurjer jw 4 075

Hel
Pensjonat Lwowianka nad morzem. Utrzymanie pierwszorzędne, ceny niskie. Burkowa, Lwów Boimów 3. nw 12 171

Gdynia
Hotel - Pension „Polska Riviera" bezpośrednio przy plaży morskiej 100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą i zimną, wykwintna kuchnia warszawska. W pierwszym sezonie ceny znacznie zniżone. Pokoje od 8 zł, obiady 2,90 zł. Telefon 10-16 Zgłoszenia pod Polska Riviera, Gdynia. nw 11 991

Letnisko
w Swarzędzu, dwa pokoje z kuchnią, umeblowane fortepian, ogród, światło, przy dworcu, na lipiec i sierpień wynajmę. Oferty Kurjer zdw 61 413

Worochta
Pensjonat „Perełka" poleca pokoje słoneczne z balkonami, całkowitem utrzymaniem i pościelą Gnaedingerowa, Srokowska. nw 12 165

16 OSOBISTE

Nieporozumienie
z panią Staniszewską przy pl. Wolności bardzo przepraszam. E. Mańczak. zdw 61 568

Cichą
sympatję prosi solenizant o możność skomunikowania się. Dzięki za życzenia. Felliks. zdw 61 460

Baczność
Wydane p. Ernestowi Wernerowi z Obornik 3 weksle blanko á 1 000 złotych unieważniam z dniem dzisiejszym. Leon Paprocki, Oborniki, Dworcowa 74. nw 12 156

21 ZGUBY

W drugie
święto Zielonych Świąt na arenie P. W. K. zostawiłem jasny melonik. Znalazcę uprasza się o oddanie za wynagrodzeniem przy ul. Wierzbięcice 2, II. piętro, lewo. zdw 61 403

Zgubiłam
książeczkę legitymacyjną nr. 12 973. Znalazcę proszę uprzejmie o zwrot do portjera uniwersyteckiego w Zamku. zdw 61 501

Zaginął
dnia 10 na 11-tego pies wilczur. Oddać za wynagrodzeniem Wielkie Garbary 54, parter, lewo. zdw 61 503

22 ROZMAITE

Najpiękniejsze obrazy
i oprawy najtaniej tylko w firmie Witold Leworski, Wrocławska 36 Pp 11 472 21.120

Dywany
reparuje Tabernacki, Raczyńskich 2, parter przy Placu Bernardyńskim. upw 5 532

Lekarz
starszy, szuka zastępstwa na prowincji przez czas wakacyj. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdw 61 553

Wypożyczam
samochód ciężarowy 2 tonnowy do wszelkiego rodzaju zwózek. Zgłoszenia Jeżycka 16, tel. 6596. zdw 61 356

Chiromantka
wróży z kart i rąk. Fabryczna 14 u gospodarza. zdw 61 407

Detektywne
Biuro Greif, Ratajczaka 15, telefon 26-16. zdw 59 455

Chłopczyka
zdrowej matki oddam za własne. Zgłoszenia Piekary 14. zdw 61 371

Oddam
ładną dziewczynkę czteromiesięczną na własne. Adres Kurjer zdw 61 447

Krawcowa
z Warszawy szyje elegancko i tanio. Podgórna 7, front, wysoki parter. zdw 61 437

Modelki
pięknej szuka art. malarz. Oferty Kurjer zdw 61 472

Telefon
Sołacz odstąpię. Oferty tylko z ceną Kurjer zdw 61 468

Jasnowidz
Pewuki Metapsychografolog, zdumiewający głęboką wiedzą. Woźna 18, III. prawo. zdw 61 539

Serce i nerwy uspokoisz
używając do kawy jako przymieszkę Cykorji „Extra", która zawiera wielką ilość kwasu baldrjanowego. dw 5346

23 OŻENKI

Wiele
bogatych pań pragnie bezwłocznie wyjść zamąż za inteligentnych panów nawet bez stanowiska i majątku. Jeżeli chcesz ożenić się szybko i dobrze napisz zaraz do najstarszego i największego w Polsce biura pośrednictwa małżeństw „Przyszłość" w Warszawie ul Wspólna 58, m. 1 Pw 11 391-62.351

Dla
miej krewniaczki, 26 lat, moralnej, bardzo miłej, średniej figury pracowitej, posiadającej 4 000 zł poszukuję męża. Panowie rzemieślnicy, spokojnego usposobienia lub urzędnicy, raczą złożyć oferty do Kurjera zdw 61 381

Kawaler
lat 24, wysoki brunet, urzędnik kolejowy poszukuje żony. Posag dla wspólnego dobra pożądany. Zgłoszenia z fotografją Kurjer zdw 61 469, którą się zwraca.

Blondynka
młoda, przystojna, elegancka zapozna pana niezależnego w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer zdw 61 457

Urzędnik
lat 31, nawiąże znajomość z panią w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia proszę skierować do Kurjera zdw 61 544

Kawaler
kupiec samodzielny, lat 25, posiadający dobrze prosperujący interes w śródmieściu, dla braku znajomości, poszukuje odpowiedniej żony, panny do lat 25, średni posag 15—20 tys. pożądany. — Sprawę traktuje się poważnie. Zgłoszenia możliwie z fotografją do Kurjera zdw 61 572

Kawaler
przystojny urzędnik, bogaty, wysoki brunet poszukuje panny z lepszej rodziny. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 658

24 NAUKA

Tańców
modnych wyucza Ola Antoszewska, Zielona 3. Pw 14 104-55.179

Student
matematyka, fizyka, niemieckie, muzyka, poszukuje posady korepetytora na majątku na miesiące lipiec i sierpień. Łaskawe zgłoszenia wraz z podaniem warunków nadesłać pod adresem Reinhard Nitz, Poznań, ul. Podgórna 2 a, III., u p. Marks. zdw 61 479

Pianino
krzyżowe tanio do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 748/9

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Urzędnik prywatny
lat 24, mający 6 klas gimnazjum, półroczny kurs handlowy, 7 lat praktyki, znajomością książkowości, władający jęz. polskim, niemieckim poszukuje posady banku, handlu, przemyśle lub innej instytucji. Oferty Kurjer zdw 60 992

Elewka
chcąca się wyuczyć gotowania w większym dworze poszukuje miejsca zaraz. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 61 312

Szofer - monter
kawaler, lat 24, trzeźwy, sumienny, obeznany maszynami parowemi, światłem elektrycznem, poszukuje posady prywatnej. — Oferty Kurjer zdw 61 053

Ogrodnik
kawaler w średnim wieku poszukuje samodzielnej posady zaraz ewentualnie od 1. 7. w ogrodzie handlowym lub prywatnym Posiadam chlubne świadectwa. — Adres Zakłady ogrodnicze, Pamiątkowo, powiat Poznań. zdw 61 048

Inteligentna
osoba, dobrze wychowana, poszukuje posady do towarzystwa i wyręczenia pani domu na wsi. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 246. nw 11 146

Bona
wychowawczyni, inteligentna, — zdrowa, z praktyką, ma ukończoną szkołę wydziałową poszukuje posady od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 61 328

Panienka
z ukończoną ½ roczną szkołą gospodarczą córka urzędnika kolejowego, poszukuje posady elewki na majątku zaraz Oferty Kurjer zdw 60 673

Ogrodnik
myśliwy, lat 26, z bardzo dobremi świadectwami, egzaminem i kursem szkoły ogrodniczej poszukuję posady od 1 lipca. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 631

Dziewczyna
uczciwa do wszelkich prac poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 61 637

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem, uczciwa i pracowita poszukuje posady od 15 czerwca. Oferty Kurjer zdw 61 645

Chłopiec
uczciwy z porządnej rodziny poszukuje miejsca do posyłek. Łaskawe oferty Kurjer zdw 61 620

Szofer
z większą kaucją, egzaminy, świadectwa, na wozy prywatne, firmowe, taksówki, trzeźwy, pracowity, zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 61 564

Szofer - mechanik
z praktyką, który wolnych chwilach zajmie się polowaniem lub inną pracą, poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 61 563

Szofer
poszukuje posady za małem wynagrodzeniem, mogę później kaucję złożyć. Oferty Kurjer zdw 61 270

Poszukuję
posady woźnego, inkasenta lub portjera z kaucją 500 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 032

Gosposia
wiejska, lat 47, nawskroś sumienna, poprzednio 12 lat na probostwie, szuka odpowiedniej posady na probostwie lub we dworze razem z młodszą siostrą do pomocy. Oferty Kurjer zdw 61 500

Bufetowa
młoda, inteligentna, rzetelna, z prowincji, poszukuje posady do składu piekarsko - cukierniczego. Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 858

Szofer
mechanik Małopolanin z kaucją na wszystkie wozy, samotny, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 61 571

Praczka
czysta, uczciwa, poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 61 596

Służąca
poszukuje posady z dobremi świadectwami do wszelkiej pracy z gotowaniem zaraz. Janiszewska, Wierzbięcice 18, II., prawo. zdw 61 605

Fryzjerka
poszukuje pracy poza dom. Łaskawe zgłoszenia Wrocławska 19, u p. Pawlak. zdw 61 496

Bieliźniarka
wykonuje każdą pracę w zakres bielizny, posiadam pierwszorzędne referencje, najchętniej wyprawy poza dom, w dom. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 502

500 zł
pożyczę za otrzymanie posady magazyniera, biurowego. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 659

Szofer - kowal
praktyką szoferską, kaucją 400 zł poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 649

Studentka
II. r. W. S. H. poszukuje praktyki wakacyjnej, najchętniej w banku. Oferty Kurjer zdw 61 648

Maturzystka
i ośmioklasistka spędza wakacje na wsi za korepetycje względnie wynagrodzeniem. Zgłoszenia Agentura Kurjera Leszno, Komeniusza. nw 12 119

Rutynowany książkowy
znający perfekt wszelkie prace biurowe i administracyjne, biegły w języku polskim i niemieckim, poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 60 547

Mamka
zdrowa z własnem dzieckiem, obejmie posadę mamki, w prywatnym domu lub na wyjazd. Łaskawe oferty Kurjer zdw 61 611

Dziewczyna
sierota poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej z gotowaniem od 15 lub 1 lipca, do bezdzietnego małżeństwa lub starszych państwa. Oferty proszę Kurjer zdw 61 360

Siła
pomocnicza aptekarska z praktyką 8 letnią, dobremi świadectwami poszukuje posady na stałe lub na zastępstwo. Oferty pod adresem M. Kapałówna, Rawicz, ul. Wazów 501. zdw 61 357

Gosposia
dobremi referencjami poszukuje posady, najchętniej na wsi zaraz. Oferty Kurjer zdw 61 412

Pomocnik biurowy
praktyka biurowa i gospodarcza biegły korespondent, pisze maszyną, zna książkowość, poważne referencje, poszukuje jakiego zajęcia. Oferty Kurjer zdw 61 404

Kucharka
przychodnia poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 61 389

Szofer
służący, który zna się w ogrodnictwie również pisarz i śpichrzowy z dobremi świadectwami, trzeźwy i sumienny poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 368

Panienka
pisząca na maszynie poszukuje posady uczennicy biurowej lub ekspedjentki. Oferty Kurjer zdw 61 434

Uczciwa
i sumienna praczka szuka prania poza domem. Zgłoszenia Działyńskich 11, parter, lewo, u p. Matuszak. zdw 61 435

Panienka
wychowana w klasztorze, przygotowuje dzieci do szkoły przygotowawczej, zna pielęgniarstwo, książkowość i stenografję polską poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer zdw 61 478

Panna
umiejąca cerować i prasować lub do pielęgnowania chorej lub starszej osoby, najchętniej na wieś, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 61 474

Dziewczyna
uczciwa poszukuje samodzielnej posady zaraz najchętniej u samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 61 461

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi Oferty do Kurjera zdw 61 456

Zarządczyni
znająca dobrą kuchnię, zaprawianie konserw wyrobów, hodowlę drobiu, pracowita, sumienna, dobremi referencjami (może się zająć ogrodem) poszukuje posady od 1. 7. na osobny folwark lub samotnej osoby. Oferty Kurjer jw 4070

Młodszy
pomocnik piekarski poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 61 550

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 61 523

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 61 525

Po
ukończeniu kursów handlowych poszukuję stanowiska pomocnicy księgowego. Posiadam znajomość korespondencji i stenografji niemieckiej i polskiej, maszyny. Oferty pod „Początkująca" do Biura Ogłoszeń „Par", Toruń, Szeroka 46. Pw 14 146-64,197

I. skrzypek
violinophon, repertuar, młoda, dobra siła, wolny zaraz, gaża obojętna. Zgłoszenia „Par", Toruń, Szeroka „Skrzypek". Pw 14 145-64,195

Inteligentna
panna poszukuje posady do pomocy starszej pani bez spania. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 162

Skrzypek
z dużym repertuarem jest zaraz wolny, najchętniej do kina. — Oferty do Agencji Kurjera Poznańskiego Gniezno 245. nw 12 147

Kucharka
z dobremi świadectwami, umiejąca dobrze gotować oraz różne zaprawy wolna zaraz. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 113

Młodsza
siła handlowa z ukończoną handlową poszukuje posady możliwie zaraz Oferty Kurjer zdw 61 087

Panienka
inteligentna szuka posady pielęgnacji chorych lub starszej dziewczynk. na wyjazd od 15. — Zgłoszenia Kurjer zdw 61 114

Stenotypistka
polsko - niemiecka do zastępstwa od 16 czerwca do 14 lipca rb. potrzebna. Inż. M. Roweck pl. Wolności 3, II. ptr. zdw 61 235

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 61 112

Dziewczyna
poszukuje posady cośkolwiek gotowaniem zaraz lub 15. Oferty Kurjer zdw 61 046

Gosposia
w średnim wieku z dobrej rodziny z długoletnią praktyką poszukuje od 1 lipca samodzielnej posady z dobremi świadectwami i poleceniami Oferty uprasza się do Kurjera zdw 60 668

Nauczycielka
z praktyką zezwoleniem rządowem na nauczanie poszukuje posady zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 944

Szofer
kawaler poszukuje posady z 5 letnią praktyką zaraz lub później. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 241 nw 12 113

Książkowa - kasjerka
z kilkuletnią praktyką pisząca na maszynie znająca wszelkie prace biurowe pilna obowiązkowa poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 58 354

500 zł
kaucji złoże za otrzymanie posady biurowego woźnego lub inkasenta, możliwie autobusowego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 61 111

Gosposia
samodzielna, lat 28, poszukuje posady od 15 Oferty Kurjer zdw 61 110

Szofer - kowal
z kilkoletnią praktyką, obeznany w swym zawodzie poszukuje posady, miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer zdw 61 157

Panienka
poszukuje miejsca z szyciem. — Oferty Kurjer zdw 61 150

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Kobieta, która Cię nigdy nie zapomni".
Aurora: „Czarny Pirat".
Casino: „Pat i Patachon jako podpory tronu".
Collosseum: „Tragedja w Alpach".
Corso: „Czy Eddie Polo zawinił".
Edison: „Z dnia na dzień".
Harfa: „Więzień z czarciej wyspy".
Metropoli: „Orły pustyni".
Odeon: „Zakazane godziny".
Renaissance: „W zaułkach Szanghaju".
Stylowe: Cuda kinematografji
Słońce: „Ulica grzechu".
Wilsona: „Harry Loyd".

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady do dzieci lub do prac domowych od 15 czerwca. Oferty Kurjer zdw 61 148

Praczka
uczciwa poszukuje prania lub posługi. Oferty Kurjer zdw 61 169

Służąca
samodzielnem gotowaniem i dobremi świadectwami szuka posady od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 61 232

Dziewczyna
poszukuje posady od 15 z gotowaniem, prasowaniem sztywnej bielizny z dobremi świadectwami. Oferty Kurjer zdw 61 226

Panienka
znająca szycie, poszukuje posady do dzieci, najchętniej na wieś od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 61 292

Samodzielne
panny do szycia potrzebne zaraz. Salon mód, Żydowska 26. r 10 298

Dziewczę
do dziecka. Piątek, Żupańskiego 3 zd 61 484

Poszukuję
posady jako panna do dzieci lub lekkkich prac domowych Zgłoszenia do Kurjera zdw 61 127

Kucharka
w starszym wieku, umiejącą gotować i zaprawiać konserwy, z dobremi świadectwami, poszukuje posady od 15 czerwca. Oferty Kurjer zdw 61 275

Poszukuję
posady od 15. samodzielnem gotowaniem albo pokojowa na letnisko. Oferty Kurjer zdw 61 240

Poszukuję
posługi. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 243

Dziewczyna
samodzielna, poszukuje posady od 15 czerwca. Oferty Kurjer zdw 61 244

Panienka
szuka posady z dobremi świadectwami w lepszym domu do dzieci. Oferty Kurjer zdw 61 301

Szofer - ogrodnik
z świadectwami, ośmioletnią praktyką ogrodniczą i półroczną praktyką szoferską poszukuje posady od 1. 7. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 61 221

Służąca
uczciwa poszukuje posady od 15 czerwca. Oferty Kurjer zdw 61 215

Panienka
inteligentna z ukończoną szkołą gospodarczą, znająca się doskonale na gospodarstwie domowem szyciu i robótkach, poszukuje zaraz lub później posady wyręczycielki względnie jakiejkolwiekbądź innej stosownej. Oferty Kurjer zdw 61 305

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem zaraz lub od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 61 341

Dziewczyna
do wszystkich prac domowych z gotowaniem poszukuje posady zaraz lub od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 61 340

Gosposia
inteligentna i uczciwa z dobrej rodziny, lat 28, przyjmie posadę gdzie brak pani domu także w majątku bardzo dobre długoletnie świadectwa Oferty Kurjer zdw 61 351

Dziewczyna
młodsza poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 61 354

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 61 303

Pokojowa
poszukuje posady posiada dobre świadectwa Zgłoszenia pod zdw 61 098

Panienka
uczciwa i pracowita, znająca gospodarstwo poszukuje posady za małem wynagrodzeniem gdzie może się nauczyć szycia. Oferty Kurjer zdw 61 103

Początkująca
książkowa stenotypistka szuka posady. Oferty Kurjer zdw 61 142

Zaufana
osoba przyjmie pracę u samotnej pani w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 61 140

Egzaminowana nauczycielka
(studja uniwersyteckie) przyjmie kondycje na wieś czerwiec — sierpień, francuski niemiecki, łacina oraz wszystkie przedmioty w zakresie 5 klas gimnazjalnych. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 372

Młodszy elew
z ukończoną szkołą handlową poszukuje jakiejkolwiek pracy w Rolniku. Oferty Kurjer zdw 61 549

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem najchętniej do bezdzietnego państwa. Oferty Kurjer zdw 61 537

Szofer - mechanik
z praktyką i dobremi świadectwami szuka posady. Łaskawe oferty uprasza pod adresem: St. Konarski, Biadki, pow. Krotoszyn. zdw 61 512

Sierota
szuka posady z dobremi świadectwami, samodzielnem gotowaniem od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 61 526

Wdowa
bezdzietna, lat 37, poszukuje posady u samotnej osoby z dobremi świadectwami. Oferty Kurjer jw 4 073

28 WOLNE MIEJSCA

Potrzebna
nauczycielka od 1 7 30 r. z prawem nauczania do 3 dzieci. Znajomość języka francuskiego i muzyka konieczna. Zgłoszenia Majętność Budzyń, poczta Mosina, pow. Śrem. dw 5335

Kursy spawania i cięcia metali
w Poznaniu

zorganizowane przez Stowarzyszenie dla rozwoju spawania i cięcia metali w Polsce.

Zajęcia odbywać się będą od godziny 6-tej do 9-tej wieczór, co drugi dzień, oprócz soboty i świąt, w lokalu szkolnym urządzonym przy ulicy Dąbrowskiego nr. 81.

Zapisy i informacje w firmie „PERUN" dzierżawczyni Spółki Akcyjnej „GAZ" w Poznaniu, Stary Rynek 59-60, telefon 55-78.

Kurs obejmuje 20 godzin wykładów i 40 godzin ćwiczeń.

Czas trwania kursu 6 tygodni.

Po skończonym kursie składać będą uczestnicy egzaminy i otrzymają świadectwa. Opłata za kurs wynosi 50,— zł, dla uczniów delegowanych przez członków wspierających Stowarzyszenie dla rozwoju spawania i cięcia metali w Polsce, dla pozostałych opłata wynosi 75,—.

Przy zapisie należy wpłacić 25,— zł. Pw 14 121-24.27

Kurs rozpocznie się 16 czerwca 1930 r.

Marynię Rubach
proszę zgłosić się zaraz listownie do Katowic własnym interesie sprawa pilna Młyńska 5. zdw 60 381

Baczność agentki, agenci
losowi! Jecyna w Polsce instytucja sprzedaje 3% pożyczkę budowlaną na raty Zgłaszajcie się natychmiast w celu wykorzystania konjunktury Dajemy Wam możność zarobkowania większych kwot. Oferty wraz z fotografjami Lwów skrytka pocztowa 237 nw 12 100

Kucharka
(kierująca i samodzielna) potrzebna od 1 lipca rb do dużego Sanatorjum położonego na prowincji. Reflektuje się tylko na najlepiej polecone osoby Wynagrodzenie według umowy Oferty zgłaszać należy najpóźniej do dnia 20 bm w ekspedycji Kurjera pod dw 5314

Retuszer
lub retuszerka na klisze i papier, wykwalifikowany, znajdzie stałą posadę w Siedlcach, woj. lubelskie. Oferty skierować: Ganiewski, Siedlce. nw 12 115

Młynarza
poszukuję zaraz w wieku od lat 25 do 45 tylko z praktyką w większych młynach. Zgłoszenia do Młyna Parowego we Wrześni dw 5 324

Dziewczyny
młodszej, zdrowej, czystej i chętnej do prac domowych i w małym ogrodzie do bezdzietnego małżeństwa zaraz. Słowackiego 48, skład. zdw 61 223

Kilku
pomocników siodlarskich potrzebuje zaraz B Mazurkiewicz, Poznań, Wielka 10. zdw 61 131

Fryzjerka
dzielna potrzebna. Głowacki, ul. Kanałowa 16. zdw 61 178

Chłopca
do posyłek zaraz potrzebuje. — Drogerja św. Wojciecha, ul. św. Wojciecha 31 zdw 61 440

Poważna instytucja
poszukuje od zaraz kilka pań i panów (katolickich) które mają związek z stowarzyszeniami katolickiemi, do współpracy na polu religijnem. Posada stała. Zarobek bardzo wysoki. Zgłoszenia osobiste tylko w piątek od 10—1 i od 3—5 Pocztowa 31 a, wysoki parter. P 14 126-24.30

Osoba
rzetelna i cierpliwa do prac domowych potrzebna od 15 czerwca Adres wskaże Kurjer zdw 61 561

Posługaczka
zaraz potrzebna. Św Marcin 56, III. piętro, prawo. zdw 61 359

Uczennica
do pracowni gorsetów potrzebna. S. Kaczmarek, 27 Grudnia 20. zdw 61 390

Za 1.000 zł
odstąpię dobrze zaprowadzoną samodzielną pracę w Poznaniu, pewny, stały zarobek, fachowość zbyteczna. Adres wskaże Kurjer zdw 61 504

Krawcowa
dzielna potrzebna Z. Nowakowa, Piekary 19. III piętro front. zdw 61 430

Dziewczyna
do lekkich prac domowych po południu potrzebna do Starołęki. Oferty Kurjer zdw 61 428

Woźny
z kaucją 300 złotych potrzebny. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera zdw 61 438. Na odpowiedź znaczek.

Panna
do inkasa z kaucją 250 złotych potrzebna. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera zdw 61 436

Młynarz
samotny, odpowiedzialny jako pierwszy młynarz, ewentualnie z kaucją potrzebny Młyn Parowy, Rogowo powiat Żnin. zdw 61 476

Apteka
poszukuje zastępcy aprobowanego na miesiąc od lipca Zgłoszenia z podaniem warunków i referencyj K Morawski, Witkowo. zdw 61 442

Apteka
w mieście prowincjalnem Wielkopolski poszukuje dobrze poleconego zastępcy katolika na lipiec i sierpień Łaskawe oferty pod nr. dw 5 343

Bufetowa
dzielna w swym zawodzie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 61 451

Dziewczynka
na posyłki potrzebna zaraz. Ratajczaka 34, Sturska. zdw 61 445

Dzielna fryzjerka
potrzebna Dąbrowskiego 41 a. zdw 61 444

Uczennicę
starszą drogeryjną przyjmie samotna pani. Przyłączenie rodzinne Gwarancja szycie robótki, gotowanie niemieckie konieczne. Zgłoszenia Kurjer dw 5321

Hafciarka
potrzebna. Marsz Focha 28 I., lewo. zdw 61 424

Potrzebna
od 15 6 porządna zdrowa dziewczyna do prac domowych i dziecka. Szwajcarska 12, I., lewo. zdw 61 379

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego potrzebna od 15. VI. Gwarna 15, front, III. piętro, prawo. zdw 61 378

Kucharka
i dzielna dziewczyna mogą się zgłosić do restauracji Szamarzewskiego 18. zdw 61 366

Dziewczyna
starsza, z dobrem samodzielnem gotowaniem do wszelkich prac domowych potrzebna Zgłoszenia z odpisem świadectw Kurjer zdw 61 364

1 000 zł kaucji
podróżujący inkasent na samochód zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 363

Apteka
Radziecka w Chojnicach poszukuje aptekarza (ki) na zastępstwo od 15 VII. lub 1. VIII. na 4 tygodnie. dw 5 344

Uczeń
z lepszej rodziny zaraz potrzebny. Kozicki, Czerniejewo powiat Gniezno, skład tow kolonjalnych i sprzętów kuchennych. zdw 61 418

Posługaczka
2 razy w tygodniu. Św. Jerzego 3, Wrońska. zdw 61 417

Służącej
młodszej skromnej poszukuje. — Chwaliszewo 58, sklep spożywczy zdw 61 416

Do szycia
maszynami krawieckiemi poszukuje 4 kobiet na prace wojskowe. Zgłoszenia siodlarnia ulica Polna 24, garaże. zdw 61 397

Wyręczycielka
pani domu na mniejszy majątek ziemski, dobrze wychowana, energiczna i obowiązkowa, pilna i oszczędna z skromnemi wymaganiami, umiejąca pisać na maszynie i chcąca dokonać pobocznie zapiski w gospodarstwie oraz załatwić korespondencję nieliczną i prowadzić kasę odręczną, potrzebna od 1 lipca rb. Zgłoszenia z podaniem życiorysu, referencyj i pretensji przyjmie Kurjer Poznański pod zdw 61 467

Sprzedawcę
zaprowadzonego w gościńcach do sprzedaży z samochodu, poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Jeżyce jw 4 083

Służąca
potrzebna zaraz lub od 1 lipca do wszystkiego, znająca gotowanie, uczciwa i sumienna do powiatowego miasta. Wiadomość: Romana Szymańskiego 7, parter, lewo, do 10 rano. zdw 61 622

Zdolna
krawcowa w dom potrzebna zaraz. Poznańska 25, I. piętro, lewo. zdw 61 634

Posługaczka
czysta znająca wszystkie prace domowe potrzebna. Przybyszowa, Słowackiego 40. zdw 61 633

Apteka w Skulsku
poszukuje zaraz dobrze oznajmioną z czynnością prowincjonalną oraz receptura, siły technicznej na okres jednomiesięczny. Oferty wraz z podaniem warunków skierowywać pod adresem „Apteka w Skulsku" woj Łódzkie. zdw 61 639

Służąca
z dobremi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer zdw 61 619

3 dobre
krawcowe mogą się zaraz zgłosić Kotowa, Wyspiańskiego 23. zdw 61 616

Maszynistka
z praktyką w biurze adwokackiem może się zgłosić zaraz. — Oferty Kurjer zdw 61 621

Agent
inkasent na prowizję ewentl. pensja potrzebny Ślusarska 7. Pw 14 148 55.199

Uczeń
piekarski potrzebny Handke, ul. Żórawia 19. zdw 61 656/7

Dziewczyna
do dzieci z świadectwami. Jasna 9, III. piętro. rw 10 326

Uczeń
do piekarni i cukierni potrzebny zaraz Dobierski, Miłosław, Rynek 5. jw 4071/72

Pomocnik
piekarski może się zgłosić piecowy zaraz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 61 576

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Kilińskiego 2. zdw 61 579

Służąca
do wszystkiego potrzebna od 15. bm. Bartkowiak, Piaskowa 3. zdw 61 583

Potrzebna
służąca zaraz do wszystkiego. — Zgłoszenia Poplińskich 11, II. I., od 8—4. zdw 61 592

Podróżującego
na prowincję, dobrze zaprowadzonego poszukuję na prowizję. Huta szkła, butelki. Zgł. Kurjer zdw 61 591

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz. Bukowska 9, II. piętro. zdw 61 594

Fryzjerkę
dobrą siłę. Waligórski, Górna Wilda 53. zdw 61 602

Do mej apteki
poszukuję zaraz lub później asystenta (tki) z wojewódzkim egzaminem, lub magistra z dłuższą praktyką. Reflektuję tylko na dobre siły. Zgłoszenia z podaniem warunków przy wolnem mieszkaniu i utrzymaniu przyjmuje Florjan Nowaczkiewicz, właśc. apteki w Jutrosinie. zdw 61 601

Dziewczyna
do wszelkiej pracy potrzebna zaraz. Marszałka Focha 41 I. p. prawo, front. zdw 61 507

Ucznia
instalatorskiego przyjmie W. Kowalski, instalacja, blacharstwo, Poznań, Szkolna 11. zdw 61 506

Służąca
potrzebna zaraz. Plich, św. Marcin 56. zdw 61 518

Agenta (ki)
branży techn., władającego językiem polskim i niemieckim, dobrze zaprowadzonego w Poznaniu i na Pomorzu, w przedsiębiorstwach, młynach, tartakach i t. p., poszukuje największa firma w Polsce. Zgłoszenia W. Bubetz, Biała, koło Bielska. zdw 61 516

Służąca
z gotowaniem może się zgłosić u p. Labogi, Stary Rynek 45 winiarnia Goldenring wejście z sieni. rw 10 314

Dziewczę
do dzieci zaraz potrzebne. Zeylandowa, Kręta 24. zdw 61 660

Służąca
samodzielna z dobrem gotowaniem do 3 dorosłych potrzebna. Nowak, Wyspiańskiego 9, od godziny 19. zdw 61 655

Dziewczyna
potrzebna od 15. do wszystkiego z praniem. Bukowska 33, II ptr. prawo. zdw 61 654

Biuralistki
młodszej z praktyką i ładnym charakterem pisma poszukuje się zaraz. Zgłoszenia z życiorysem oraz wysokości pensji do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod nw 12 152

Poszukuję
sprzedawców oraz podróżujących na masowy artykuł, zarobek dzienny do 50 zł. Zgłoszenia: „Herkules", Skarbowa 7. zdw 61 470

Chłopiec
do posyłek na stałe z kaucją. — Adres Kurjer Poznański zdw 61 459

Służąca
do prac domowych z cośkolwiek gotowaniem potrzebna zaraz Łosiak, Mickiewicza 13 jw 4068

Kwiaciarka
dzielna, pracowita i uczennica inteligentna do składu kwiatów potrzebne zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 61 495

Forlegerów
angażuje Buczek Rynek Łazarski 9. I. zdw 61 485

Dziewczę
do niemowlęcia po południu. — Wielkie Garbary 23 a. Dobrzyńska. zdw 61 543

Fryzjerka
manikurzystka, dzielna potrzebna zaraz na dobrą pensję. Zgłoszenia Marszałka Focha 4 zdw 61 545

Wyręczycielka
pani domu, skromna, moralna, znająca gotowanie, szycie oraz wszelką pracę domową do lepszego domu w małem mieście potrzebna Zgłoszenia Kurjer zdw 61 511

Podróżujący
inkasent, kaucja do 1.000 złotych Oferty Kurjer zdw 61 486

Szofer
nowy prywatny samochód, kaucja 1.500 zł. Oferty Kurjer zdw 61 488

Dziewczyna
młodsza od 15. 6. może się zgłosić. Musiał, Grobla 27 a. zdw 61 483

Służąca
potrzebna zaraz. Stankiewicz, P. Wawrzyniaka 31. zdw 61 532

Drogerja
poszukuje ekspedjentki i ucznia. Zgłoszenia Kurjer jw 4 057

Służące
uczennice potrzebne. Restauracja „Oaza", Dąbrowskiego 53. jw 4 076

Humor zagraniczny

— W ostatniej wyprawie do Bieguna nie wiele brakowało, abyśmy wszyscy wymarli, z powodu wyjątkowych wprost mrozów. Na szczęście, wywiązała się pomiędzy nami gorąca dyskusja... (Judge N. Jork) S. F.

Przedpłata za czerwiec 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarcz. pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149